

2 | 2011

duševné vlastníctvo

REVUE PRE TEÓRIU A PRAX
V OBLASTI DUŠEVNÉHO VLASTNÍCTVA
| ŠTVRŤROČNÍK | ROČNÍK XV

INTELLECTUAL PROPERTY | GEISTIGES EIGENTUM | LA PROPRIÉTÉ INTELLECTUELLE

 ÚRAD PRIEMYSELNÉHO VLASTNÍCTVA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Svetový deň duševného vlastníctva - Dizajnovanie budúcnosti
s.6

INFORMAČNÉ BROŽÚRY

PATENTY

DIZAJNY

ÚŽITKOVÉ VZORY

OCHRANNÉ ZNÁMKY

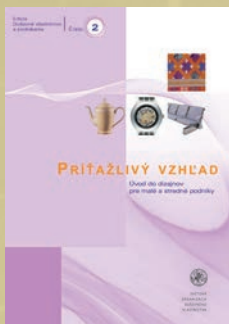
Výber e-publikácií ÚPV SR

PUBLIKÁCIE PRE MALÉ A STREDNÉ PODNIKY

VYTVORME SI OCHRANNÚ ZNÁMKU

Ide o prvú príručku z tematickej série Duševné vlastníctvo a podnikanie. Je venovaná problematike ochranných známok, ktoré sú kľúčovým prvkom marketingovej stratégie firmy.

PRÍŤAŽLIVÝ VZHĽAD

Druhá publikácia zo série príručiek na tému Duševné vlastníctvo a podnikanie je zameraná na dizajny. Sú základom úspechu vašich výrobkov na trhu.

VYNALIEZANIE BUDÚCNOSTI

Tretia publikácia z danej série je zameraná na patenty ako strategický nástroj zvyšovania možnosti firmy profitovať z nových a inovatívnych nápadov a z technického potenciálu.

Hlavou a srdcom

Vážení čitatelia,

o prírodné či spoločenské vedy by asi nikdy nebol až taký záujem laickej verejnosti bez ich nadšených popularizátorov a propagátorov, a, samozrejme, bez správnej voľby formy a spôsobu ich prezentácie. Osobne si napríklad históriu a archeológiu neviem predstaviť bez jej významného popularizátora Vojtecha Zamarovského. A keďže som vyrastal ešte v období spoločného štátu Čechov a Slovákov, bolo mi „dokorán“ otvorené aj okno do vesmíru vďaka azda najpopulárnejšiemu českému propagátorovi a popularizátorovi astrofyziky Jiřímu Grygarovi.

Stat' sa popularizátorom a propagátorom poslania a činnosti štátnej správy je úloha, ktorej sa na Slovensku zhostujeme len veľmi pomaly a – dovoľte mi úprimnosť – stále nepopulárnym a neatraktívnym spôsobom, opomínajúc dôležitú cieľovú skupinu – deti a mládež. Len pre zaujímavosť, s problematikou ochrany duševného vlastníctva, teda výsledkov ľudskej tvorivosti, sa deti (systematicky) nestretnú vôbec a mládež sa s ňou prvýkrát stretne až na určitých vysokých školách. Okrem právnických fakúlt, kde je táto problematika súčasťou občianskeho práva, sa ekonomickým a technickým dimenziám ochrany duševného vlastníctva venujú len niektoré vysoké školy.

Na ostatnej konferencii Duševné vlastníctvo na Slovensku XI (PR a Marketing) organizovanej Úradom priemyselného vlastníctva SR v rámci tohtoročného Svetového dňa duševného vlastníctva, ktorej sa obsiahlo venuje aktuálne číslo časopisu Duševné vlastníctvo, odznela aj prednáška Petra Zsapku z komunikačného oddelenia zastúpenia Európskej komisie na Slovensku v Bratislave. Zdôraznil, že cieľová skupina komunikačných aktivít EK má okrem „hlavy“ aj „srdce“, a teda, že každá popularizačná a osvetová kampaň musí byť aj emočne cieleňá. Ak by sme preniesli túto schému na oblasť štátnej správy a vyhodnotili jej popularizačné a propagačné kampane, dominovala by hlava. Informačno-legislatívno-procedurálna cunami, ktorá sa valí z dostupných komunikačných nástrojov štátnej správy, má, ruku na srdce, nulový emočný náboj.

Hlavné komunikačné nástroje Úradu priemyselného vlastníctva SR boli donedávna tiež „hlavové“, no jedna z nových iniciatív úradu zriadenie populárno-náučného a tak trošku hravého internetového portálu www.patentovat.sk (bol sprístupnený 15. apríla) si stanovila ambicióznejší cieľ – chytiť návštevníka portálu za srdce. Osobitne mladých ľudí, ktorí by v takej lákavej a širokej ponuke webstránok asi len sotva klikli na oficiálne webové sídlo úradu.

Portál www.patentovat.sk je z mnohých hľadísk mimoriadne ambicióznym a náročným projektom. A to nielen kvôli interaktivite (sociálne siete, blogy, komentáre), ktorá si vyžaduje nepretržitú pozornosť prevádzkovateľa, ale najmä kvôli sledovaniu chuti a nálad mladých návštevníkov, ktoré sa, vzhľadom na ich vek a schopnosť prijímať podnety z vonkajšieho prostredia, často menia. A na to, aby sme neboli rýchlo „out“, nám, samozrejme, nesmie chýbať ani srdce.

Na záver editoriálu mi napadá ešte jedna hlavo-srdcová inšpirácia zo zahraničia. Na zasadaní Valného zhromaždenia Svetovej organizácie duševného vlastníctva (WIPO) v septembri 2010 vystúpil veľvyslanec dobrej vôle, svetoznámy skladateľ a spevák Stieve Wonder. Predniesol prejav o dôležitosti rešpektovania autorských práv umelcov a prihovoril sa za sprístupnenie digitálneho obsahu zrakovo a inak postihnutým ľuďom. Čisto odborná téma vzhľadom na umelcov postihnutie zraku získala silný emočný podtext a pesnička, ktorú zaspieval na záver zasadania, bola dokonale bodkou za odbornou polemikou jeho predrečníkov.

Mgr. Ján Poljovka
riaditeľ kancelárie predsedu
a vonkajších vzťahov ÚPV SR

www.samphotostock.cz

OBSAH

<p>3 Editoriál
Hlavou a srdcom
<i>(Poljovka, J.)</i></p> <p>6 Svetový deň duševného vlastníctva
<i>(Šípoš, J.)</i></p> <p>11 Zverejňovanie záverečných a kvalifikačných prác na internete
<i>(Vojčík, P.)</i></p> <p>15 Aktuálne z autorského práva</p> <p>17 Priemyselnoprávna ochrana na národnej a medzinárodnej úrovni
<i>(Klučiarová, E.)</i></p> <p>23 Centrum poznatkovej organizácie duševného vlastníctva
<i>(Rešetová, K.)</i></p> <p>25 Nová prax EPÚ a ÚPV SR v patentovaní špecifického medicínskeho použitia
<i>(Mihálová, V.)</i></p> | <p>28 Regulácia označovania tabakových výrobkov v Európskej únii
<i>(Hajnalová, Z.)</i></p> <p>31 Pohnime rozumom! – 20. časť
Aj lentikula tajomstiev zbavená
<i>(Holakovský, Š., Holakovský, P.)</i></p> <p>36 Z galérie tvorcov
V prospech lesného hospodárstva.
Technická univerzita vo Zvolene
<i>(Cena Jána Bahýľa 2010)</i></p> <p>40 Úspešné príbehy
Stratégia duševného vlastníctva spoločnosti GFal – neziskovej nemeckej výskumnej siete s vlastnou výrobou</p> <p>43 Spektrum dobrých nápadov a riešení</p> <p>45 Zaujalo nás
Ochranná známka v exekúcii</p> | <p>48 Z rozhodnutí ÚPV SR</p> <p>51 Z rozhodnutí Súdneho dvora EÚ</p> <p>54 Správy z ÚPV SR</p> <p>57 Správy z WIPO</p> <p>58 Správy z EPO</p> <p>61 Správy z OHIM-u</p> <p>64 Správy z EÚ</p> <p>66 Správy zo sveta</p> <p>57 Nové publikácie</p> <p>68 Z obsahov vybraných časopisov</p> <p>71 Oznamy</p> <p>Príloha: Pramene práv v oblasti reklamy v právnom poriadku Slovenskej republiky
<i>(Vozár, J.)</i></p> |
|---|---|---|

3 Editorial By Head and Heart (<i>Poljovka, J.</i>)	28 Regulation of Tobacco Products Labelling in the European Union (<i>Hajnalová, Z.</i>)	51 Issues from Decisions of the Court of Justice of the EU
6 World Intellectual Property (<i>Šipoš, J.</i>)	31 Think it! – Part XX Also Lenticula without Secrets (<i>Holakovský, Š., Holakovský, P.</i>)	54 News from the IPO SR
11 Final Theses and Qualification Works Publication on Internet (<i>Vojčík, P.</i>)	36 From the Gallery of Creators On Behalf of Forest Economics. Technical University in Zvolen (<i>Ján Bahýľ Award 2010</i>)	57 News from WIPO
15 Actual Issues of Copyright Law	40 Success Stories The IPR Strategy of GFaI: A Not-For-Profit German Research Network with its Own Manufacturing Operation	58 News from the EPO
17 Protection of Industrial Property at National and International Levels (<i>Klučiarová, E.</i>)	43 Spectrum of Useful Ideas and Solutions	61 News from OHIM
23 Center of Knowledge Organisation of Intellectual Property (<i>Rešetová, K.</i>)	45 Story that Caught Our Eye Execution upon a Trademark	64 News from the EU
25 New Practice of the EPO and the IPO SR in Patenting a Specific Medical Use (<i>Mihálová, V.</i>)	48 Issues from Decisions of the IPO SR	66 World News
		67 New Publications
		68 Tables of Contents of Selected Journals
		71 Announcement
		Annex: Sources of Law in the Field of Advertising within the Legal Order of the Slovak Republic (<i>Vozár, J.</i>)

CONTENTS ▲ ▼ INHALT

3 Leitartikel Mit Kopf und Herz (<i>Poljovka, J.</i>)	28 Regulierung der Kennzeichnung von Tabakerzeugnissen in der Europäischen Union (<i>Hajnalová, Z.</i>)	51 Aus den Entscheidungen des Gerichtshofes der EU
6 Welttag des geistigen Eigentums (<i>Šipoš, J.</i>)	31 Klügeln wir! – 20. Teil Auch Lenticula ohne Geheimnis (<i>Holakovský, Š., Holakovský, P.</i>)	54 Nachrichten aus dem IPO SR
11 Veröffentlichung der Abschluss- und Qualifikationsarbeit im Internet (<i>Vojčík, P.</i>)	36 Aus der Galerie der Schöpfer Zugunsten der Waldwirtschaft. Technische Universität in Zvolen (<i>Ján Bahýľ-Preis 2010</i>)	57 Nachrichten aus der WIPO
15 Aktuelles aus dem Urheberrecht	40 Erfolgsgeschichten Strategie des geistigen Eigentums von GFaI – gemeinnützige Forschungsvereinigung mit eigener Produktion	58 Nachrichten aus der EPO
17 Gewerblicher Rechtsschutz in der nationalen und internationalen Ebene (<i>Klučiarová, E.</i>)	43 Spektrum der guten Ideen und Lösungen	61 Nachrichten aus dem OHIM
23 Zentrum der Wissensorganisation des geistigen Eigentums (<i>Rešetová, K.</i>)	45 Wir haben bemerkt Exekution auf Marken	64 Nachrichten aus der EU
25 Die neue Praxis des EPA und IPO SR in Patentierung von einem spezifischen medizinischen Gebrauch (<i>Mihálová, V.</i>)	48 Aus den Entscheidungen des IPO SR	66 Nachrichten aus der Welt
		67 Neue Publikationen
		68 Inhalt von ausgesuchten Zeitschriften
		71 Mitteilungen
		Anhang: Quellen der Werberechte in dem Recht der Slowakischen Republik (<i>Vozár, J.</i>)

Svetový deň duševného vlastníctva

PhDr. Július ŠÍPOŠ

Úrad priemyselného vlastníctva SR, Banská Bystrica

Pracovníci Úradu priemyselného vlastníctva SR a pozvaní hostia si tohtoročný Svetový deň duševného vlastníctva (SDDV) pripomenuli 27. apríla.

Dizajnovanie budúcnosti

Posolstvo generálneho riaditeľa Svetovej organizácie duševného vlastníctva (WIPO) Francisa Gurryho pri príležitosti tohtoročného Svetového dňa duševného vlastníctva
26. apríl 2011

Dizajn sa dotýka všetkých aspektov ľudskej tvorivosti. Tvaruje veci, ktoré si vážime, od tradičných remeselných výrobkov až po spotrebnú elektroniku, od budov a bicyklov po módu a nábytok. Dizajn je možné chápať aj ako „zviditeľnenie inteligencie“.

Dizajn v sebe spája formu a funkciu, podmieňuje vzhľad a dojem z výrobkov, ktoré používame každý deň, či už sú to bežné domáce predmety, alebo najnovšie počítačové tablety. Dizajn spája praktické s potešením. Prináša do inovácií žiaduci štýl.

Tohtoročný Svetový deň duševného vlastníctva je oslavou dizajnu na obchodnom trhu, v spoločnosti i pri vytváraní inovácií budúcnosti.

Pôvodne bol dizajn označovaný ako „umenie v priemysle“. Priemyselný dizajn rozlišuje výrobky, púta našu pozornosť, robí značku úspešnejšou. Za každým novým dizajnom je túžba prekonať nové obzory, zlepšiť a posilniť skúsenosti spotrebiteľov. Dobrý dizajn robí produkty jednoduchšími, pohodlnejšími i bezpečnejšími.

K súčasnému zvyšujúcemu sa dôrazu na ekológiu, navrhovanie bezodpadových technológií, sa pridávajú i mnohí dizajnéri. Dizajny budúcnosti môžu znížiť výrobné náklady i negatívne vplyvy na životné prostredie, ale musia byť „zelené“. K takýmto postupom bude dizajnérov motivovať systém duševného vlastníctva, ktorý originálny dizajn pomáha chrániť pred neoprávneným kopírovaním a imitáciou.

Spoločnosti na globálnom trhu potrebujú rýchlu a efektívnu ochranu svojich dizajnov. Vďaka Haagskemu systému medzinárodného zápisu priemyselných dizajnov, ktorý zjednodušuje tento proces, došlo v minulom roku k 30-percentnému nárastu medzinárodných prihlášok dizajnov.

V rámci tohtoročného Svetového dňa duševného vlastníctva sa WIPO pripája k vládam, organizáciám, školám a podnikom na celom svete oslavujúcim deň dizajnérov – projektantov našej budúcnosti.

Na slávnostnom stretnutí, ktoré sa vo vstupných priestoroch úradu začalo o 9.00 hodine, sa zúčastnili aj viceprezident Úradu pre harmonizáciu vnútorného trhu v španielskom Alicante (ochranné známky a dizajny) (OHIM) Christian Archambeau, rektor Akadémie umení v Banskej Bystrici doc. Mgr. art. Matúš Ol'ha, PhD., primátor Banskej Bystrice Mgr. Peter Gogola, zástupcovia Žilinskej univerzity v Žiline na čele s prorektorom pre vedu a výskum prof. Ing. Jánom Čelkom, CSc., člen Predstavenstva Slovenskej komory patentových zástupcov Ing. Martin Žovic, člen Predstavenstva Slovenskej obchodnej a priemyselnej komory a predseda Predstavenstva Banskobystrickej regionálnej komory SOPK

Ing. Ján Bočkay, úspešný slovenský dizajnér, akademický sochár doc. Ferdinand Chrenka a pozvanie prijal i bývalý predseda ÚPV SR Ing. Martin Hudoba.

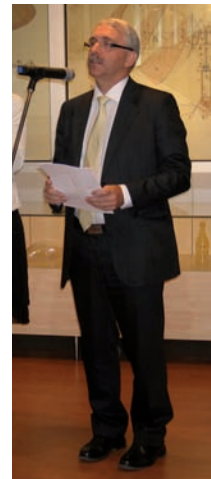
Predsedníčka ÚPV SR Darina Kyliánová vo svojom príhovore okrem iného povedala:

– Som rada, že sa takto stretávame a zdôrazňujeme význam Svetového dňa duševného vlastníctva i, samozrejme, duševného vlastníctva ako takého. Ešte stále je totiž nemálo ľudí, ktorí podceňujú nehmotný majetok, nechápu, že ide o fenomén znamenajúci pridanú hodnotu určitého výrobku, resp. podniku, nevedia, ako s týmto fenoménom zaobchádzať, ako sa s ním dá obchodovať.

Christian Archambeau napríklad uviedol, že OHIM v priebehu tohto roka očakáva miliónu prihlášku ochrannej známky Spoločenstva a od roku 1996 do súčasnosti poskytol úrad svoje služby približne 350 000 firmám a jednotlivcom po celom svete. Spomenul tiež Štúdiu o fungovaní európskeho systému ochranných známok, ktorú na žiadosť Európskej komisie vypracoval Inštitút Maxa Plancka pre duševné vlastníctvo a hospodársku súťaž v Mníchove na základe prieskumu európskeho trhu v roku 2010.

– My nechceme vytvoriť nový systém ochranných známok, ale naďalej zlepšovať ten, ktorý už máme, a prispôbovať ho požiadavkám online éry. Dôležité je poučiť sa zo štúdie a vypracovať jasné pravidlá pre účinnejšie a kvalitnejšie fungovanie systému.

Belgičan pôsobiaci v Španielsku CH. Archambeau má ako inžinier blízko k dizajnu, v rámci príhovoru zdôraznil i tento aspekt tvorivosti a priemyselno-právnej ochrany.

Mottom tohtoročného SDDV bolo Dizajnovanie budúcnosti. Keď pracovníci ÚPV SR pripravovali SDDV, ešte nepoznali jeho motto, ale dobrí manažéri vedia aj predvídať... Úrad sprístupnil výstavu dizajnu z tvorby Ferdinanda Chrenku a študentov Vysoké školy výtvarných umení v Bratislave, Katedry dizajnu, ateliér industrial dizajn.

Vernisáži predchádzalo slávnostné **odovzdanie patentovej listiny Žilinskej univerzite v Žiline**, listiny vzťahujúcej sa na 10-tisíc patent udelený úradom (Zapojenie koncovej užívateľskej skrinky interaktívneho televízneho káblového rozvodu) 21. marca tohto roka.

Pracovná časť tohtoročného SDDV v ÚPV SR pozostávala z konferencie **Duševné vlastníctvo na Slovensku XI.** Bola zameraná na problematiku public relations a súvisiace marketingové nástroje na dosiahnutie efektívnejšej komunikácie s cieľovými skupinami.

– *Dovoliť si povedať, že v oblasti PR aktív sme dobrí, no my chceme byť lepší, je žiaduce aby sme, povedané športovou terminológiou, mali lepší ťah na bránu, aby sme dokázali lepšie presvedčiť našich potenciálnych klientov o potrebe chrániť si svoje riešenia a s tým súvisí i hľadanie čo najvhodnejších marketingových nástrojov,* – **konštatovala D. Kyliánová.** – Jednou z cieľových skupín tohtoročnej PR stratégie ÚPV SR sú naši politickí predstavitelia.

V prvom rade tí, čo riadia našu spoločnosť, musia pochopiť význam duševného vlastníctva a jeho ochrany, žiada sa väčšia podpora inovácií, produktov s vyššou pridanou hodnotou. Termín duševné vlastníctvo vládla vo svojom programovom vyhlásení však neuvádza vôbec..., ešteže sa táto problematika po pripomienkach aj nášho úradu objavila v Národnom programe reforiem Slovenskej republiky na roky 2011 – 2014, ktorý vládla schválila nedávno. Za pozitívny signál možno označiť i vymenovanie splnomocnenca vlády SR pre vedomostnú ekonomiku, k čomu

došlo začiatkom februára tohto roka. Dôležité však je, aby sa slová a predsavzatia premenili do konkrétnych činov...

-o0o-

Zapojenie koncovej užívateľskej skrinky interaktívneho televízneho káblového rozvodu. Pôvodcami tohto vynálezu, na ktorý ÚPV SR udelil v marci tohto roka 10-tisíc patent č. 287679 a zapísal ho do národného patentového registra, sú **doc. Ing. Vladimír Hottmar, PhD.,** a **doc. Ing. Ladislav Schwartz, PhD.,** z Katedry telekomunikácií a multimédií Elektrotechnickej fakulty Žilinskej univerzity v Žiline. Poprosili sme ich, aby nám stručne predstavili svoj vynález a povedali, v čom je výnimočný a nový.

– *Zostrojili sme koncovú užívateľskú skrinku k štandardnému televízemu prijímaču, ktorá reaguje i na prechod z analógového na digitálny televízny signál,* – pokračuje vo vysvetľovaní **V. Hottmar.** – *Skrinka však môže byť súčasťou televízneho prijímača.*

Samozrejme, že sme sa zaujímali aj o to, či Žilinčania sú už v kontakte s nejakým výrobcom spomínaného vynálezu, zatiaľ totiž ide len o funkčný vzor. – *Boli by sme radi, keby sa náš vynález premenil i do praxe, no je potrebné spracovať ešte výrobnú dokumentáciu pre určitého výrobcu i dokumentáciu pre samotnú overovaciu sériu, a to sú časovo náročné veci,* – konštatuje V. Hottmar.

– *Nájsť výrobcu v súčasnom globalizovanom svete nie je jednoduché, ale určite oslovíme jednu z firiem, ktorá na trhu už niečo znamená,* – hovorí dekan Elektrotechnickej fakulty Žilinskej univerzity v Žiline prof. **Ing. Milan Dado, PhD.,** bývalý rektor univerzity a tiež bývalý prezident Slovenskej rektorskej konferencie. – *Priznám však, že aj naša univerzita má rezervy v marketingu súvisiacom s uplatnením výsledkov výskumu a vývoja v reálnom živote. Jedným zo spôsobov ako preklenúť túto medzeru je i patentovanie úspešných riešení. My sa nemôžeme zameriavať len na publikovanie vedeckých článkov v karentovaných časopisoch. Je potrebné, aby riešenia našich odborníkov boli priemyselne chránené a zároveň aj využiteľné. A k takýmto krokom nás „tlačia“ napríklad aj úspešní vynálezcovia V. Hottmar a L. Schwartz, ktorí na našu univerzitu prišli pred 22 rokmi zo žilinského Výskumného ústavu výpočtovej techniky, kde výskum a prax boli úzko prepojené.*

Univerzita je majiteľom 11 slovenských patentov, 20 úžitkových vzorov a viaceré prihlášky má ešte v konaní, medzi nimi

Zľava: V. Hottmar, L. Schwartz, J. Čelko a M. Dado

– *Vďaka nášmu zariadeniu sa televízny prijímač stáva inteligentným a interaktívnym,* – reaguje na našu otázku **L. Schwartz.** – *Správa sa ako multimediálne koncové zariadenie, napríklad ako televízny prijímač s funkciami osobného počítača. Je možné pozerať televízne programy, objednať si video na zvolený čas, využívať internet a prostredníctvom diaľkového ovládača z ponúkaného menu vyberať i rôzne informácie a služby vrátane hracej konzoly PlayStation.*

i patentovú prihlášku Zapojenie ovládania kurzora personálneho počítača dial'kovými ovládačmi a tento vynález nadväzuje na už spomínaný patent súvisiaci s interaktívnym televíznym káblovým rozvodom.

– *Veľmi si ceníme získanie patentovej listiny vzťahujúcej sa na 10-tisíc úradom udelený patent, – zdôrazňuje prorektor pre vedu a výskum Žilinskej univerzity v Žiline*

prof. Ing. Ján Čelko, CSc. – *Ide o úspešnú prezentáciu našej univerzity. Obdivujem našich ľudí, ktorí v neľahkých podmienkach dokázali vytvoriť celosvetovo nové riešenia, veď docenti Schwartz a Hottmar dokončili svoj vynález pred tromi rokmi a odvtedy sa podmienky pre vedu a výskum predsa len zlepšili. Ale zároveň treba* podotknúť, že vysoké školy, pokiaľ ide o financovanie vedy a výskumu, majú ešte stále ďaleko k spokojnosti.

V rozhovore s J. Čelkom sme sa dotkli aj problematiky PR, konkrétne spolupráce s médiami. Zhodne sme konštatovali, že v súčasnosti je ťažké dostať sa do niektorého z médií a spropagovať záslužnú a zmysluplnú prácu. – *Mnohí redaktori dokážu spropagovať akýkoľvek nezmysel alebo prešlap, ale venovať sa vynálezu..., pomaly si to už neviem ani predstaviť.*

Žiaľ, ani SDDV nie veľmi lákal médiá...

-o0o-

Fairplay Design – je názov výstavy dizajnu z tvorby Ferdinanda Chrenku a jeho študentov z Vysoké školy výtvarných umení v Bratislave.

Renomovaný slovenský dizajnér zvykne hovoriť, že súčasná scéna na Slovensku s firmami, podnikateľmi a dizajnérmi pripomína dedinský futbal, kde sa hrá bez pravidiel a mnohí aktéri sú dokopaní...

– *Pripraviť výstavu v ÚPV SR bola pre mňa veľká výzva, pretože je to o koncových hráčoch. Na začiatku je myšlienka a na konci nejaká zaujímavá ojedinelá vec, ktorú treba chrániť. A vystavovať netradičný dizajn v úrade, ktorý má na starosti priemyselno-právnu ochranu, je motiváciou.*

Spolu s F. Chrenkom sa pristavujeme pri jednotlivých exponátoch. Zaujali nás napríklad aj **moderné barové stoličky**...

– *Na projekte sme spolupracovali s českou firmou Polytrade CE, ktorá nám ponúkla na tvorbu nový materiál LG HI-MACS. Projekt a jeho výsledky sme vlani prezentovali v Nitre na veľtrhu nábytku v expozícii Fórum dizajnu a tiež na veľtrhu MOBITEX v Brne, kde sme získali Cenu za uplatňovanie nových technológií v školstve. Snažím sa, aby študenti môjho ateliéru pracovali na reálnych*

zadaniach v priamom dotyku s praxou. Tie barové stoličky sú robené v mierke 1 : 1, čo je atypické, táto „nevďačná“ mierka poskytuje hneď odpoveď, či daný produkt je spoľahlivý. Na stoličku si sadnete a viete, čo ste urobili dobre, resp. zle, máte spätnú väzbu. Keď robíte model v inej mierke alebo prostredníctvom nejakého obrázku, odpoveď nemáte, darmo je ten model pekný, farebný a pod.

Pozornosť v rámci výstavy púta i **skladací bicykel** s moderným dizajnom. – *Jedným potiahnutím je možné bicykel zložiť tak, že zaberie minimum priestoru, – vysvetľuje F. Chrenka.*

– *Pôvodcom tohto bicykla, ktorý je chránený aj úžitkovým vzorom, je Peter Varga z Gelnice, veľmi cielavedomý človek. Vyštudoval Slovenskú technickú univerzitu a ku mne do ateliéru prišiel na magisterské štúdium. No a projekt mestského bicykla vznikol ako diplomová práca.*

P. Varga v roku 2007 získal za spomínaný bicykel Cenu Audi v rámci prestížnej celoslovenskej súťaže Národná cena za dizajn.

Ateliér industrial dizajn Vysoké školy výtvarných umení v Bratislave sa na **výstave v ÚPV SR, ktorá potrvá do konca tohto júna**, prezentuje i **dizajnom fliaš na rastlinný olej** spoločnosti Palma Bratislava. Ide o jednolitrové až desaťlitrové fľaše, pričom

12 súvisiacich dizajnov si vysoká škola prihlásila na ochranu.

– *Nebol to až taký jednoduchý projekt. Desaťlitrovú fľašu inak vylievate ako jednolitrovú, inak ju chytáte a zasa litrová musí byť prítiažlivá, lebo je v stálom kontakte s používateľom. Na vzorovanie sme použili 3D tlačiarne. Naprogramujete návrh a vznikne model fľaše.*

Spolu s F. Chrenkom sa pristavujeme aj pri **sklenených exponátoch**, ktoré vznikli v spolupráci s firmou Rona Lednické Rovne. – *V tomto prípade sme sa zamerali na nekomerčný projekt, ktorého hlavnou témou bola voda. Pri tvorbe niektorých sklenených nádob sa študenti inšpirovali rastlinkami a ich koreňovými systémami. Inšpirovali sa napríklad aj situáciou, keď chorý človek potrebuje v noci zapíť tabletku. Uprostred nádoby s vodou vytvoril Marek Alakšai odkladací priestor na tabletku. Úspech sme mali s čajníkom pre nevidomých a slabozrakých, ktorý vyrába spoločnosť Český porcelán v Dubí. Projekt Dizajn do tmy pre zrakovo znevýhodnených občanov vymyslela vedúca pražského Design Centra PhDr. Lenka Žišková. Čajník, ktorý sa nevyje a ktorého autorom je môj bývalý študent Peter Korecký, v súťaži v Prahe v roku 2005 vyhral. Prostredníctvom Českých centier bol projekt prezentovaný v New Yorku, Edinburgu, Budapešti, Varšave, ale aj u nás v Bratislave.*

Akože inak, F. Chrenka sa v ÚPV SR pochválil aj jednou zo **stomatologických súprav Chirana – CHEESE®**, na ktorej sa podieľal dizajnovovo.¹ Súprava zaujala i stomatológa MUDr. Jozefa Zigmunda, ktorý má ordináciu práve v ÚPV SR. – *Je to inteligentná i praktická súprava. Pozdáva sa mi aj tzv. bičové ovládanie dentálnych nástrojov. Nie sú fixované, nekladú pri práci odpor a dobre sa s nimi manipuluje. Ja som mal kedysi chiranský produkt Ergostar a bol som s ním spokojný. Samozrejme, vývoj napreduje.*

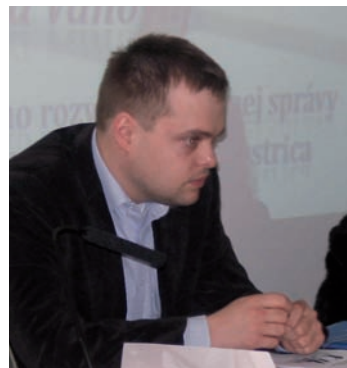

F. Chrenka, v súvislosti so stomatologickými súpravami zo Starej Turej, má na starosti aj **Corporate identity**, čiže všetko, čo o nich zvyšuje povedomie medzi potenciálnymi zákazníkmi. Robiť však PR vo výrobnom podniku je určite ľahšie ako v nekomerčnej sfére, a tak sme sa ho opýtali aj na podobné aktivity na vysokej škole.

– *Je veľkou chybou, že školstvo nemá dostatok finančných prostriedkov ani na PR alebo marketing. U nás v ateliéri je vlastne produktom talent študenta a jeho výsledky a tie je potrebné prezentovať na rôznych výstavách, pretože inak sa podnikateľ nedozvie o nádejnom dizajnérovi. Tržná hodnota študenta sa prejaví práve tak, že svoje dielo prezentuje. Odložiť dielo do šuplíka je strategickou chybou. Peniaze zháňame ako sa dá, spolupracujeme s rôznymi firmami.*

Na základe takejto spolupráce z podnetu F. Chrenku vznikol pred časom aj **PR projekt v bratislavskom nákupno-spoločenskom centre Eurovea**. Spočíva v tom, že študenti Vysokej školy výtvarných umení v Bratislave (Katedry dizajnu, textilnej tvorby či úžitkového umenia) sa so svojimi návrhmi podieľajú na zariadení interiéru trojizbového bytu s rozlohou 134 m². V súčasnosti sú už návrhy ukončené a teraz prichádza na rad realizátor, samotné výrobné podniky. Výsledok projektu má byť prezentovaný v októbri tohto roka.

-o0o-

Ako nám P. Zsapka ďalej povedal, pracovať s emóciami sa dá pri každej téme, nevynímajúc ani zložitú problematiku prie-

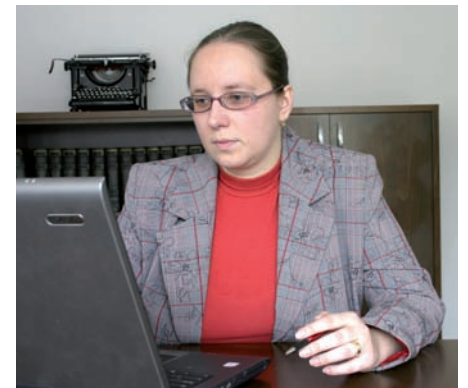
myselného vlastníctva. – *Koniec koncov ani problematika EÚ nie je práve najzáživnejšia, a predsa to ide...*

– A nejaké iné recepty súvisiace s PR aktivitami na zvyšovanie povedomia verejnosti o význame duševného vlastníctva a jeho ochrany? – sondujeme u P. Zsapku.

– *Ďalšou dôležitou vecou je znalosť cieľovej skupiny a s tým súvisiaca prioritizácia informácií. Nie je dôležité len to, čo chceme povedať ja, ale najmä to, čo je daný poslucháč schopný absorbovať a aký je najefektívnejší kľúč na získanie jeho pozornosti. Ak si toto neuvedomíme, naša snaha sa minie účinkom. Komunikácia totiž nie je o vypúšťaní informácií „do éteru“. Cieľom je, aby sa tieto informácie „zachytili“ vo vedomí našej cieľovej skupiny, a tak pomohli zmeniť jej správanie alebo postoje.*

Problematike marketingu ochrany duševného vlastníctva sa na konferencii venovala aj **Ing. Lenka Litvákova** z patentovej, známkovej a znaleckej kancelárie Litvákova a spol. z Bratislavy. Okrem iného sa dotkla i médií.

– *Väčšina novinárov o duševnom vlastníctve vie toho málo, a tak potom vyzerajú aj informácie pre verejnosť. Redaktori v rýchлом pracovnom tempe zvyčajne nemajú čas na vzdelávanie, no je potrebné hľadať spôsoby, ako ich trochu „zaočkovať“ problematikou duševného vlastníctva.*

Kancelária, v ktorej pôsobí L. Litvákova, má približne 600 klientov, klientov napríklad s jedným úžitkovým vzorom až po obrovské firmy, ako je spoločnosť **Eset**. Boli sme zvedaví, ako slovenská IT jednotka

1 Pozri: ŠÍPOŠ, J.: Z galérie tvorcov. Dizajnér telom i dušou, Doc. Ferdinand Chrenka, akad. soch. In *Duševné vlastníctvo*, 2009, roč. XIV, č. 4, s. 41-44. ŠÍPOŠ, J.: Z galérie tvorcov. CHIRANA v Starej Turej naďalej úspešne napreduje. In *Duševné vlastníctvo*, 2011, roč. XV, č. 1, s. 34-39.

zvláda ochranu svojho duševného vlastníctva.

– Eset má množstvo národných či medzinárodných ochranných známkov platných napríklad v Amerike, Čile, Brazílii, Argentíne, Mexiku, Austrálii, v Japonsku a rovnako je to s dizajnmi. Manažment firmy veľmi zodpovedne a strategicky pristupuje k duševnému vlastníctvu, vie správne vyhodnotiť kedy, kde a čo je potrebné urobiť. Ale existujú i problémy. Napríklad v Brazílii distribútor výrobkov

Esetu stihol podať prihlášku ochrannej známky skôr ako materská firma a chvíľu trvalo, kým sa veci dali do poriadku. Distribútor napokon práva z ochrannej známky previedol na Eset. Je dobré, keď je majiteľom ochranných známkov centrála, pretože distribútori sa menia a je ich viac. Materská firma potrebuje mať vždy priamy dosah na svoje práva.

Nemalé problémy vidí L. Litváková v marketingu ochrany duševného vlastníctva na univerzitách. – V rámci rôznych školení sme sa dozvedeli, že pracovníci vysokých škôl sú takmer za všetko bodovaní a vzťahuje sa to i na spracovanie patentovej prihlášky. Lenže prečo by sa niekto trápil s patentovou prihláškou, keď rovnaký počet bodov je možné získať za niekoľko odborných článkov v odbornom časopise. Ďalšia vec je, že univerzity a podnikateľský sektor málo spolupracujú. Vo vyspelých štátoch je bežné, že spolumajiteľom napríklad patenty je univerzita a podnikateľský subjekt, ale u nás na Slovensku je to skôr výnimka.

Počas prestávok konferencie sme mali možnosť porozprávať sa aj s **Ing. Zuzanou Girmanovou**, konzultantkou nitrianskej spoločnosti Perpetuum plus orientujúcej sa na poradenstvo súvisiace s marketingom a PR.

– ÚPV SR poskytuje vysokokvalitné produkty a služby, no Slováci o duševnom vlastníctve stále toho veľa nevedia. Dôvod? Možno nezáujem, možno slabá pozornosť venovaná tejto problematike zo strany štátu. Žiada si to istú analýzu, viacero prieskumov i postupnosť krokov. Hlavným problémom je slabý dopyt po kvalitných službách úradu. V marketingu vždy ide o vzťah ponuky a dopytu.

Z. Girmanová robí tiež asistentku patentovej zástupkyňi v Nitre a tohto roku končí dvojročný kurz duševné vlastníctvo organizovaný ÚPV SR. – Profesijne sa venujem marketingu, ale zvolila som si nadstavbové štúdium, pretože marketing v niektorých oblastiach úzko súvisí s právom duševného vlastníctva. Klienti sa ma v súvislosti s marketingovými aktivitami zvyknú pýtať na možnosti registrácie ochranných známkov, na „ošetrenie“ autorských a priemyselných práv, na licencie, sporové konania a pod. Je zrejmé, že pocitujú nedostatok takýchto informácií...

– Takže, ako prelomiť bariéry súvisiace s povedomím o duševnom vlastníctve? – pýtame sa.

– Chápem vašu snahu získať riešenie či rýchlu radu, ale je to pomerne zložitá otázka a nedá sa na ňu okamžite odpovedať. Iba ak z krištáľovej gule, ktorú mám v kancelárii... ☺

Rozhodne ÚPV SR potrebuje vytvoriť dopyt po svojich produktoch a službách. Pozrite sa, na Slovensku pred 15 rokmi neboli rozšírené mobilné telefóny a nikomu ani nechýbali. Ale v priebehu niekoľkých rokov mobilná komunikácia doslova zaplavila trh. A to je ten princíp, ktorý spomínam. Aj tá najlepšia služba má pre zákazníka hodnotu len vtedy, ak je po nej dopyt...

-o0o-

SDDV bol v ÚPV SR aj Dňom otvorených dverí.

O deň neskôr 28. apríla zorganizoval úrad stretnutie **F. Chrenku so študentmi a pedagógmi vybraných škôl**, ktoré sa venujú aj dizajnu, tzn. Technickej univerzity vo Zvolene, Strednej odbornej školy drevárskej vo Zvolene a Školy úžitkového výtvarníctva v Kremnici.

Foto: archív ÚPV SR

WORLD INTELLECTUAL PROPERTY DAY ŠÍPOŠ, J.:

The World Intellectual Property Day (WIPD) at the Industrial Property Office of the SR, also with participation of Mr. Christian Archambeau, the Vice-President of the Office for Harmonization in the Internal Market. The ceremony of granting the patent document to the University of Žilina; the patent document related to the 10,000th patent granted by the Office on March 21, 2011. Opening of the Exhibition of Design of Ferdinand Chrenka and students of the Academy of Fine Arts and Design in Bratislava, Department of Design, Industrial Design Studio. The Conference “Intellectual Property in Slovakia XI” – the topic of PR & Marketing. The WIPD at the IPO SR also as the Open Day.

Zverejňovanie záverečných a kvalifikačných prác na internete

Prof. JUDr. Peter VOJČÍK, CSc.

Právnická fakulta Univerzity P. J. Šafárika, Košice

V ostatnom období bolo prijatých niekoľko noviel zákona o vysokých školách, ktoré sú zamerané na zabránenie či stáženie plagiátorstva na vysokých školách.

Zabrániť plagiátorstvu alebo ho aspoň obmedziť má aj novela zákona o vysokých školách (zákon č. 6/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách v znení neskorších predpisov – ďalej v texte aj ZVŠ), ktorá nadobudne účinnosť 1. septembra 2011. Národná rada SR prijala v marci tohto roku ďalšiu novelu zákona o vysokých školách, a to zákon č. 125/2011 Z. z., ktorou sa novelizovali aj dosiaľ neúčinné ustanovenia, ako napr. § 63 ods. 9, § 63 ods. 12 ZVŠ.

Plagiátorstvo, veľmi zjednodušene povedané, je prisvojenie si cudzej, predovšetkým duševnej práce, cudzích výsledkov práce a vydávanie ich za svoje vlastné. Ide o zneužitie nielen takých nehmotných statkov, ktoré sú predmetom duševného vlastníctva a ktoré sú osobitne chránené (autorskoprávnou či priemyselnoprávnou ochranou), ale aj nehmotných statkov, ktoré nie sú obsiahnuté v osobitnej právnej úprave vrátane takých nehmotných statkov, ktoré sú verejne prístupné (napr. voľne použiteľné verejné registre, dokumenty či správy).

Plagiátorstvo má svoj právny, morálny (nemajetkový), ale aj majetkový rozmer.¹

Plagiátorstvo sa objavuje aj v akademickom prostredí, a to **nielen u študentov, ale aj u učiteľov či iných vedeckých pracovníkov**.

V mnohých prípadoch, keď dochádza k plagiovaniu, je však problematické vyčíslit' tak majetkovú, ako aj nemajetkovú ujmu, ktorá vznikla v rámci plagiátorstva, jednak porušením práva duševného vlastníctva tretej osoby alebo prisvojením si iných nehmotných statkov. Rovnako nie je jedno-

www.samphotostock.cz

duché v jednotlivých prípadoch stanoviť, aký nemajetkový (morálny) či majetkový prospech nadobudol ten, kto sa dopustil plagiátorstva a zároveň zasiahol do práva duševného vlastníctva niekoho iného.

Uvedená novela zákona o vysokých školách je z pohľadu ochrany práv študentov, ale i škôl problematická a **je podľa nášho názoru aj v rozpore s úpravou školského diela** (§ 51 autorského zákona – zákon č. 618/2003 Z. Z. o autorskom práve a prá-

vach súvisiacich s autorským právom v znení neskorších predpisov – ďalej aj AZ).

Na vysokých školách z hľadiska autorského práva tvoria študenti školské diela, ktorých úprava je zakotvená v autorskom zákone. Za školské dielo sa v zmysle § 5 ods. 12 AZ považuje „dielo vytvorené žiakom alebo študentom na splnenie školských alebo študijných povinností vyplývajúcich z jeho právneho vzťahu k základnej škole, strednej škole, vysokej škole alebo

1 Pozri aj SZATTLER, E.: Právne a morálne aspekty plagiátorstva. In *Duševné vlastníctvo*, 2007, roč. XI, č. 1, s. 30-34; ŠVIDROŇ, J.: Právna problematika tvorivosti a plagiátorstva. In *Právny obzor*, 1986, č. 7.

k záujmovo-vzdelávaciemu zariadeniu (škole)“. Podstata školského diela teda spočíva v tom, že musí byť vždy výsledkom vlastnej tvorivej práce študenta (žiaka), ktorý škola ohodnotí, čím vlastne posúdi do akej miery študent zvládol zadanie, posúdi jeho teoretické odborné vedomosti a schopnosti ich aplikovať v praxi, a teda ako splnil jednu zo študijných povinností.

Školské dielo už samo osebe vylučuje, aby ho mohla vytvoriť či vykonať iná osoba ako študent. V tejto súvislosti treba konštatovať, že všetky ponuky, ktoré sa (najmä na internete) objavujú v súvislosti s ponukami na vypracovanie školských diel, sú pri plnení školských povinností návodom na podvod, porušovanie školských povinností, a teda školských predpisov. Vytvorené školské diela inou osobou než je študent nespĺňujú základný znak školského diela a požiadavky na predloženie takto vytvorenej práce škole. Nemožno ich považovať za školské dielo a za splnenie školských povinností, a preto musia byť sankcionované následkami, ktoré si musí každá škola zakotviť vo svojich predpisoch, napríklad na vysokých školách v študijnom poriadku.

Školské dielo je bližšie upravené v spomínanom § 51 AZ.²

V súvislosti s plagiátorstvom však prevláda **nesprávny názor, ktorý plagiátorstvo spája temer výlučne s porušením autorského práva.** Žiaľ, tomu podľahla aj právna úprava v zákone o vysokých školách, keď sa zamerala iba na túto jednu stránku plagiátorstva. **Plagiátorstvo však zďaleka nie je iba porušením autorského práva.**

Ešte pred uvedením novely zákona o vysokých školách (zákon č. 6/2011 Z. z.) bola prijatá novela (zákon č. 496/2009 Z. z.), v zmysle ktorej bol zavedený centrálny register záverečných a kvalifikačných prác s tým, že každú prácu pred obhajobou je potrebné preveriť, či neobsahuje časti iných prác alebo inej literatúry bez náležitej citácie, teda testom tzv. originality.

Novelou zákona o vysokých školách č. 6/2011 Z. z. sa predovšetkým zavádza povinné **zverejňovanie záverečných prác** (bakalárske, diplomové a dizertačné) a **kvalifikačných prác** (rigorózne a habilitačné) na internete. S tým súvisí viacero právnych otázok, na ktoré poukážeme v ďalšom texte.

Dôvodová správa k návrhu zákona k tejto úprave uvádza, že ide o umožnenie hromadného prístupu k informáciám. Podľa dôvodovej správy k návrhu novely zákona o vysokých školách (zákon č. 6/2011 Z. z.)

základným cieľom navrhovanej právnej úpravy je vytvoriť zákonné predpoklady na:

- zníženie pravdepodobnosti plagiátorstva a podvodov pri získavaní vysokoškolských a vedecko-pedagogických titulov,
- zvýšenie porovnateľnosti kvality a konkurencieschopnosti vysokých škôl,
- lepšie rozhodovanie budúcich študentov a pedagógov vysokých škôl pri výbere vysokej školy.

Toto je však podľa nášho názoru iba jeden uhol pohľadu.

V tejto súvislosti je potrebné sa zmieniť o tom, že zákon o vysokých školách je doplnený novým **§ 62a**. Podľa tohto ustanovenia: „*Záverečná práca nesmie neoprávnene zasiahnuť do práv alebo právom chránených záujmov tretích osôb, najmä nesmie porušovať práva duševného vlastníctva tretej osoby alebo neoprávnene nakladať s utajovanými skutočnosťami alebo osobnými údajmi, dôvernými informáciami či obchodným tajomstvom tretej osoby.*“

Zákon o vysokých školách teda dôsledne chráni práva alebo už právom chránené záujmy, osobitne právo duševného vlastníctva, osobné údaje, dôverné informácie či obchodné tajomstvo **tretích osôb**, ale na obdobné práva študentov či škôl sa pozabudlo.

Pokiaľ ide o pojem **duševné vlastníctvo**, iba pripomíname, že tento pojem, aj napriek tomu, že sa v našej legislatíve (tak v súkromnoprávnej, ako aj vo verejnoprávnej) používa pomerne často, nie je nikde vymedzený.

Podľa nášho názoru **duševné vlastníctvo** možno vymedziť ako inštitút súkromného práva, ktorý v medziach právneho poriadku poskytuje výlučné práva autorom, výkonným umelcom, výrobcami zvukových /zvukovo-obrazových/ záznamov, vysielateľom a pôvodcom alebo majiteľom zákonom definovaných alebo vymedzených predmetov priemyselnej ochrany. Tento inštitút umožňuje teda chrániť predmety duševného vlastníctva, využívať a disponovať nimi nezávisle od oprávnení iných subjektov, pričom v oblasti priemyselných práv je proces prihlasovania a rozhodovania o ochrane predmetov priemyselného vlastníctva upravený aj normami verejného práva.

Myslíme si, že **právo duševného vlastníctva** možno vymedziť ako oblasť práva,

ktorá upravuje spoločenské vzťahy vznikajúce v súvislosti s vytváraním, ochranou a použitím (disponovaním) predmetov duševného vlastníctva.

Predmety duševného vlastníctva tvoria predovšetkým:

- Nehmotné statky, ktorých vytváranie (výsledky tvorivej duševnej činnosti) a/alebo používanie a ochranu upravujú osobitné autorskoprávne alebo priemyselno-právne predpisy. Ide o autorské diela (vrátane počítačových programov), umelecké výkony, zvukové a obrazové záznamy, programy vysielateľov a ďalej patentovateľné alebo úžitkovým vzorom chránené technické riešenia, zlepšovacie návrhy, dizajny, topografie polovodičových výrobkov, označenia výrobkov a služieb chránené ako ochranné známky, označenia pôvodu výrobkov a zemepisné označenia výrobkov, ako aj označenia subjektov chránené ako obchodné mená (alebo aj názvy právnických osôb), na ochranu ktorých možno použiť osobitné právne prostriedky zakotvené v osobitných predpisoch (autorskoprávných a priemyselno-právnych), ako aj všeobecné právne prostriedky ochrany.

- Nehmotné statky, ktoré osobitnú právnu úpravu nemajú (napr. logo, doménové mená, know-how, objavy), na ochranu ktorých možno použiť všeobecné právne prostriedky.

- Nehmotné statky, ako sú výsledky vedeckých a výskumných prác, projekty vedeckých, bádateľských a iných prác, princípy, objavy, informácie, ktoré môžu tvoriť aj obsah autorských diel, ktoré však autorské právo nechráni (§ 7 ods. 3 písm. a/AZ), ktorých ochranu možno zabezpečiť všeobecnými právnymi prostriedkami.

Z uvedeného pojmového vymedzenia možno vyvodit' nasledujúce základné pojmové znaky duševného vlastníctva:

a) Predmety duševného vlastníctva sú upravené osobitnými zákonmi (napr. zákon o patentoch, dizajnoch, úžitkových vzoroch, ochranných známkach a ďalšie), ale patria medzi ne i také, ktoré osobitnú právnu úpravu nemajú.

b) Predmety duševného vlastníctva môžu i nemusia byť výsledkom ľudskej tvorivej duševnej činnosti. Pri predmetoch, ktoré sú výsledkom tvorivej duševnej

2 Bližšie k problematike školského diela pozri VOJČÍK, P.: Ochrana školského diela. In *Duševné vlastníctvo*, 2006, roč. X, č. 3, s. 29-33.

činnosti fyzickej osoby, osobitné právne predpisy chránia aj práva tvorca (autora či pôvodcu).

- c) Predmety duševného vlastníctva majú aj (aspoň potenciálnu) majetkovú hodnotu a možno ich oceniť.
- d) Predmetom duševného vlastníctva môže byť iba taký nehmotný statok, ktorý je v individuálnom majetku fyzických alebo právnických osôb, resp. ku ktorému môžu fyzické alebo právnické osoby nadobudnúť práva prevoditeľné na inú osobu.

Pokiaľ však ide o plagiátorstvo, je potrebné uviesť, že **nie je prípustné si prisvojiť ani také nehmotné statky, ktoré nepatria do duševného vlastníctva.** Ide predovšetkým o diela autorskoprávne nechránené, teda diela vylúčené z autorskoprávnej ochrany podľa § 7 ods. 3 písm. b/ AZ, ako sú napr. texty právnych predpisov, úradné rozhodnutia (vrátane súdnych rozhodnutí a súdnej judikatúry), verejné listiny, verejne dostupné registre, úradné spisy, slovenské technické normy, denné správy a prejavy prednesené pri prerokúvaní vecí verejných a pod.

Obsah autorských diel, ako sme už uviedli, nie je autorskoprávne chránený, netvorí teda predmet ochrany autorským právom. Ide napr. o nové či originálne spôsoby, systémy, metódy, postupy, koncepty, princípy či objavy zahrnuté do diela, ktoré sú z autorskoprávnej ochrany vylúčené v § 7 ods. 3 písm. a/ AZ). Okrem týchto prvkov obsah záverečných a kvalifikačných prác môže tvoriť aj know-how z rôznych vedných oblastí.

Rovnako nie je autorskoprávna ochrana poskytovaná aj už spomínaným tzv. úradným dielam, ktoré by inak naplňali znaky autorského diela.

Ďalej sa v § 62a zákona o vysokých školách uvádza: „Záverečná práca nesmie neoprávnené nakladať s utajovanými skutočnosťami alebo osobnými údajmi, dôvernými informáciami či obchodným tajomstvom tretej osoby.“

V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že aj samotná záverečná či kvalifikačná práca môže obsahovať dôverné informácie alebo také skutočnosti, ktoré by sa neskôr mohli stať aj obchodným tajomstvom, čo však podľa novely zákona o vysokých školách už nebude možné.

Obchodné tajomstvo je inštitút obchodného práva upravený v Obchod-

nom zákonníku (§ 17 a nasl. zákona č. 513/1991 Zb. v znení neskorších predpisov platných pre Slovenskú republiku). V zmysle tejto úpravy: „*Obchodné tajomstvo tvoria všetky skutočnosti obchodnej, výrobné alebo technickej povahy súvisiace s podnikom, ktoré majú skutočnú alebo aspoň potenciálnu materiálnu alebo nemateriálnu hodnotu, nie sú v príslušných obchodných kruhoch bežne dostupné, majú byť podľa vôle podnikateľa utajené a podnikateľ zodpovedajúcim spôsobom ich utajenie zabezpečuje.*“

Záverečné a kvalifikačné práce, ktoré obsahujú také skutočnosti, ktoré by sa mohli stať obchodným tajomstvom (ak by sa poskytl na využitie podnikateľovi), nebude môcť obchodne využiť ani ich tvorca a ani škola, nebudú chránené ani autorským právom a budú k dispozícii každému. Navyše ich zverejnením na internete nebude existovať jeden ich základný prvok a predpoklad ochrany, a to, že tieto skutočnosti nie sú bežne dostupné.

Novela zákona o vysokých školách zavádza síce aj možnosť utajiť niektoré časti záverečnej či kvalifikačnej práce v prípade, ak obsahuje obchodné tajomstvo tretej osoby alebo inú utajovanú skutočnosť. Treba však uviesť, že niekedy bude dôležité do osobitnej nezverejnenej dokumentácie dať i také výsledky záverečnej či kvalifikačnej práce, ktoré sa, ako sme uviedli, ešte len môžu stať obchodným tajomstvom alebo ktoré by bolo možné prihlásiť na priemyselno-právnu ochranu. Ale prakticky to možné nebude.

Všetky záverečné a kvalifikačné práce, ktoré budú odovzdané škole po 1. septembri 2011 sa zverejnia na internete a budú

verejne prístupné. Na takéto zverejnenie musí dať študent súhlas, pretože je to podmienka na pripustenie k obhajobe práce. Ide teda o vynútený súhlas, ktorý študenta stavia do polohy, v ktorej nemá žiadnu inú možnosť.

Zákon o vysokých školách už skôr zakotvil pre študentov povinnosť zaslať záverečné a kvalifikačné práce do **Centrálneho registra záverečných, rigorózných a habilitačných prác** (§ 63 ods. 7 ZVŠ). Aj táto kontrola je zameraná na porušovanie autorského práva.

V mnohých prípadoch zverejnenie prác na internete, podľa nášho názoru, bude aj na ujmu samotnej školy. Napokon, určité práva školy vo vzťahu k školskému dielu a jeho tvorcovi (študentovi) sú upravené v § 51 autorského zákona. Termín školské dielo bol do nášho autorského práva zavedený a upravený prvýkrát od 1. januára 2004. Pred týmto dátumom školské dielo nebolo upravené v autorskom zákone a v praxi to vyvolávalo mnohé nejasnosti i problémy, najmä pokiaľ išlo o práva školy k školskému dielu. Škola totiž často vynakladá nemalé prostriedky v súvislosti s vytváraním záverečných, ako aj kvalifikačných prác, a preto má samozrejme záujem na tom, aby sa jej aspoň časť týchto nákladov vrátila. Ale to je vzhľadom na úpravu v zákone o vysokých školách už nereálne. Nik nebude mať záujem uzavrieť licenčnú zmluvu na využívanie toho, čo je zverejnené už na internete. Jedine v prípade, ak sa to bude týkať osobitnej neverejnej dokumentácie, čo sa však bude vždy vzťahovať iba na prípady, kde je predpoklad ochrany

www.samphotostock.cz

patentom, úžitkovým vzorom či dizajnom. To však bude zanedbateľné vzhľadom na množstvo prihlášok predmetov priemyselných práv na ochranu.

Zákon o vysokých školách v § 63 ods. 10 umožňuje, aby si autor v licenčnej zmluve vyhradil odkladnú lehotu v trvaní najviac 12 mesiacov a v prípade závažných dôvodov so súhlasom dekana o ďalších 24 mesiacov na zverejnenie práce na internete.

Vzhľadom na to, čo sme spomínali, znenie § 51 ods. 2 AZ je úplne bezpredmetné, pretože bez licencie a bez súhlasu školy bude môcť to, čo je v školskom diele uvedené, využívať ktokoľvek. Možno teda konštatovať, že zverejnenie práce na internete môže byť aj v rozpore so záujmami školy. Škola nebude môcť diela a ich obsah komerčne využívať. Nová úprava v zákone o vysokých školách úplne neguje aj § 51 ods. 3 AZ, ktorý hovorí o práve školy na podiel z odmeny, ktorú získava autor školského diela. Akú odmenu môže získať autor v súvislosti s použitím školského diela, keď zákonom o vysokých školách je jej akékoľvek ďalšie použitie nereálne.

Okrem toho ďalším a pomerne vážnym zásahom do práv autorov záverečných a kvalifikačných prác bude aj to, že zverejnením prác na internete sa úplne znemožní, aby ich mohli autori publikovať v odborných časopisoch či zborníkoch. O kvalitu a originálnu dizertačnú prácu alebo len jej časť nebude mať záujem žiadne vydavateľstvo, ak už bola práca zverejnená na internete.

V tejto súvislosti prídu ľuďom na um rôzne myšlienky, najrôznejšie spôsoby výroby či činností, napr. spôsoby liečebných postupov, ale aj postupov v právnych veciach, ekonomických, daňových, v otázke postupov pri stanovovaní diagnózy, spôsobov ochrany rastlín, rôzne systémy, systematiky, napr. aj samotných prác, metód na riešenie určitých problémov, postupov či metód samotného spracovania problémov v záverečných či kvalifikačných prácach, spôsoby spracovania konceptov alebo princípov či iné informácie, námety na vyriešenie problémov, ktoré budú zverejnené. K dispozícii budú databázy prameňov, z ktorých sa v prácach čerpal, pričom niektoré už môžu byť aj preložené z iného jazyka.

Ako sme už spomínali, v prácach sa môže nachádzať aj know-how³, jedným zo znakov ktorého je to, že nie je všeobecne známe, resp. dostupné, a tak momentom ich zverejnenia stratia svoju hodnotu a vylúči sa možnosť na ich komerčne využitie tak zo strany školy, ako aj zo strany študenta.

Treba uviesť aj to, že zverejnenie prác nebude evidované v zmysle smernice č. 13/2008-R zo 16. októbra 2008 o bibliografickej registrácii a kategorizácii publikačnej činnosti, umeleckej činnosti a ohlasov.

Negatívom nového zákona o vysokých školách bude i to, že okrem už uvedeného zverejnenie prác na internete umožní ďaleko kvalifikovanejšie a nekontrolovateľne využívať zverejnené práce a všetky poznatky a znalosti na tvorbu nových prác. Bude to iba rutinná, mechanická práca, ktorá ani pri akomkoľvek dôslednom porovnaní nebude vykazovať zhody. Nebude sa totiž preberať celý spôsob vyjadrenia myšlienky či metódy a pod. (čo chráni autorské právo), ale iba jej podstata, resp. obsah, ktorého prevzatie sa popisáním alebo opísaním jednoducho zmení. Tým sa umožní plagiátorstvo prisvojením si takého nehmotného statku, ktorý nie je chránený osobitnými predpismi práva duševného vlastníctva.

Z celkového pohľadu na úpravu zverejňovania záverečných a kvalifikačných prác na internete možno konštatovať, že sa pozabudlo **na ochranu obsahu týchto autorských (školských) diel, a teda došahnutých výsledkov samotných študentov, rigorózanov či habilitantov.**

Ak teda zhrnieme novú úpravu v zákone o vysokých školách, musíme konštatovať, že sa preferuje ochrana práv duševného vlastníctva tretích osôb, no právo študenta, ale i školy na ochranu duševného vlastníctva sa potláča. Platná úprava vlastne „zoštatňuje“ všetky výsledky vedeckej tvorby autorov záverečných a kvalifikačných prác a dáva ich k dispozícii každému.

V zmysle § 62 ods. 9 ZVŠ sa vynútene uzaviera licenčná zmluva ako nevýhradná licencia v územne neobmedzenom rozsahu, pričom používateľom sa stáva Slovenská republika v zastúpení príslušnou vysokou

školou. Posledná veta v uvedenom ods. 9 v §63, že sprístupnením diel na internete nie sú dotknuté práva podľa osobitného predpisu, pričom sa v poznámke 38d/ uvádza § 18 autorského zákona, je právne bezvýznamná, pretože sa znemožní akékoľvek autorskoprávne použitie diela, a tým aj uplatňovanie majetkových práv, ktoré sú v § 18 autorského zákona uvedené. Okrem toho sa znemožňuje aj využitie obsahu diel. Zasahovať sa bude i do osobnostných práv autora, ktorý nebude môcť uplatniť ani svoje práva na autorstvo v súvislosti s možným vydaním a publikovaním jeho záverečnej či kvalifikačnej práce.

Autorské právo totiž nechráni obsah diela, teda čo sa napísalo, čo sa v práci dosiahlo, ale iba to, ako sa to vyjadriť, teda spôsob vyjadrenia obsahu diela.

Ktokoľvek na svete bude môcť výsledky a obsah autorských diel nekontrolovateľne využívať, a pritom neporuší autorské právo. Umožní sa nekalé využívanie a zneužívanie výsledkov vedy a výskumu, pričom je vylúčená aj ochrana v zmysle nekalej súťaže upravenej v Obchodnom zákonníku v § 44 a nasl., pretože budú absentovať podstatné znaky nekalej súťaže, a to stret s iným súťažiteľom na trhu a privedenie ujmy iným súťažiteľom či spotrebiteľom.

FINAL THESES AND QUALIFICATION WORKS PUBLICATION ON INTERNET VOJČÍK, P.:

Amendment of the Act No. 6/2011 Coll. on Universities effective from September 1, 2011. Obligatory publication of final theses and qualification works on internet. Impacts of the new legal provision. Students as authors and their underestimation of intellectual property protection. Possible abuse of scientific works results at universities.

3 K pojmu know-how bližšie pozri Vojčík, P.: Know-how ako predmet právnych vzťahov. In *Bulletin slovenskej advokácie*, 1995, č. 4.

Aktuálne z autorského práva

Tento rok na Slovensku konečne transponujeme **smernicu o opakovanom použití informácií verejného sektora**.¹ Opakovaným použitím sa v zmysle smernice rozumie *použitie dokumentov, ktoré majú v držbe subjekty verejného sektora, osobami alebo právny subjektmi na komerčné alebo nekomerčné účely iné, než je pôvodný účel v rámci verejných úloh, pre ktoré bol dokument zhotovený* (čl. 2 ods. 4 smernice PSI).

Mnohí môžu namietat', že z prílohy zákona o slobodnom prístupe k informáciám² vyplýva, že smernica je predsa transponovaná. Pravdou však je, že transpozícia vykonaná nebola a že samotné zaradenie názvu smernice do prílohy zákona ešte neznamená, že smernica bola prebraná do právneho poriadku Slovenskej republiky.

Smernica je významná aj pre oblasť práva duševného vlastníctva, ktorým sa na účely tejto smernice rozumejú len autorské práva, práva súvisiace a autorským právom a osobitné právo k databáze (recitál 22 smernice PSI). Podstatu smernice

v súvislosti s právami duševného vlastníctva možno nájsť v poslednej vete recitálu 22 smernice PSI, v zmysle ktorej by subjekty verejného sektora mali uplatňovať svoje autorské práva spôsobom, ktorý uľahčí opakované použitie.³ I keď v tejto súvislosti smernica uvádza len autorské práva, je zrejme, že sa to vzťahuje aj na súvisiace práva a osobitné právo k databáze.⁴ Bude nepochybne zaujímavé sledovať, ako sa uplatní smernica v praxi, pretože súčasný právny stav na Slovensku je skôr v priamom rozpore s možnosťami opakovaného používania a využitie Open Source SW, GPL, EPL či Creative Commons je u nás limitované práve autorským právom.

-o0o-

Na európskej úrovni najväčšiu pozornosť aktuálne púta vyjadrenie generálnej advokátky z 12. apríla 2011⁵ o návrhu na začatie konania o predbežnej otázke vo veci *Painer vs. Standard Verlags et al.*, C-145/10.⁶ Prípad súvisí s používaním fotografie rakúskeho dievčaťa Natasche Kampusch, ktorá

bola v roku 1998 unesená a ktorej sa podarilo po ôsmich rokoch ujsť od svojho únoscu, ktorý následne spáchal samovraždu. Eva-Maria Painer je fotografkou, ktorá vyhotovila fotografie Natasche ešte pred jej únosom a ktoré boli používané príslušnými rakúskymi úradmi v snahe o jej nájdenie. Ale aj po úteku Natasche v roku 2006 sa pôvodné fotografie ďalej používali bez súhlasu fotografky v rakúskych a nemeckých periodikách, a to aj spracované metódou „photo-fit“, ktoré mali ukázať pravdepodobnú aktuálnu podobu Natasche.

V súvislosti so sporom medzi fotografkou a rakúskymi a nemeckými vydavateľstvami boli položené Súdnemu dvoru EÚ otázky týkajúce sa článku 6 ods. 1 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach,⁷ ako aj otázky týkajúce sa informačnej smernice,⁸ konkrétne obmedzení autorských práv.

Autorskoprávna otázka sa zameriava na možnosti použitia fotografie bez súhlasu autora, konkrétne, či sa má článok 5

- 1 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/98/ES zo 17. 11. 2003 o opakovanom použití informácií verejného sektora (ďalej **smernica PSI**).
- 2 Zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov (ďalej **zákon o slobode informácií**).
- 3 O tejto téme sme vás v časopise Duševné vlastníctvo naposledy informovali v súvislosti s aktivitami Creative Commons. ADAMOVÁ, Z.: Aktuálne z autorského práva. In *Duševné vlastníctvo*, 2011, č.1, s. 22.
- 4 V roku 2008 sa na Slovensku v médiách riešil spor medzi Slovenským hydrometeorologickým ústavom a spoločnosťou Omega plus, ktorá podľa názoru druhej strany preberala predpovede počasia (aktuálne výšky teploty) a sprístupňovala ich na svojej webovej adrese www.meteo.sk. *Bližšie* www.sme.sk/c/4018705/shmu-podozrieva-meteo-ze-opisuje.html (23. 5. 2011).
- 5 <http://curia.europa.eu/jurisp/cgi-bin/gettext.pl?lang=en&num=79889587C19100145&doc=T&ouvert=T&seance=CONCL> (23. 5. 2011).
- 6 Návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Handelsgericht Wien (Rakúsko) dňa 22. 3. 2010 vo veci *Eva-Maria Painer vs. Standard Verlags GmbH, Axel Springer AG, Süddeutsche Zeitung GmbH, SPIEGEL-Verlag Rudolf AUGSTEIN GmbH & Co KG, Verlag M. DuMont Schauberg Expedition der Kölnischen Zeitung GmbH & Co KG*, C-145/10.
- 7 Otázka znie, či sa toto ustanovenie má vykladať v tom zmysle, že uplatneniu tohto ustanovenia a teda ani spoločnému konaniu nebráni skutočnosť, že žaloby podané proti viacerým žalovaným z dôvodu obsahovo totožného porušenia autorského práva spočívajú na vnútroštátne rozdielnych, ale obsahovo prevažne totožných právnych základoch – ako to platí pre všetky európske štáty, pokiaľ ide o nárok na zdržanie sa určitého konania, ktorý nesúvisí so zavinením, nárok na primeranú odplatu v prípade porušenia autorského práva a nárok na náhradu škody v prípade protiprávneho využívania.
- 8 Smernica Rady a Európskeho parlamentu 2001/29/ES z 22. 5. 2001 o harmonizácii niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti.

ods. 3 písm. d) informačnej smernice (citácia) s ohľadom na článok 5 ods. 5 informačnej smernice (trojkrokový test) vykladať v tom zmysle, že uplatneniu tohto ustanovenia nebráni skutočnosť, že tlačová správa, v ktorej sa cituje dielo alebo iný predmet ochrany, nie je jazykovým dielom chráneným autorským právom. A ďalej, či sa majú tieto články vykladať v tom zmysle, že uplatneniu tohto ustanovenia nebráni skutočnosť, že k citovanému dielu alebo inému predmetu ochrany nie je pripojené meno autora alebo výkonného umelca.

Súdny dvor EÚ má tiež zodpovedať otázku, či je potrebné článok 5 ods. 3 písm. e) informačnej smernice (použitie na účely verejnej bezpečnosti) s ohľadom na článok 5 ods. 5 informačnej smernice (trojkrokový test) vykladať v tom zmysle, že podmienkou jeho uplatnenia v záujme trestného súdnictva vykonávaného v rámci verejnej bezpečnosti je konkrétna, aktuálna a výs-

lovná žiadosť bezpečnostných orgánov o zverejnenie fotografie, t. j. zverejnenie fotografie na účely pátrania musí byť úradne nariadené, inak by došlo k porušeniu práva. V prípade zápornej odpovede na túto otázku sa má potom zodpovedať, či sa môžu médiá odvolávať na článok 5 ods. 3 písm. e) informačnej smernice aj vtedy, ak aj bez príslušnej žiadosti o pátranie zo strany kompetentného orgánu rozhodnú samé o tom, či zverejnenie fotografií sa uskutočňuje v „záujme verejnej bezpečnosti“. V prípade kladnej odpovede má Súdny dvor EÚ zodpovedať, či je postačujúce, ak médiá neskôr tvrdia, že zverejnenie fotografie slúžilo na pátracie účely, alebo je v každom prípade potrebná výzva na spoluprácu čitateľov pri pátraní v záujme objasnenia trestného činu, ktorá musí byť priamo spojená so zverejnením fotografie.

Posledná otázka je, či sa má článok 1 ods. 1 v spojení s článkom 5 ods. 5 informačnej smernice a článkom 12 Bernského

dohovoru o ochrane literárnych a umeleckých diel najmä s ohľadom na článok 1 prvého Dodatočného protokolu k Európskemu dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd z 20. marca 1952 a článok 17 Charty základných práv Európskej únie vykladať tak, že fotografické diela a fotografie, najmä portréty, sú pred svojím spracovaním chránené len minimálne, resp. vôbec, keďže majú vzhľadom na „reálnosť záberu“ príliš malý potenciál úpravy.

V súvislosti s predbežnými otázkami, ako aj vyjadrením generálnej advokátky⁹ je však aktuálne a žiaduce opäť sa zamyslieť nad potrebou odlišnej koncepcie obmedzení autorského práva v EÚ. Je zrejmé, že súčasný taxatívny výpočet konkrétnych prípadov obmedzení nie je vyhovujúci a neposkytuje takú mieru flexibility ako koncepcie *fair use* alebo *fair dealing*.

Zuzana Adamová

⁹ *Bližšie* GOMBEL, S. van: Opinion of the Advocate General of the ECJ in the Kampusch case (1): applicable exceptions and limitations. <http://kluwer-copyrightblog.com/2011/05/03/opinion-of-the-advocate-general-of-the-ecj-in-the-kampusch-case-1-applicable-exceptions-and-limitations/> (23. 5. 2011) a GOMBEL, S. van: Opinion of the Advocate General of the ECJ in the Kampusch case (2): the notion of originality in photographs. <http://kluwer-copyrightblog.com/2011/05/03/opinion-of-the-advocate-general-of-the-ecj-in-the-kampusch-case-2-the-notion-of-originality-in-photographs/> (23. 5. 2011).

www.wikipedia.sk

Priemyselnoprávna ochrana na národnej a medzinárodnej úrovni

Ing. Eva KLUČIAROVÁ

Úrad priemyselného vlastníctva SR, Banská Bystrica

V súčasnosti prebiehajúca diskusia o voliteľných nástrojoch európskeho práva, ktoré by sa vo vybraných právnych vzťahoch mali stať tzv. 28. právnym režimom Európskej únie, vyústila do vydania tzv. *Zelenej knihy Komisie o možnostiach politiky s cieľom dosiahnuť pokrok v oblasti európskeho zmluvného práva pre spotrebiteľov a podniky*.

Úrad priemyselného vlastníctva SR bol v tejto súvislosti oslovený a vyzvaný k verejnej diskusii vedúcej k vypracovaniu alternatívnych legislatívnych pravidiel pre takýto voliteľný režim, ktorý by predovšetkým poskytoval v každom členskom štáte EÚ možnosť výberu z dvoch rovnocenných režimov domáceho zmluvného práva.

Na európskej úrovni v oblasti duševného vlastníctva už existuje niekoľko voliteľných nástrojov na právnu ochranu, no z nášho pohľadu sú dôležité predovšetkým: nariadenie Rady (ES) č. 207/2009 z 26. februára 2009 o **ochrane známke Spoločenstva**, nariadenie Rady (ES) č. 6/2002 z 12. decembra 2001 o **dizajnoch Spoločenstva** a v štádiu legislatívnych príprav a živých diskusií je aj **jednotná patentová ochrana v EÚ**.

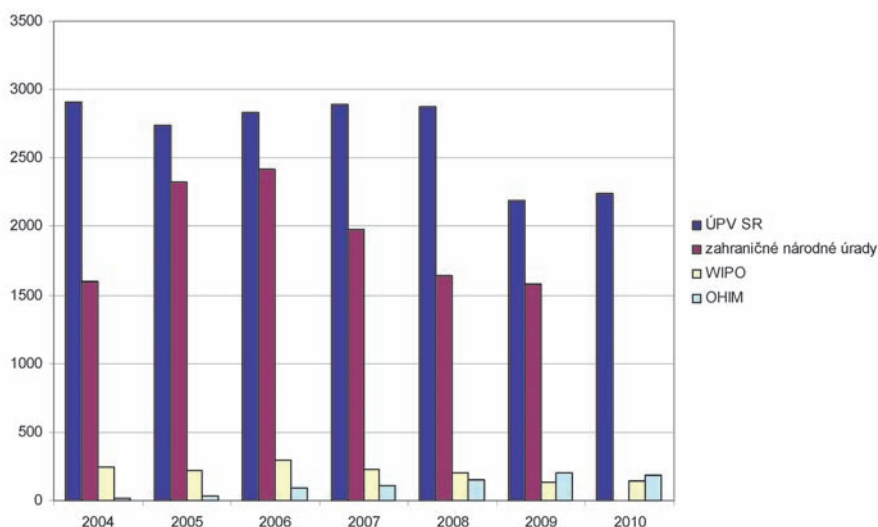
Cieľom analýzy, ktorú sme poskytli Európskej komisii, bolo porovnať jednotlivé alternatívy foriem priemyselnoprávnej ochrany (národná, európska, medzinárodná), ktoré môže občan Slovenskej republiky, resp. právnická osoba so sídlom na území Slovenskej republiky využívať.

Jednotlivé subjekty sa pri prihlasovaní svojich priemyselných práv riadia rôznymi

hľadiskami, či už je to potreba konkrétnej teritoriálnej ochrany, záujem o následné rozšírenie ochrany aj do ďalších krajín, vyžiadateľnosť práva alebo finančné hľadisko.

Čitateľom časopisu Duševné vlastníctvo ponúkame výsledky analýzy v skrátenej podobe a budeme radi, ak týmto prispejeme k lepšej orientácii v danej problematike.

Graf č. 1 – Počet prihlášok ochranných známk podaných slovenskými prihlasovateľmi na ÚPV SR a do zahraničia.¹

Tab. č. 1 – Krajiny, v ktorých si slovenskí prihlasovatelia najčastejšie prihlasovali ochranné známky priamo.

Krajina zápisu	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Spolu
Česká republika	294	340	290	256	180	210	1570
Maďarsko	114	151	132	124	93	98	712
Poľsko	108	140	138	112	80	100	678
Rakúsko	85	120	106	88	66	79	544
Nemecko	74	107	91	71	62	72	477
Ukrajina	64	81	97	63	75	58	438
Ruská federácia	81	73	79	54	63	61	411
Rumunsko	39	52	60	43	57	33	284

Pozn.: údaje z roku 2010 neboli do uzávierky časopisu k dispozícii.

1 Štatistické údaje boli spracované zo zdrojov ÚPV SR, WIPO a OHIM.

Z uvedených údajov vyplýva viac-menej rovnomerný záujem o prihlasovanie ochranných známok tak u nás, ako aj v zahraničí, pričom za kulminačné možno označiť roky 2006 a 2007, a to najmä čo sa týka cezhraničných zápisov. Pod čiastočný pokles žiadostí o zápis do registrov ÚPV SR a WIPO počas rokov 2009 a 2010 sa pravdepodobne podpísala ekonomická kríza, no je zaujímavé, že počet prihlášok komunitárnych ochranných známok v uvedenom období vzrástol.

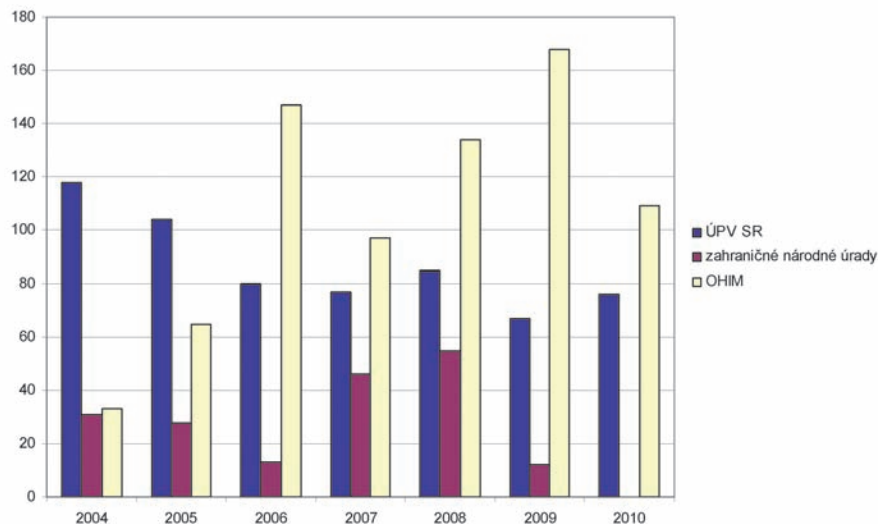
Na prvý pohľad by sa zdalo, že slovenskí prihlasovatelia prejavujú oveľa väčší záujem o dizajny Spoločenstva ako o dizajny národné, ale za touto diskontinuitou stojí skutočnosť, že kým OHIM zverejňuje počty prihlásených dizajnov jednotlivu, náš národný úrad uvádza počty prihlášok, ktoré môžu obsahovať aj niekoľko dizajnov naraz.

Čo sa týka medziročného nárastu alebo poklesu počtu žiadostí o zápis dizajnov, má odlišný priebeh ako pri ochranných známkach. Pre prihlasované dizajny na Slovensku sa výrazne lepšie javili roky 2004 a 2005, pričom počnúc rokom 2006 zostali čísla na takmer rovnakých hodnotách. V roku 2009 došlo k rapídemu zníženiu počtu žiadostí podaných priamo v zahraničných patentových úradoch, ale zároveň vzrástol záujem o komunitárny zápis. Dá sa predpokladať, že to bol dôsledok zmeny, ktorá sa udiala v januári 2008, keď Európska únia pristúpila k Ženevskému aktu Haagskej dohody. Na základe podpísania tohto paktu majú aj slovenskí prihlasovatelia možnosť využívať medzinárodný zápis dizajnov prostredníctvom WIPO, a to aj napriek tomu, že Slovenská republika nie je signatárom uvedenej Haagskej dohody (je však členským štátom EÚ).

V rámci porovnania patentových prihlášok podaných EPÚ (európske patentové prihlášky) a WIPO (prihlášky podľa PCT) možno konštatovať, že o obe formy ochrany majú slovenskí prihlasovatelia zhruba rovnaký a navyše aj konštantný záujem. Jednoznačnej priority sa však tešia vynálezy prihlasované ako národné priamo v ÚPV SR.

Je zaujímavé sledovať priebeh krivky zobrazujúcej počet prihlášok podaných nášmu národnému úradu, pretože v rámci sledovaného obdobia mala takmer sínu-

Graf č. 1 – Počet prihlášok dizajnov podaných slovenskými prihlasovateľmi na ÚPV SR a do zahraničia.²

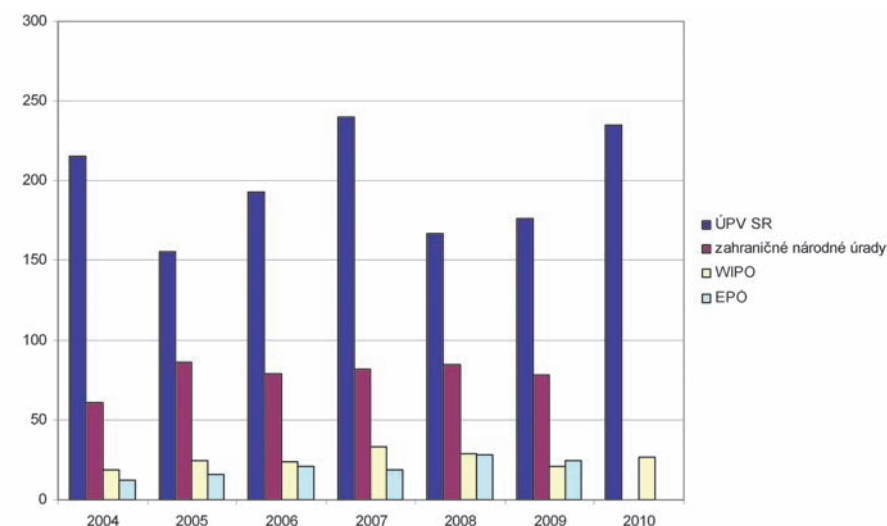

Tab. č. 2 – Krajiny, v ktorých si slovenskí prihlasovatelia najčastejšie prihlasovali dizajny priamo.

Krajina zápisu	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Spolu
Čína	1	4	-	6	10	-	21
Česká republika	17	11	5	3	3	8	47
Nemecko	4	2	-	16	5	-	27
Ruská federácia	2	8	2	5	6	1	24
USA	-	-	4	9	8	1	22

Pozn.: údaje z roku 2010 neboli do uzávierky časopisu k dispozícii.

Graf č. 3 – Počet prihlášok patentov podaných slovenskými prihlasovateľmi na ÚPV SR a do zahraničia.³

Tab. č. 3 – Krajiny, v ktorých si slovenskí prihlasovatelia najčastejšie prihlasovali patenty priamo.

Krajina zápisu	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Spolu
USA	12	16	20	27	29	30	134
Česká republika	19	16	11	4	8	4	62
Nemecko	4	7	3	2	12	8	36
Ruská federácia	4	4	5	8	3	8	32
Japonsko	1	4	6	4	7	7	29
Čína	3	6	5	4	3	-	21
Poľsko	6	3	1	3	1	5	19
Ukrajina	2	2	4	5	2	4	19

Pozn.: údaje z roku 2010 neboli do uzávierky časopisu k dispozícii.

2, 3 Štatistické údaje boli spracované zo zdrojov ÚPV SR, WIPO a OHIM.

soidný priebeh s rovnakou štvorročnou periodicitou. Zo zahraničných úradov, kde si naši prihlasovatelia podali žiadosti priamo, nemožno nechať bez povšimnutia krajiny ako USA, Česká republika, Nemecko a Ruská federácia, z čoho by bolo možné dedukovať, že tieto teritória sú alebo v blízkej budúcnosti budú predmetom exportu slovenských výrobcov, resp. v týchto krajinách majú naši prihlasovatelia záujem svoje patenty ponúknuť v rámci licencií.

V druhej časti príspevku sumarizujeme a porovnávame faktory, ktoré objektívne vplyvajú na prihlasovateľov pri výbere teritória ochrany ich predmetov priemyselného vlastníctva. Naším zámerom je predstaviť čitateľovi – potenciálnemu prihlasovateľovi – výhody, prípadne poukázať aj na dôležité aspekty jednotlivých foriem priemyselnoprávnej ochrany, aby si tak mohol sám zvoliť to najlepšie riešenie, aplikovateľné na jeho subjektívne potreby.

Ochranné známky

Ak hovoríme o **cezhraničnom zápise ochrannej známky**, je dobré zdôrazniť, pre ktoré krajiny platí zápis komunitárnej ochrannej známky (konanie prebieha v OHIM-e) a do ktorých krajín si možno prihlásiť medzinárodnú ochrannú známku (prostredníctvom WIPO).

V zásade platí, že ochranné známky Spoločenstva sú platné vo všetkých členských štátoch EÚ a o zápis medzinárodných ochranných známk môže prihlasovateľ požiadať v krajinách, ktoré sú signatármi Madridskej dohody alebo Protokolu k tejto dohode. Ale v tomto prípade je dôležité si overiť, **ktorú z uvedených zmlúv tá-ktorá krajina podpísala**, pretože v rámci rôznych zmlúv dochádza k rozdielom tak v poplatkoch, ako aj v uplatňovaní si niektorých práv.⁴

Ak má prihlasovateľ záujem **zaregistrovať si ochrannú známku v členských štátoch EÚ ako ochrannú známku Spoločenstva**, teda podaním prihlášky v OHIM-e, je mu ponúknutých niekoľko výhod. Napríklad predmetnú ochrannú známku nemusí mať vopred prihlásenú, resp. zapísanú v „materskom“ patentovom úrade (v úrade, ktorý sídli v krajine, kde má prihlasovateľ trvalé bydlisko alebo kde má sídlo jeho spoločnosť), nemusí byť pred OHIM-om zastúpený (nie je potrebné platiť

Tab. č. 4 – Stručný súhrn faktorov, ktoré môžu tvoriť rozhodujúcu platformu pre zápis národnej OZ, CTM a MOZ.

Prihlasovací úrad	ÚPV SR (národné OZ)	OHIM (komunitárne OZ - CTM)	WIPO (medzinárodné OZ)
Poplatok za podanie prihlášky*	165,50 €**	1 050 € 900 € (v prípade online podania)	653 CHF (čiernobiela OZ) cca 503 € 903 CHF (farebná OZ) cca 697 € + doplnkový poplatok (za každú krajinu registrácie je platba stanovená vo výške 100 CHF cca 76 €, resp. individuálne, pričom napr. pre všetky krajiny EÚ je tento poplatok vo výške 1 311 CHF cca 1 011 €)
Poplatok za 4. a každú ďalšiu triedu tovarov a služieb	16,50 €	150 €	100 CHF cca 76 €
Poplatok za obnovu zápisu	132,50 €	1 500 € 1 350 € (v prípade online podania)	653 CHF (čiernobiela OZ) cca 503 € + doplnkový poplatok (za každú krajinu registrácie je platba stanovená vo výške 100 CHF cca 76 €, resp. individuálne, pričom napr. pre všetky krajiny EÚ je tento poplatok vo výške 1 808 CHF cca 1 400 €)
Územný rozsah ochrany	SR	všetky krajiny EÚ	86 krajín Madridského systému (stav k novembriu 2010) - v jednej prihláške teda možno vyznačiť 1 až 86 krajín, pričom krajiny EÚ sú ponímané ako jeden subjekt
Miesto podania prihlášky	ÚPV SR	priamo OHIM, resp. ÚPV SR	ÚPV SR
Konanie o prihláške	-	jedno konanie platné pre všetky krajiny EÚ	individuálne konania v krajinách podľa výberu prihlasovateľa podliehajúce konaniu vo WIPO
Zamietnutie prihlášky	-	jedno zamietnutie platné pre všetky krajiny EÚ	individuálne zamietnutia, ktoré nemajú vplyv na konanie v ostatných krajinách
Doba platnosti	10 rokov	10 rokov	10 rokov
Možnosť ďalšieho územného rozšírenia platnosti	áno (možno si v rámci nej podať prihlášku aj na zápis MOZ)	nie (OZ platí od začiatku pre všetky krajiny EÚ)	áno (MOZ platí pre krajiny uvedené v registrácii, avšak jej ochranu možno rozšíriť aj do iných krajín, patriacich do Madridského systému)
Historické hľadisko	-	možnosť zápisu existuje od roku 1996	platnosť systému tejto ochrany je viac ako 100 rokov

* Pre názornosť bola vybraná individuálna OZ pre 3 triedy tovarov a služieb.

** V prípade online podania s elektronickým podpisom sa poplatok znižuje na 50 % základného poplatku.

za služby patentového zástupcu), platnosť ochrannej známky je v rámci jedného a jednotného poplatku zaručená vo všetkých 27 členských štátoch EÚ a prihlášku možno podať v ktoromkoľvek z jazykov členských štátov EÚ (teda aj v slovenskom jazyku).

Na druhej strane, ak sa prihlasovateľ rozhodne pre **zápis ochrannej známky vo WIPO**, môže v budúcnosti uvažovať o rozšírení územnej platnosti svojej ochrannej známky aj do „exotickejších“ krajín, ktoré mu môžu poskytnúť omnoho väčší a zaujímavejší

4 Rozdelenie krajín podľa prístupnosti k jednotlivým zmlúvam – pozri <http://www.upv.sk/?zmluvne-strany-madridskej-unie>.

mavejší priestor pri rozširovaní jeho vývozných trhov. Rovnako nie je zanedbateľná ani skutočnosť, že pokiaľ bude prihlásenému označeniu odmietnutá ochrana v jednej z krajín, v ktorých prihlasovateľ o ochranu žiada, nemá to vplyv na platnosť ochrannej známky v ostatných krajinách určenia.

Od 13. septembra 1997 sa Slovenská republika stala členskou krajinou Protokolu k Madridskej dohode, z čoho vyplýva, že slovenský prihlasovateľ môže získať ochrannú známku v celej EÚ aj prostredníctvom medzinárodného zápisu a súčasne (alebo následne) môže cez WIPO požiadať o medzinárodnú ochranu v krajinách, ktoré nie sú členmi EÚ.

Pokiaľ chce majiteľ ochrannej známky rozšíriť jej ochranu v štáte, ktorý nie je zmluvným štátom Madridskej dohody alebo Protokolu k tejto dohode, resp. nie je ani členským štátom EÚ, musí požiadať o jej registráciu tzv. národnou cestou, čiže priamo v patentovom úrade predmetnej krajiny. Tento proces spravidla prebieha prostredníctvom „domáceho“ patentového zástupcu a podľa legislatívy platnej v danom štáte. Takýmto individuálnym spôsobom je možné prihlasovať si ochranné známky aj v krajinách, ktoré sú signatármi uvedených dohôd a združení, je však vhodné dobre si zvážiť a porovnať podmienky registrácie ochrannej známky v jednotlivých národných úradoch priamo, resp. v medzinárodne pôsobiacich úradoch a následne postupovať podľa individuálnych požiadaviek a konkrétnych potrieb prihlasovateľa.

Medzi najčastejšie kritériá, ktoré prihlasovateľia vyhodnocujú patria:

- signatárstvo krajín v jednotlivých paktoch (Madridská dohoda, Protokol k Madridskej dohode, EÚ) a z toho plynúce výhody,
- obmedzené finančné prostriedky – v tomto prípade prihlasovateľ dá pravdepodobne prednosť zápisu ochrannej známky Spoločenstva (ochrana vo viacerých krajinách naraz za menej peňazí),
- ak do úvahy pripadá potreba, resp. perspektíva územného rozšírenia ochrannej známky na krajiny mimo EÚ, je výhodnejší zápis medzinárodnej ochrannej známky.

Dodajme, že ochranná známka môže pre jej majiteľa predstavovať hodnotné obchodné aktívum (túto skutočnosť vyzdvihujú aj firmy ako Michelin, Levi Strauss alebo Intel). Je totiž všeobecne známe, že ochranné známky nereprezentujú iba reálne výrobky alebo služby, ale vo svojej pod-

Tab. č. 5 – Stručný súhrn faktorov, ktoré môžu tvoriť rozhodujúcu platformu pre zápis národných dizajnov, RCD a medzinárodných dizajnov.

Prihlasovací úrad	ÚPV SR (národné dizajny)	OHIM (komunitárne dizajny - RCD)	WIPO***
Poplatok za podanie prihlášky*	19,50 € (pôvodca)** 39,50 € (prihlasovateľ, ktorý nie je pôvodcom)	230 € (registračný poplatok) 120 € (poplatok za zverejnenie)	397 CHF cca 308 € (registračný poplatok) 17 CHF cca 13 € (poplatok za zverejnenie) + individuálny poplatok za každú krajinu + poplatky za počet strán určených na zverejnenie (150 CHF cca 116 € za 2. a každú ďalšiu stranu)
Poplatok za 2 – 10 dizajnov v prihláške za každý ďalší dizajn	6,50 € (pôvodca) 13 € (iný prihlasovateľ)	115 € (registračný poplatok) 60 € (poplatok za zverejnenie)	19 CHF cca 15 €
Poplatok za 11 a viac dizajnov v prihláške za každý ďalší dizajn	dtto	50 € (registračný poplatok) 30 € (poplatok za zverejnenie)	19 CHF cca 15 €
Poplatok za odklad zverejnenia	33 €	40 €	-
Územný rozsah ochrany	SR	všetky krajiny EÚ	podľa výberu (max. 57 krajín)
Miesto podania prihlášky	ÚPV SR	priamo OHIM, resp. ÚPV SR (aj v slovenskom jazyku)	WIPO (v jazyku krajiny, kde sa ochrana žiada)
Konanie o prihláške		jedno konanie platné pre všetky krajiny EÚ	individuálne konania v krajinách patriacich do Haagskeho dohovoru - podľa výberu prihlasovateľa, podliehajúce konaniu vo WIPO (EÚ k nemu pristúpila v rámci Ženevského aktu)
Zamietnutie prihlášky		jedno zamietnutie platné pre všetky krajiny EÚ	individuálne zamietnutia, ktoré nemajú vplyv na konanie v ostatných krajinách
Doba platnosti	5 + 20 rokov	5 + 20 rokov	5 + 5 (až 20) rokov - podľa krajiny zápisu
Poplatky za predĺženie platnosti	99,50 € (po 1. piatich rokoch) 199 € (po 2. piatich rokoch) 298,50 € (po 3. piatich rokoch) 398 € (po 4. piatich rokoch)	90 € (po 1. piatich rokoch) 120 € (po 2. piatich rokoch) 150 € (po 3. piatich rokoch) 180 € (po 4. piatich rokoch)	200 CHF cca 155 € + individuálne poplatky pre jednotlivé krajiny

* Kvôli názornosti bola vybratá prihláška jedného dizajnu (poplatky sa s prihlásením viacerých dizajnov v jednej prihláške menia).

** V prípade online podania s elektronickým podpisom sa poplatok znižuje na 50 % základného poplatku.

*** Vo WIPO môže slovenský prihlasovateľ podať prihlášku iba na základe prihlášky RCD.

state môžu poukazovať i na dobré meno firmy a niektoré spoločnosti preto utrácajú za posilňovanie svojej firemnej identity do slova milióny.

Ako svojho času uviedol prezident spoločnosti Coca-Cola Roberto C. Goizueta: „Aj keby boli zničené všetky naše budovy, stroje, zariadenie, autá a všetok fyzický majetok, spoločnosť Coca-Cola by nemala problém postaviť sa znovu na nohy, pokiaľ by prežila jej ochranná známka.“

Dizajny

Tab. č. 5: Stručný súhrn faktorov, ktoré môžu tvoriť rozhodujúcu platformu pre zápis národných dizajnov, RCD a medzinárodných dizajnov.

Dizajn je možné prihlásiť v zahraničí tromi spôsobmi, a to ako dizajn Spoločenstva (prihláška sa podáva v OHIM-e), medzinárodný dizajn (prihláška sa podáva

vo WIPO) alebo individuálne, v jednotlivých krajinách, prostredníctvom príslušných patentových úradov.

Na ochranu dizajnu, ktorý by mal platiť v rámci členských štátov EÚ, je nesporne najvýhodnejšou formou jeho zápis ako dizajn Spoločenstva alebo tzv. komunitárny dizajn (RCD).

Nariadenie Rady (ES) č. 6/2002 z 12. decembra 2001 o dizajnoch Spoločenstva definuje dve formy dizajnu – **zapísaný a nezapísaný dizajn**. Ochrana **nezapísaného dizajnu** má nespornú výhodu v tom, že vzniká bez potreby akejkoľvek registrácie, teda bez nutnosti podať prihlášku, resp. zaplatiť príslušné poplatky. Stačí, ak je dizajn sprístupnený v zmysle legislatívne definovaných podmienok verejnosti v niektorých krajinách EÚ. Tento spôsob poskytuje jeho majiteľovi ochranu a právo zabrániť tretej osobe, aby takýto dizajn používala bez jeho predchádzajúceho súhlasu. Ochrana nezapísaného dizajnu trvá tri roky, a to od okamihu, keď bol prvýkrát sprístupnený verejnosti v EÚ, či už formou vystavenia, oznámenia alebo iného obchodného použitia, a stanovenú lehotu nie je možné predĺžiť.

V období 12 mesiacov od sprístupnenia dizajnu verejnosti je však možné prihlásiť si takýto dizajn na ochranu v OHIM-e bez toho, aby bola porušená tzv. podmienka novosti, teda jeden zo základných atribútov, ktoré musí prihlásený dizajn spĺňať.

Štatút nezapísaného dizajnu využívajú predovšetkým subjekty pôsobiace v tzv. „rýchloobrátkových“ odvetviach priemyslu – odevy, obuv, obaly, kozmetika, hračky, alebo subjekty, ktoré si chcú overiť úspešnosť svojho výrobku na trhu skôr, ako pristúpia k jeho samotnej registrácii.

Pri komunitárnom dizajne stojí za zmienku aj to, že v rámci vecného prieskumu prihlášky sa neskúma jeho novosť a individualita. Experti ich skúmajú až v rámci pripomienkového, resp. námietkového konania. Táto skutočnosť vytvára procedurálny rozdiel v porovnaní s prieskumom prebiehajúcim v Slovenskej republike a v konečnom dôsledku môže byť dôvodom zvýšeného záujmu našich prihlasovateľov o komunitárny dizajn.

V súvislosti s už spomínaným **Ženevským aktom Haagskej dohody** pre členské štáty EÚ je dobré si uvedomiť, že podľa pravidiel konania o medzinárodných prihláškach dizajnov si môžu slovenskí prihlasovatelia, ktorí si podávajú žiadosť o zápis ako občania EÚ, stanoviť ako krajiny určenia (teda krajiny, kde chcú mať dizajn zapísaný) iba krajiny, ktoré sú jeho zmluvnou stranou.⁵

Prihlášku dizajnu vo WIPO je možné podať v anglickom alebo francúzskom jazyku a nie je závislá od existencie staršej národnej prihlášky alebo zapísaného dizajnu. WIPO vecný prieskum prihlášky nevykonáva. Prihláška, ktorá má formálne náležitosti splnené, je postúpená na zverejnenie v Úradnom vestníku WIPO, o čom Medzinárodný úrad WIPO upovedomí národné patentové úrady krajín určenia. Tie následne vykonajú vecný prieskum prihlášky, v rámci ktorého majú právo na základe zistených vecných nedostatkov zápis dizajnu vo svojej krajine odmietnuť.

Je potrebné pripomenúť, že pri prihlasovaní dizajnov do zahraničia je jedným z dôležitých pojmov jeho tzv. „priorita“, na základe ktorej sa zachováva právo prednosti z prvej podanej prihlášky. Podmienkou uplatnenia priority je, aby ďalšia prihláška dizajnu s rovnakým predmetom podania bola doručená v lehote do 6 mesiacov.

Pre zaujímavosť uvádzame najčastejšie dôvody ochrany dizajnov (získované na vzorke respondentov z EÚ)⁶:

- *zabrániť iným v kopírovaní môjho dizajnu* 70,0 %
- *politika spoločnosti* 23,4 %
- *získanie náskoku pred konkurenciou* 20,3 %
- *získanie prestíže* 10,1 %
- *budovanie vlastného imidžu o originalite* 6,5 %
- *iné* 5,8 %

Patenty

V prípade patentovej prihlášky je rovnako možné využiť niekoľko foriem medzinárodnej ochrany. V rámci členských štátov EÚ je prevažne využívaný štátut európskeho patentu. Európsku patentovú prihlášku môže podať akákoľvek fyzická alebo právnická osoba (bez ohľadu na občiansku príslušnosť, trvalé bydlisko alebo sídlo) v EPÚ v Mníchove, v pobočke v Haagu alebo v kancelárii v Berlíne. Občania Slovenskej republiky môžu prihlášku podať aj na ÚPV SR alebo na jednom z patentových úradov zmluvných štátov Európskeho patentového dohovoru.⁷ Prihláška musí byť vyplnená v **jednom z pracovných jazykov EPÚ**, t. j. v angličtine, francúzštine alebo nemčine.

Ak sa prihlasovateľ rozhodne pre medzinárodnú prihlášku podanú podľa Zmluvy o patentovej spolupráci (PCT), potom jedinou prihláškou (ktorá sa dá podať aj prostredníctvom ÚPV SR) môže získať ochranu až v 142 zmluvných krajinách⁸ a 4 tzv. *regionálne patenty* (vrátane európskeho patentu).

Konanie o medzinárodnej prihláške podľa PCT pozostáva z **dvoch základných fáz**. Prvou je medzinárodná fáza konania – počas nej sa vykonáva medzinárodná rešerš a následne sa prihláška zverejní. Potom na základe výsledkov rešerše a po vypracovaní posudku na vynález sa prihlasovateľ môže (do stanovenej lehoty) rozhodnúť, či a v ktorom štáte požiada o udelenie národného patentu alebo úžitkového vzoru. Nastáva tak národná fáza konania, ktorá však už prebieha podľa požiadaviek príslušnej národnej, resp. regionálnej legislatívy.

V prípade záujmu o rozšírenie ochrany do ďalších krajín musí prihlasovateľ prihladať na to, aby takúto prihlášku podal najneskôr do 12 mesiacov odo dňa podania prioritnej prihlášky, aby si mohol uplatniť podmienku priority. V opačnom prípade jeho technické riešenie stráca jednu z podmienok ochrany, čiže tzv. novosť (obdobne, ako je to pri dizajnoch).

5 Zmluvné strany Ženevského aktu – http://www.wipo.int/pressroom/en/articles/2011/article_0012.html

6 Zdroj: OHIM, Prospective Study about the Design Registration Demand at a European Union Level

7 Prehľad členských štátov Európskej patentovej organizácie – <http://www.epo.org/about-us/organisation/member-states.html>

8 Zoznam zmluvných štátov PCT je možné získať na http://www.wipo.int/pct/en/texts/pdf/pct_paris_wto.pdf

Tab. č. 6 – Stručný súhrn faktorov, ktoré môžu tvoriť rozhodujúcu platformu pre podanie prihlášky národného patentu, patentu udeleného podľa PCT alebo európskeho patentu.

Prihlasovací úrad	ÚPV SR (národná patentová prihláška)	OHIM (európska patentová prihláška)	WIPO (prihláška patentu podaná podľa PCT)
Poplatok za podanie prihlášky patentu	26,50 € (pôvodcom)** 53 € (iným prihlasovateľom ako pôvodcom)	190 € (základný poplatok) 105 € (v prípade online podania)	66 €
Poplatok za rešerš	-	1 105 €	1 785 €
Poplatok za prieskum	116 € (do 10 uplatnených patentových nárokov) 16,50 € (za každý ďalší nárok)	1 480 €	1760 € + 132 € (manipulačný poplatok)
Poplatok za určenie zmluvného štátu	-	90 €	-
Poplatok za určenie jedného alebo viac zmluvných štátov	-	525 €	999 €
Poplatok za rozšírenie	-	102 € (za jeden štát) 714 € (za všetky členské štáty)	-
Územný rozsah ochrany	SR	podľa určenia	podľa určenia (výber krajín až po vstupe do národnej fázy)
Miesto podania prihlášky patentu	ÚPV SR	EPÚ	WIPO, ÚPV SR
Konanie o prihláške patentu		jedno konanie platné pre všetky zmluvné krajiny	medzinárodná fáza - podanie prihlášky + rešerš národná fáza - úplný prieskum + udelenie patentu
Zamietnutie prihlášky patentu		jedno zamietnutie platné pre všetky zmluvné krajiny	zamietnutie prihlášky v jednej krajine, neovplyvňuje konanie v ostatných krajinách
Doba platnosti patentu	20 rokov	20 rokov	20 rokov
Poplatky za udržiavanie patentu	od 66 € (v 3. roku platnosti) až po 663,50 € (v 20. roku platnosti)	od 66 € (v 3. roku platnosti) až po 663,50 € (v 20. roku platnosti) + individuálne podľa krajín, v ktorých je patent platný	individuálne podľa krajín, v ktorých je patent platný

** V prípade online podania s elektronickým podpisom sa poplatok znižuje na 50 % základného poplatku.

Ak by sme chceli skúmať dôvody, pre ktoré prihlasovatelia žiadajú o ochranu svojich vynálezov patentom, dostali by sme sa pravdepodobne k odpovediam súvisiacim s exportom výrobkov, licencovateľnosťou patentov aj v krajinách, ktoré nie sú predmetom výrobného alebo obchodného záujmu majiteľa patentu, alebo s obavami z kopírovania vynálezu a z nekalej súťaže. V neposlednom rade však ide o získanie prestíže, pretože rebríčky spoločností s najvyšším počtom získaných patentov sa v renomovaných médiách objavujú pravidelne a sú jedným zo zdrojov určovania hodnoty firiem.

Na záver stačí iba pripomenúť jednu z múdrostí, ktoré nám zanechal veľikán českej kultúry Jan Werich: „Boh stvoril človeka, no nedal si to patentovať. Teraz ho v tom môže napodobňovať hocaký blbec.“

O duševnom vlastníctve by sme mali premýšľať zodpovedne a nemali by sme ľahostajnosťou k svojmu dielu dovoliť, aby sa výsledky našej tvorivej duševnej činnosti stali niečím, na čom sa môže priživiť hocikto.

Budeme radi, ak vám fakty uvedené v článku uľahčia rozhodovanie o tom, ktorou cestou sa uberať pri získaní priemysel-noprávnej ochrany.

PROTECTION OF INDUSTRIAL PROPERTY AT NATIONAL AND INTERNATIONAL LEVELS

KLUČIAROVÁ, E.:

Analysis of filed applications (trademarks, industrial designs and patents) during last 5 years. Actual trends in filling applications. Different ways of obtaining protection – national, European and international routes. Costs of obtaining protection.

Centrum poznatkovej organizácie duševného vlastníctva

PhDr. Kvetoslava REŠETOVÁ, PhD.

Materiálovotechnologická fakulta STU so sídlom v Trnave

Úvod

Vytvorenie Centra poznatkovej organizácie duševného vlastníctva na podporu intelektuálneho kapitálu vedeckého potenciálu inštitúcie je strategickým cieľom projektu financovaného z Európskeho fondu regionálneho rozvoja.¹

Charakteristiku projektu určuje väzba na cieľ Operačného programu Výskum a vývoj ako podporu riadenia práv duševného vlastníctva vo výskumných organizáciách, tvorbu a prevádzku inštitúcií a útvarov zabezpečujúcich komplexnú podporu riadenia práv duševného vlastníctva výskumných organizácií financovaných z verejných zdrojov a spoločných organizácií financovaných z verejných zdrojov vrátane podpory finančného krytia prvých fáz právnej ochrany duševného vlastníctva.

Východiská pre realizáciu projektu

Realizátorom projektu Centrum poznatkovej organizácie duševného vlastníctva je **akademická knižnica Materiálovotechnologickej fakulty Slovenskej technickej univerzity so sídlom v Trnave**. Základ činnosti knižnice je tvorený aj súborom aktivít spojených so získavaním, inováciou, distribúciou a ochranou informácií a poznatkov. Predpokladom tvorby a využívania poznatkového potenciálu na fakulte je vzdelávanie a výskum, čo je jej základnou úlohou.

Kvalita poznatkového potenciálu organizácie a intenzita jej rozvoja sú vždy úzko spojené s manažmentom informácií. Informačný manažment akademickej knižnice musí brať zreteľ na účelnosť a efektívnosť podpory výskumu na fakulte a tá musí byť potvrdená množstvom a kvalitou výstupov.

Aby mohla akademická knižnica úspešne riešiť projekt, bolo dôležité vychádzať z výstupov a poznatkov úloh, ktoré sa realizovali na fakulte prostredníctvom napríklad štátnych programov výskumu a vývoja VEGA – Vedecká grantová agentúra Ministerstva školstva SR a Slovenskej akadémie vied, APVV – Agentúra na podporu výskumu a vývoja, APVT – Agentúra na podporu vedy a techniky a pod.

Za ostatné obdobie boli na fakulte realizované projekty ako napr.:

- Podstata a význam priemyselného a duševného vlastníctva podniku, jeho tvorba, udržiavanie, ochrana, ohodnocovanie a hlavný prínos pre maximalizáciu hodnoty podniku.
- Veda bližšie študentom.
- Kľúčové manažérske kompetencie v rámci špecifických funkčných oblastí manažmentu a vhodné spôsoby ich rozvoja.
- Analýza súčasných trendov projektového manažmentu vo svete, výskum súčasného stavu na Slovensku a návrh prehlbenia jeho využitia v podmienkach Slovenska alebo napríklad vlastnými aktivitami, ako bolo zriadenie študovne duševného vlastníctva či podpora pri výučbe predmetu duševné vlastníctvo.

Kvalita univerzitného výskumu a vzdelávania si vyžaduje kvalitné informačné zabezpečenie. Ak manažment poznatkov vnímame ako súčasť informačného manažmentu akademickej knižnice, ktorého funkciou je zmysluplná tvorba a využíva-

nie informácií a organizácia informačných štruktúr, potom sa potvrdzuje, že vyústením praktickej i teoretickej zmeny paradigmy služieb akademickej knižnice je nástup manažmentu poznatkov.

Centrum poznatkovej organizácie duševného vlastníctva

Projekt bol schválený v rámci výzvy Operačného programu Výskum a vývoj - 2008/2.2/01-SORO v prioritnej osi 2 Podpora výskumu a vývoja/ 2.2 Prenos poznatkov a technológií získaných výskumom a vývojom do praxe.

Projekt pozostáva z troch špecifických cieľov, ktoré sú realizované konkrétnymi aktivitami:

1. špecifický cieľ – vznik útvaru s funkcionalitou virtuálnej knižnice a digitálneho archívu duševného vlastníctva realizovaný aktivitami:

- a) zabezpečenie informačných zdrojov,
- b) zabezpečenie archívneho vybavenia a miesta na uloženie zdrojových dokumentov.

Tento cieľ bol splnený v roku 2010 (*bližšie informácie nájdete na stránkach časopisu ITlib, Ikaros alebo v Bulletinu Slovenskej asociácie akademických knižníc*).

2. špecifický cieľ – vznik útvaru s funkcionalitou komplexnej starostlivosti práv duševného vlastníctva inštitúcie realizovaný aktivitami:

- a) tvorba znalostnej databázy a informačných produktov,
- b) komplexné riadenie práv duševného vlastníctva.

Realizácia druhého špecifického cieľa je stanovená na rok 2011.

¹ Tento článok vznikol v rámci projektu Centrum poznatkovej organizácie duševného vlastníctva (Operačný program Výskum a vývoj; ITMS 26220220054), realizovaného s finančnou podporou z Európskeho fondu regionálneho rozvoja.

3. špecifický cieľ – vznik útvaru s funkcionalitou expertného vedeckého a výučbového pracoviska duševného a priemyselného vlastníctva pre vedeckovýskumnú základňu organizácie realizovaný aktivitami:

- a) zabezpečenie multimediálneho prostredia,
- b) verifikácia výstupov informačných zdrojov a znalostnej databázy.

Tieto ciele sú realizované **od začiatku roka 2011 až po skončenie projektu v júni 2012.**

Základná charakteristika vhodnosti predkladaného projektu súvisela s revíziou postavenia znalostí duševného vlastníctva v hodnotovej hierarchii doterajších poznatkov na fakulte, kde sa poznatky chápu ako univerzálna výhoda, ktorá uľahčuje organizovanie podporných systémov vedy a výskumu.

Riadenie poznatkov duševného vlastníctva možno charakterizovať ako proces podporujúci a umožňujúci integrovaný prístup a využitie všetkých informačných aktivít a zdrojov vo fázach vedeckého výskumu.

Komplexné riadenie práv duševného vlastníctva bude realizáciou projektu predstavovať kompletný servis pre vedeckých pracovníkov v snahe minimalizovať ich vlastnú námahu s administráciou a na druhej strane by mal poskytnúť maximálny komfort pre vedeckú komunitu pri dodržiavaní práv duševného vlastníctva. Z hľadiska postupov pôjde o základný balík služieb akademickej knižnice, ktorý bude orientovaný na informácie v oblastiach:

- podanie patentovej prihlášky – od formálnych znakov cez kontrolu podania ku kontrole zaplataenia poplatkov za podanie,
- predbežný prieskum – kontrola všetkých náležitostí prihlášky, uplatnenie práva prednosti, správa o predbežnom prieskume a rozhodnutie o priznaní dňa podania,
- aktivity súvisiace so zverejnením prihlášky s dodržiavaním predpísaných pokynov,
- prieskum prihlášky – rešerš, vecný prieskum, formálny prieskum, špecifikácia zariadenia,
- opatrenia súvisiace so zmenami v prihláške,
- administrácia komplexných služieb pre možnosť udelenia patentu,
- aktivity spojené s udržiavaním platnosti patentu,
- monitoring operácií vedúcich k zániku patentu,
- servis pre odvolacie konania a následné podania.

Všetky spomínané aktivity si budú vyžadovať informačnú vyspelosť, gramotnosť a výchovu cieľovej skupiny, pre ktorú je projekt určený, a tou sú vedeckí pracovníci.

Pôjde najmä o odbremenenie týchto ľudí od administratívy súvisiacej s riadením práv duševného vlastníctva a presunutie týchto aktivít priamo na Centrum poznatkovej organizácie duševného vlastníctva, ktoré svojou funkcionalitou komplexného servisu zabezpečí administratívne činnosti.

Očakávaný prínos aktivít projektu je možné vidieť vo viacerých úrovniach:

1. bude mapovať prostredie vzniku a tvorby predmetov duševného vlastníctva, pričom realizáciou tohto projektu je možné ovplyvniť toto prostredie;
2. projekt predpokladá významovú a výchovnú funkciu, pretože môže aktivizovať vedeckých pracovníkov práve k podávaniu patentových prihlášok, pričom súčasný stav ich skôr odrádzal od takéhoto kroku (z hľadiska komplikovanej administratívy);
3. stáva sa miestom tvorby informačných produktov podľa profilov výskumu realizovaného jednotlivými pracoviskami fakulty a miestom navigácie v informačných zdrojoch z oblasti duševného vlastníctva;
4. stáva sa miestom overovania získaných informácií, miestom testovania informačných produktov a predstavuje platformu pre porovnávanie výsledkov vedy a výskumu.

Verifikácia výstupov informačných zdrojov a znalostnej databázy bude predstavovať proces overovania informácií, **transformovanie týchto informácií obohatených o pridanú hodnotu poznatkov** s cieľom zachytiť všetky otázky súvisiace s problematikou ochrany duševného a priemyselného vlastníctva v organizáciách – **v poznatkovej (vedomostnej) mape fakulty.**

Expandovanie rozvoja informačných a komunikačných technológií ovplyvňuje nielen hospodársku prax, ale vytvára zmeny aj pre nevýrobnú sféru, ktorej súčasťou je i akademicke prostredie. Overovanie (verifikácia) výsledkov s cieľom pripraviť odborné vyspelých ľudí v oblasti práv duševného vlastníctva a sprehľadniť dostupné informácie z tejto oblasti bude viesť k transferu informácií na poznatky. Tieto aktivity budú preto zamerané na nasledujúce okruhy:

1. význam ochrany duševného vlastníctva
2. organizácie aktívne v oblasti duševného vlastníctva
3. patenty na vynálezy ako všeobecná forma ochrany
4. zvláštne produkty a formy ochrany – úžitkové vzory ...
5. priemyselné dizajny a podobné vonkajšie úpravy výrobkov
6. komerčné symboly a možnosti ich ochrany
7. zemepisné označenia a ostatné označenia súvisiace s duševným vlastníctvom
8. autorské práva a komerčné symboly

9. doplnková ochrana potláčaním nekalej súťaže
10. ochrana obchodného tajomstva
11. transfer technológií
12. licencovanie práv duševného vlastníctva ako spôsob transferu technológií
13. oceňovanie priemyselných práv trhovou hodnotou
14. ekonomické spravodajstvo

Všetky uvedené oblasti sú v praxi overené ako sféry pripravenosti odborníkov riešiť samostatné projekty a vedecký výskum.

Záver

Vytvorené Centrum poznatkovej organizácie duševného vlastníctva na Materiálovotechnologickej fakulte STU v Trnave je na základe funkcionalít začlenené do odboru poznatkového manažmentu a je súčasťou vedeckovýskumnej základne fakulty.

Výsledky projektu podporia zvýšenie informačného a znalostného obsahu získaných experimentálnych dát v oblasti duševného vlastníctva a podporia vedecký výskum pri uplatňovaní horizontálnej priority informačnej inštitúcie. Vytvorí sa priestor na verifikáciu získaných informácií zo znalostnej databázy, ktorá bude predstavovať transfer poznatkov s cieľom zvládnuť náročné metodologické postupy. Centrum sa stane expertíznym vedeckým a výučbovým pracoviskom na riadenie práv duševného vlastníctva.

Zvýšenie kvality vedeckých výstupov vytvorí platformu na porovnávanie výsledkov výskumu. Projekt je trvale udržateľný a predstavuje vysoký stupeň štruktúracie, interpretácie a prezentácie práv duševného vlastníctva.

CENTER OF KNOWLEDGE ORGANISATION OF INTELLECTUAL PROPERTY
REŠETOVÁ, K.:

Support of an intellectual capital of scientific potential of an institution – strategic aim of a project realised within the Operation Programme Research and Development financed by the European Regional Development Fund. Realisation of the Project: the Academic Library of the Faculty of Materials Science and Technology of the Slovak University of Technology in Trnava; implementation period from the beginning of 2010 till June 2011. Specific aim: creation of a centre with functionalities of a virtual library and digital archive, an expert scientific and teaching department for intellectual property and complex care for intellectual property rights. Result of globalisation trends for knowledge faculty as a knowledge society centre. Knowledge management model defined on the basis of information retrieval, information behaviour, knowledge organization, interaction and access to information.

Nová prax EPÚ a ÚPV SR v patentovaní špecifického medicínskeho použitia

Ing. Viera MIHÁLOVÁ

Úrad priemyselného vlastníctva SR, Banská Bystrica

Veľký stážnostný senát Európskeho patentového úradu (EPÚ) v rozhodnutí G 2/08 z 19. februára 2010, ktoré bolo zverejnené v Európskom patentovom vestníku 10/2010, rozhodol, že **pokiaľ je novosť predmetu patentového nároku odvodená len od novosti terapeutického použitia liečiva, nárok už nemôže mať formu švajčiarskeho typu**¹. Na zavedenie tohto opatrenia do praxe senát stanovil lehotu tri mesiace od publikovania rozhodnutia G 2/08 v Európskom patentovom vestníku (28. októbra 2010). Znamená to, že v európskych patentových prihláškach týkajúcich sa druhého a ďalšieho medicínskeho použitia, ktoré boli podané 29. januára 2011 a neskôr alebo si nárokujú prioritu od uvedeného dátumu, už nemôže byť predmet ochrany definovaný nárokmi švajčiarskeho typu.

Podľa článku 54 (5) revidovaného znenia Európskeho patentového dohovoru (ďalej EPD 2000), ktorý je účinný od 13. decembra 2007, je možné **nárokovat' si nové špecifické medicínske použitie známeho liečiva formou účelom vymedzeného nároku na produkt**².

Pozadie rozhodnutia

Rozhodnutie G 2/08 bolo vydané na základe troch právnych otázok, ktoré boli

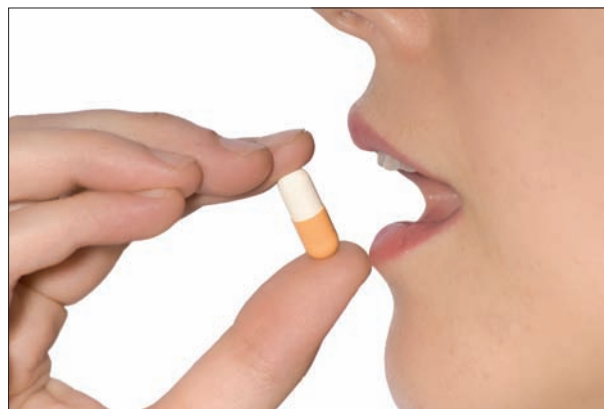
položené Veľkému stážnostnému senátu EPÚ (ďalej aj Veľký stážnostný senát) v súvislosti s odvolaním sa prihlasovateľa proti rozhodnutiu EPÚ z 25. septembra 2003, ktorým bola zamietnutá európska patentová prihláška č. 94 306 847.8. Rozhodnutie o zamietnutí prihlášky bolo odôvodnené nespĺnením podmienky novosti podľa článku 54 (1) a (2) pôvodného znenia Európskeho patentového dohovoru (ďalej EPD 1973) a priemyselnej využiteľnosti podľa článku 52 (4) EPD 1973 (podľa článku 52 (4) EPD 1973 sa chirurgické a terapeutické spôsoby liečenia ľudského a zvieracieho tela a diagnostické metódy aplikované na ľudskom alebo zvieracom tele nepovažovali za priemyselne využiteľné vynálezy).

Dôvodom zamietnutia patentovej prihlášky bol predmet patentového nároku č. 1, ktorý bol definovaný nárokom švajčiarskeho typu zameraným na **použitie kyseliny nikotínovej alebo zlúčeniny metabolizovanej telom na kyselinu nikotínovú na výrobu lieku s kontrolovaným uvoľňovaním na liečenie hyperlipidémie orálnym podávaním jedenkrát denne pred spaním**. Patentová prihláška bola zamietnutá na základe skutočností, že predmet nároku č. 1 bol známy z dokumentov tvoriacich stav techniky, v ktorých už bolo opísané použitie kyseliny nikotínovej na výrobu lieku s kontrolovaným uvoľňovaním na liečenie hyperlipidémie orálnym podávaním. Jediným znakom, kto-

rým sa predmet vynálezu definovaný v nároku č. 1 líšil od stavu techniky, bol znak týkajúci sa špecifického liečebného režimu, t. j. „**jedenkrát denne pred spaním**“.

Prvoinštančný orgán na základe predchádzajúcej praxe EPÚ dospel k záveru, že znak „jedenkrát denne pred spaním“ predstavoval spôsob liečenia, ktorý bol podľa článku 52 (4) EPD 1973 z patentovateľnosti vylúčený, a preto nemohol byť považovaný za ďalšiu medicínsku indikáciu, na základe čoho by nároku mohla byť priznaná novosť.

Prihlasovateľ sa proti rozhodnutiu odvolal. V čase, keď o tejto prihláške stále nebolo rozhodnuté, vstúpil do platnosti EPD 2000. Stážnostný senát na základe prechodných ustanovení rozhodol, že prihlášku je potrebné posudzovať na základe ustanovení čl. 53 (c), 54 (4) a (5) EPD 2000 a nie na základe článkov 52 (4) a 54 (5) EPD 1973, ktorý bol platný v čase, keď o prihláške rozhodovala prieskumová divízia.

1 Forma nároku švajčiarskeho typu: „Použitie látky X na výrobu liečiva na liečenie choroby Y“

2 Forma účelom vymedzeného nároku na produkt: „Látka X na použitie na liečenie choroby Y“

V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že **EPD 1973 neobsahoval žiadne ustanovenie, ktoré by umožňovalo patentovať druhé a ďalšie medicínske použitie.** Možnosť chrániť si druhú indikáciu liečiva nárokmi švajčiarskeho typu bola do praxe EPÚ zavedená až na základe rozhodnutia G 5/83, ktorým bola v tom čase „zaplátaná“ diera v legislatíve. EPD 2000 už túto možnosť obsahuje, je upravená v článku 54 (5). Teda na rozdiel od neprítomnosti akéhokoľvek ustanovenia v EPD 1973, článok 54 (5) EPD 2000 jednoznačne umožňuje ďalšiu patentovú ochranu už známých látok alebo kompozícií ako liekov, ale len pod podmienkou, že ich použitie na liečenie je **špecifické a netvorí stav techniky.** Článok 54 (5) EPD 2000 však nedefinuje povahu ďalšieho terapeutického použitia už známej látky alebo kompozície ako lieku okrem toho, že musí byť „špecifické“. Neurčuje žiadne typické znaky, ktoré by mali patentové nároky obsahovať, aby mohli byť kvalifikované ako „špecifické“ použitie vo význame článku 54 (5). V predmetnom článku sa hovorí o „akomkoľvek“ špecifickom použití, môže teda byť chápané ako akékoľvek špecifické použitie, ktoré netvorí stav techniky.

Otázky položené

Veľkému sťažnostnému senátu EPÚ

Sťažnostný senát dospel k záveru, že otázka, či lieky na použitie pri terapeutickom spôsobe liečenia, kde jediným znakom patentového nároku zabezpečujúcim riešeniu novost' je režim dávkovania lieku, sú patentovateľné podľa článkov 53 (c) a 54 (5) EPD 2000, je dôležitou právnou otázkou. Preto Veľkému sťažnostnému senátu položil nasledujúce otázky:

1. Ak je použitie lieku na liečenie určitej choroby známe zo stavu techniky, môže byť na základe ustanovení čl. 53 (c) a 54 (5) EPD 2000 tento známy liek chránený patentom na použitie pri inom, novom a vynálezovskom terapeutickom liečení tej istej choroby?

2. Ak je odpoveď na prvú otázku kladná, je ochrana patentom možná aj vtedy, ak jediným novým znakom je nový a vynálezovský režim dávkovania?

3. Existujú nejaké úvahy aplikovateľné v súvislosti s interpretáciou a uplatnením článkov 53 (c) a 54 (5) EPD 2000?

Veľký sťažnostný senát odpovedal na položené otázky takto:

Odpoveď na otázku č. 1

Aj keď je už použitie lieku na liečenie určitej choroby známe, článok 54 (5) EPD 2000 nevyklučuje, že takýto liek môže byť chránený patentom na použitie pri inom terapeutickom spôsobe liečenia **tej istej choroby.**

Odpoveď na otázku č. 2

Ani v prípade, že **režim dávkovania** je jediným znakom, ktorý nie je zahrnutý v stave techniky, ochrana patentom nie je vylúčená.

Odpoveď na otázku č. 3

Pokiaľ je novost' predmetu patentového nároku odvodená len od nového terapeutického použitia lieku, takýto nárok už **nemôže mať formu tzv. nároku švajčiarskeho typu,** ktorý bol zavedený rozhodnutím G 5/83.

Odôvodnenie stanoviska Veľkého sťažnostného senátu EPÚ k otázkam č. 1 a 2

Prvá otázka bola posúdená aj z iného aspektu, konkrétne či nové použitie známeho lieku, ktoré sa uchádza o patentovú ochranu, je obmedzené len na chorobu, ktorá ešte nebola liečená týmto liekom.

Podľa Veľkého sťažnostného senátu EPD 1973 túto otázku neriešil a rozhodnutie G 5/83 zavádzajúce nároky švajčiarskeho typu nijako nešpecifikovalo, či druhým a ďalším medicínskym použitím môže byť aj niečo iné ako liečenie inej choroby. Článok 54 (5) EPD 2000 teraz umožňuje patentovanie známej látky alebo kompozície na akékoľvek špecifické použitie pri spôsobe liečenia pod podmienkou, že toto použitie netvorí stav techniky, teda je nové, a spĺňa podmienku vynálezovskej činnosti.

Veľký sťažnostný senát dospel k záveru, že existuje len jeden spôsob, ako stanoviť pod-

mienky pre **špecifickosť použitia,** a to jedine v protiklade k širokej generickej ochrane priznanej prvému medicínskemu použitiu látky alebo zmesi, ktorá principiálne nie je obmedzená na určitú indikáciu. Takže nové použitie vo význame článku 54 (5) **nemusi znamenať len liečenie inej choroby.**

Takéto stanovisko podľa rozhodnutia G 2/08 okrem iného podporujú aj prípravné dokumenty k EPD 2000. V základnom návrhu EPD 2000 je vysvetlené, že v rozhodnutí G 5/83 bola Veľkému sťažnostnému senátu položená otázka, či na základe EPD 1973 môže byť poskytnutá patentová ochrana ďalšiemu medicínskemu použitiu vzhľadom na znenie článku 54 (5), podľa ktorého sa javilo, že patentová ochrana je obmedzená len na prvé medicínske použitie. Podľa vyjadrenia Veľkého sťažnostného senátu bola patentová ochrana týmto rozhodnutím rozšírená na každé ďalšie medicínske použitie formou tzv. nároku švajčiarskeho typu.

Z rozhodnutia G 5/83 nie je možné vyvodzovať záver, že zavedené pravidlo (ochrana druhého a ďalšieho medicínskeho použitia) malo byť obmedzené len na novú indikáciu v zmysle novej choroby. Toto je ilustrované aj neskoršou rozhodovacou praxou EPÚ, ktorý pripúšťal patentovateľnosť látok a kompozícií známych zo stavu techniky na ich použitie pri liečení určitej choroby napriek tomu, že išlo o liečenie tej istej choroby, pokiaľ bolo nárokované liečenie nové a spĺňalo podmienku vynálezovskej činnosti. V rozhodnutí G 2/08 sú okrem iného citované rozhodnutia týkajúce sa patentovania **novej cesty alebo nového režimu podávania** (T 51/93 a T 233/96).

Ako sa uvádza v rozhodnutí G 2/08, článok 54 (5) EPD 2000 **eliminuje akúkoľvek právnú neistotu,** pokiaľ ide o patentovateľnosť ďalších medicínskych použití. Jednoznačne povoľuje patentovú ochranu účelovo vymedzenými patentovými nárokmi na produkt pre druhé a každé ďalšie medicínske použitie látky alebo kompozície, ktorá je už ako liečivo známa. Táto ochrana je ekvivalentná, v prípade ďalších medicínskych použití, ochrane, ktorá je poskytovaná nárokmi švajčiarskeho typu. Na rozdiel od článku 54 (5) EPD 1973, článok 54 (4) EPD 2000 poskytuje prihlasovateľom širokú (generickú) ochranu lieku na použitie pri liečení (prvé medicínske použitie) a nový článok 54 (5) je jednoznačne obmedzený na špecifické medicínske použitie. Cieľom tohto obmedzenia (článok 54 (5)

EPD 2000) bola snaha čo najviac sa priblížiť rozsahu ochrany poskytnutému nárokmi švajčiarskeho typu.

Veľký sťažnostný senát v odpovedi na otázku č. 2 potvrdil aj patentovateľnosť „dávkového režimu“, keďže „dávkový režim“ predstavuje špecifické použitie v zmysle článku 54 (5) EPD 2000. Samozrejme dávkový režim musí byť nový a musí spĺňať podmienku vynálezovskej činnosti.

Kotázke 3

S rozhodnutím vo veci otázky č. 1 a 2 súvisí aj odpoveď na otázku č. 3. Ako sa uvádza v rozhodnutí G 2/08, patentový nárok č. 1 európskej patentovej prihlášky č. 94 306 847.8 bol napísaný vo forme nároku švajčiarskeho typu. Počas platnosti EPD 1973 bola zavedená prax, podľa ktorej mohol byť patent na druhé a ďalšie medicínske použitie udelený len vtedy, ak boli nároky definované ako použitie látky alebo kompozície na výrobu lieku na špecifikované terapeutické použitie (bod 2 rozhodnutia G 5/83), t. j. ako nároky švajčiarskeho typu. Pretože liek ako taký nebol nový, predmet takého nároku bol interpretovaný ako nový na základe jeho nového terapeutického použitia. Tento prístup k posudzovaniu požiadaviek na splnenie podmienok novosti bol hodnotený ako „špeciálny prístup k odvodeniu novosti“ (bod 21 rozhodnutia G/83), ktorým bola zavedená výnimka zo všeobecných pravidiel uplatňovaných pri posudzovaní novosti, pričom táto výnimka nebola neaplikovateľná v ostatných oblastiach techniky.

Podľa predchádzajúcej praxe EPÚ sa nárok smerovaný k použitiu látky alebo kompozície na terapeutické liečenie ľudského tela považoval za spôsob liečenia, preto boli nároky tohto druhu zakázané. Na druhej strane, prvé medicínske použitie známej kompozície vo forme lieku mohlo byť na základe článku 54 (5) EPD 1973 (teraz článok 54 (4) EPD 2000) napísané vo forme účelom vymedzených nárokov na produkt. Pretože zámerom zákonodarcov nebolo vylúčiť druhé a ďalšie terapeutické použitie z patentovateľnosti, tzv. nárok švajčiarskeho typu v tom čase predstavoval adekvátne, ale aj výlučné riešenie.

V súčasnosti článok 54 (5) EPD 2000 dovoľuje použitie účelom vymedzených nárokov na produkt aj na akékoľvek ďalšie špecifické použitie lieku v spôsobe liečenia. Ako sa uvádza v odôvodnení rozhodnutia G 2/08 Veľkého sťažnostného senátu „*cessante ratione legis, cessat et ipsa lex*“, po-

kiaľ zanikne dôvod na existenciu určitého právneho pravidla, zanikne aj samotné pravidlo.

Aj v odôvodnení rozhodnutia Technického senátu EPÚ T406/06 zo 16. januára 2008 citovaného v rozhodnutí G 2/08 sa uvádza: „*Vynára sa otázka, či výnimka zo všeobecných pravidiel pri posudzovaní novosti, ktorá bola prijatá rozhodnutím G 5/83 podľa EPD 1973, je stále opodstatnená v novom právnom rámci, ktorý umožňuje prihlasovateľovi formulovať jeho nároky na základe ustanovenia článku 54 (5) EPD s cieľom získať patentovú ochranu na nové terapeutické použitie už známeho lieku.*“

Okrem toho, nároky švajčiarskeho typu by mohli byť a aj boli považované za sporné v prípade otázky, či spĺňajú podmienky patentovateľnosti, keďže neexistuje **žiadny funkčný vzťah medzi znakmi prislúchajúcimi k terapii**, ktoré predstavujú novosť a vynálezovskú činnosť, **a nárokovaným spôsobom výroby**. Preto, pokiaľ je predmet patentového nároku považovaný za nový len na základe nového terapeutického použitia lieku, takýto nárok už **nemôže mať formu nároku švajčiarskeho typu**, ktorý bol zavedený rozhodnutím G 5/83.

Prax v Slovenskej republike

Dosiaľ bolo možné uplatňovať si patentové nároky švajčiarskeho typu s cieľom získať patentovú ochranu na predmet vynálezu zameraný na druhé a ďalšie medicínske použitie aj v patentových prihláškach podaných v Úrade priemyselného vlastníctva SR.

Právna úprava zákona č. 435/2001 Z. z. o patentoch, dodatkových ochranných osvedčeniach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (patentový zákon), konkrétne ustanovenie § 7 ods. 5 písm. b), je ekvivalentné s ustanovením článku 54 (5) EPD 2000.

S ohľadom na právny základ (§ 7 ods. 5 patentového zákona) umožňujúci patentovať látky alebo zmesi definované účelom vymedzenými nárokmi na produkt, a s cieľom zachovania zhody s rozhodovacou praxou EPÚ, **Úrad priemyselného vlastníctva SR nebude akceptovať nároky**

švajčiarskeho typu v patentových prihláškach podaných 1. júla 2011 a neskôr a v prihláškach nárokových si prvoritu od príslušného dátumu. Druhé a ďalšie medicínske použitie bude uplatniteľné formou účelom vymedzených nárokov typu „Látka X na použitie na liečenie choroby Y. Uvedené bolo oznámené vo Vestníku úradu č. 5/2011, ktorý bol vydaný 6. mája 2011.

NEW PRACTICE OF THE EPO AND THE IPO SR IN PATENTING A SPECIFIC MEDICAL USE MIHÁLOVÁ, V:

The EPO Enlarged Board of Appeal in the decision G 2/08 (published in OJ 10/2010) stated that where a subject matter of a claim is rendered novel only by a new therapeutic use of a medicament, such a claim may not longer have the format of a Swiss-type claim as instituted by the decision G 5/83. This provision has no retroactive effect and it shall be applied after three months from publication of a decision in the OJ. According to the Article 54 (5) EPC (effective since December 2007), a new specific medical use of a known medicament in the form of a purpose-related product claim, i.e. “Substance X for use in a treatment of a disease Y...” can be patented. The Act No. 435/2001 Coll. on Patents, Supplementary Protection Certificates and on Amendment of Some Acts governs patentability of a new specific medical use of a known medicament in the Article 7 (5) of the Act as well as the Article 54 (5) of the EPC. In order to maintain conformity with the EPO decision-making practice, the Industrial Property Office of the Slovak Republic shall not accept definition of a claim for a specific medical use of a medicament by a Swiss-type claim in new filed patent applications filed on July 1, 2011 or after this date.

Regulácia označovania tabakových výrobkov v Európskej únii

Ing. Zdena HAJNALOVÁ

Úrad priemyselného vlastníctva SR, Banská Bystrica

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/37 ES z 5. júna 2001 o aproximácii zákonov, iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov týkajúcich sa výroby, prezentácie a predaja tabakových výrobkov upravuje súvisiace pravidlá v členských štátoch so zreteľom na zabezpečenie ochrany zdravia a bezpečnosti obyvateľov, ako aj ochrany životného prostredia, pričom vzhľadom na zvlášť škodlivé účinky tabaku je nevyhnutné uprednostniť ochranu zdravia.

www.jiunlimited.com

Napriek tomu, že jednotlivé členské štáty prijali konkrétne opatrenia v súlade so spomínanou smernicou i ďalšími usmerneniami, **Európska komisia koncom roka 2010 pripravila návrh ďalších opatrení.** Mali by viesť k obmedzeniu používania tabakových výrobkov najmä mladou populáciou a k zabezpečeniu rovnakých podmienok pre všetky subjekty na trhu s tabakovými výrobkami.

Jedno z navrhovaných opatrení sa týka obalov cigaretových výrobkov, ktoré by mali byť čo najjednoduchšie, tzn. buď bielej, alebo hnedej farby, bez akýchkoľvek grafických prvkov, reklamy, iba s jednoduchým slovným označením – názvom cigaretových výrobkov a nápismi varujúcimi pred následkami fajčenia.

V rámci hospodárskej súťaže s cigaretovými a tabakovými výrobkami **sa dodnes uplatňujú štandardné zásady ochrany predmetov priemyselného vlastníctva,** najmä práv z ochranných známok či dizajnov. Tieto minimálne štandardy, jednak pre registráciu ochranných známok a dizajnov, ako aj pre ich následnú ochranu, zakotvuje Dohoda o obchodných aspektoch práv

duševného vlastníctva (Dohoda TRIPS). V prvom rade je to však **základná medzinárodná zmluva – Parížsky dohovor na ochranu priemyselného vlastníctva** (ďalej Parížsky dohovor), ktorou sa okrem iného v článku 6 *quinquies* stanovujú základné dôvody odmietnutia zápisu ochrannej známky alebo jej zrušenie. Takýmito dôvodmi sú prípady:

- ak by došlo k porušeniu práv tretích osôb alebo
- ak ochranné známky nemajú rozlišovaciu spôsobilosť alebo sú zložené výlučne zo značiek či údajov, ktoré slúžia na označovanie druhu, akosti, množstva, určenia, ceny, miesta pôvodu výrobkov alebo doby výroby, alebo sa stali obvyklými v bežnej reči alebo v obchodných zvyklostiach, alebo
- ak odporujú dobrým mravom, verejnému poriadku alebo môžu klamať verejnosť.

Parížsky dohovor už v roku 1883 sformuloval prepojenie verejnoprávných prvkov ochrany so súkromnoprávnymi. Registráciu ochrannej známky sa jej majiteľ stáva výlučným majiteľom práv a zároveň získava aj majetkové práva.

Ochranné známky v rámci riadnej hospodárskej súťaže plnia niekoľko významných funkcií. Okrem základnej **rozlišovacej** sú to funkcie **garančná, propagačná a súťažná.** Čiže ochranná známka na trhu odlišuje výrobky a služby rôznych subjektov, čím zbavuje tovar jeho anonymity. Garančná (ochranná) funkcia spočíva v tom, že ochranná známka ako inštitút právnej ochrany zabezpečuje spotrebiteľovi, že pod rovnakým označením mu bude ponúknutý výrobok vždy od toho istého výrobcu a zároveň bude výrobca chránený pred zneužívaním jeho označenia. Súťažná funkcia ochrannej známky spočíva zasa v udržaní si postavenia na trhu, je to regulátor odbytu, a tým aj stimulator na zabezpečenie náležitej kvality, prípadne jej zvyšovania. Skrátka, v podmienkach trhového hospodárstva sú ochranné známky hlavným nástrojom ochrany súťažného postavenia jedného podnikateľa proti druhému a upriamania pozornosti spotrebiteľa na výrobky.

V spojení s Parížskym dohovorom je nutné poukázať aj na jeho článok 7, podľa ktorého „**povaha výrobku,** na ktorý má byť továrenská alebo obchodná známka pripájaná, nemôže v žiadnom prípade prekážať zápisu známky“.

Keď uvedené zásady aplikujeme i na množstvo ochranných známk zapísaných tak v národných registroch, ako aj v registri ochranných známk Spoločenstva, ktorých vlastníckmi sú výrobcovia či distribútori tabakových výrobkov, musíme jednoznačne skonštatovať, že právne účinky týmto ochranným známkam boli priznané v súlade so zákonnými podmienkami a zásadami ochrany priemyselného vlastníctva. A **tabakové spoločnosti vlastnia množstvo ochranných známk** na národnej, európskej či medzinárodnej úrovni.

Už sme spomenuli, že zápisom ochrannej známky jej majiteľ nadobúda majetkové práva a ako také sú ocenené, predstavujú hodnotu, ktorá v mnohých prípadoch znamená významný podiel na majetku spoločnosti. Hodnota nehmotného majetku je jednoznačne spojená s objemom výnosov získaných predajom daného výrobku. Jednoducho povedané, ak by sa skončilo používanie chráneného označenia na výrobku zákazom na základe právneho predpisu, v tom okamihu toto označenie, resp. ochranná známka, stratí svoju hodnotu. Majiteľ ju ďalej nemôže previesť, predať či poskytnúť licenciu na jej používanie, prípadne môže byť predmetom záložného práva, pretože samotné označenie je vždy spojené s daným výrobkom a každý právny nástupca by bol viazaný predmetným zákazom použitia.

Obmedzenie v podobe zákazu použitia rôznych farebných, kombinovaných a obrazových prvkov na obaloch tabakových výrobkov sa z pohľadu práv na označenia a zásad fungovania voľnej súťaže javí ako kontradiktórne a bezpochyby by znamenalo zásah do majetkových práv, ktoré majiteľ nadobudol v dobrej viere a na základe platnej legislatívy.

Dnes, na základe dôkazov poskytnutých výskumom či množstvom štúdií a štatistických zistení, už nemožno polemizovať o škodlivosti fajčenia na zdravie ľudí, dokonca o tom nepochybujú ani samotní fajčiari.

Ale doterajšie opatrenia zamerané na osvetu proti fajčeniu, ako je napríklad zákaz reklamy tabakových výrobkov či umiestňovanie oznamu o škodlivosti zdravia na obaloch cigariet, pravdepodobne nie sú dostatočne účinné. Snaha zdravotníckych pracovníkov a tlak zákonodarných inštitúcií obmedziť, ba priam až zabrániť užívaniu týchto zdraviu neprospešných výrobkov, sú bezpochyby záslužným krokom a opatrenia k tomu vedúce je nutné chápať ako opatrenia vo **verejnom záujme**. Spôsob regulácie prostredníctvom jednoduchých štandardizovaných balení by však z pohľadu fungovania systému priemyselných práv na označenia mohol byť v rozpore s jeho zásadami, tiež so zásadami práva na ochranu voľnej súťaže a mohlo by ísť aj o zásah do majetkových práv tabakových spoločností. Navyše, pri používaní „jednoduchých škatuliek“, t. j. slovných označení na jednotnom bielom (prípadne hnedom) podklade, by bola úplne potretá garančná funkcia ochrannej známky, pretože takéto označenie je veľmi ľahko napodobiteľné a znamená bezproblémovú cestu pre falšovateľov. A o dôsledkoch umiestňovania falošných výrobkov na trhu azda ani nie je potrebné hovoriť. Ide najmä o nekontrolované výrobky s nízkou, často až škodlivou kvalitou a tiež o znižovanie zisku oprávneného výrobcu, čo je spojené aj s národohospodárskymi škodami.

Ak hovoríme o verejnom záujme, je potrebné uviesť, že ide o taký záujem štátu realizovaný pri výkone verejnej moci, ktorý prevažuje nad oprávneným záujmom fyzickej osoby alebo právnických osôb, prináša majetkový prospech alebo **iný prospech ostatným fyzickým osobám alebo mnohým z nich a bez jeho realizácie by mohli vzniknúť rozsiahle alebo nenahraditeľné škody**.

Verejný záujem je vyjadrenie aktuálneho vzťahu a hierarchie rôznych záujmov v konkrétnom prípade a je nemožné ho vopred určiť. Je nanajvýš polemické, či práve zákaz používania obrazových či kombinovaných ochranných známk na obaloch cigareto- vých výrobkov je jediná možnosť ako eliminovať či znížiť škodlivý vplyv fajčenia na zdravie ľudí a garantovať tak ochranu ich zdravia.

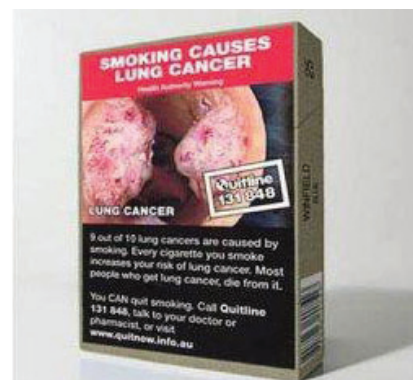
Brusel zatiaľ nerozhodol, či navrhované opatrenia súvisiace s ďalšou reguláciou tabakových výrobkov by mali byť pre jednotlivé členské štáty záväzné alebo len odporúčacie. Prípadný legislatívny návrh je možné očakávať koncom roka 2011.¹

Brusel zatiaľ nerozhodol, či navrhované opatrenia súvisiace s ďalšou reguláciou tabakových výrobkov by mali byť pre jednotlivé členské štáty záväzné alebo len odporúčacie. Prípadný legislatívny návrh je možné očakávať koncom roka 2011.¹

REGULATION OF TOBACCO PRODUCTS LABELLING IN THE EUROPEAN UNION HAJNALOVÁ, Z.:

European Commission proposal on standardised packages of cigarettes – without any graphic elements, rich colours or logo, with warnings of smoking impacts. The said regulation from the side of industrial property subjects protection and free competition functioning in contrast with effort to reduce negative impact of smoking on human health.

1 Prvou krajinou, ktorá sa odhodlala bojovať proti fajčeniu prostredníctvom obalov bez akéhokoľvek loga, je Austrália. Podľa pripravenej legislatívy, ktorá má vstúpiť do platnosti v júli budúceho roka, budú cigaretové obaly v Austrálii nevyraznej olivovozelenej farby s výrazným varovaním o škodlivom vplyve na zdravie. Nový Zéland, Kanada a Veľká Británia zvažujú podobný postup (pozn. autora článku).

<http://hello.news352.lu/edito-37957-australia-plans-first-no-brand-cigarette-packets.html>

Pohnime rozumom! – 20. časť

Aj lentikula tajomstiev zbavená

Ing. Štefan HOLAKOVSKÝ

patentová a známková kancelária GENIUM®, Bratislava

MVDr. Peter HOLAKOVSKÝ

Veľký Šariš

V závere predošlého pokračovania nášho seriálu sme sa zmienili o tom, že v Nočnej pyramíde Slovenského rozhlasu spomenuli aj poštovú známku, pri výrobe ktorej bola využitá technológia lentikulárnych fólií. Prislúbili sme, že sa na túto technológiu pozrieme podrobnejšie... Zdá sa, že od uverejnenia 19. pokračovania seriálu sa pojem „lentikulárny“ stal oveľa frekventovanejším ako dovtedy.

Lentikulárne fólie – 3D bez okuliarov

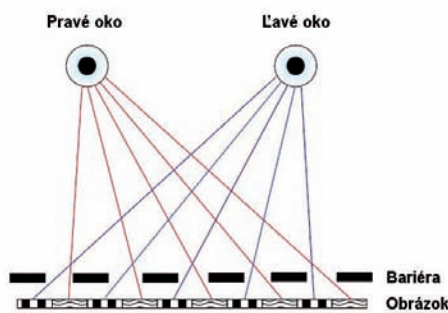
Predtým, ako sa začneme venovať princípu 3D zobrazenia pomocou lentikulárnych fólií, vysvetlíme, čo vlastne tento pojem znamená. **Lentikula**, latinsky lenticula je v preklade do slovenčiny **malá šošovka**. Lentikulárne fólie sú fólie z číreho materiálu s dobrými optickými vlastnosťami, ktoré sú na jednej (zadnej) strane hladké a na druhej (prednej) je na nich vytvorená sústava plankonvexných valcovitých šošoviek.

Na základe tejto definície si asi nedokáže každý predstaviť, ako tie šošovky na fólii vlastne vyzerajú. Azda najviac sa im (v značnom zväčšení) podobajú zemiakové polia. Je na nich sústava rovnobežných oblých riadkov pôdy, podobne ako na lentikulárnych fóliách sú na hornej ploche vytvorené miniatúrne, rovnobežné, oblé „riadky“ priehľadného plastu – lentikuly. Lentikulárne fólie však neslúžia iba na 3D zobrazenie. Veľmi často sa používajú aj na výrobu animovaných obrázkov. Umožňujú totiž zobraziť buď rozdielne obrázky (pre ľavé a pravé oko – 3D), alebo postupne niekoľko rôznych 2D obrázkov pre obidve oči – animovanie. Ďalšou možnosťou je tzv. morfing – (zmena jedného obrázku na iný).

V súčasnosti pribúdajú aj zaujímavé pohľadnice, na ktorých je pomocou lentikulárnych fólií vytvorený zoom (zmena veľkosti) znázorneného objektu.

Ak sa pozrieme do histórie, zistíme, že pokusy s podobným spôsobom zobrazovania začal už v 17. storočí francúzsky maliar **Gois – Clair**.¹ Nepoužíval však lentikulárne fólie, ale masku zo zvislých nepriehľadných pásov (**bariérový raster**), za ktorými boli dva rôzne obrazy (pre pravé oko a pre ľavé oko) rozdelené do striedajúcich sa pruhov. Pomocou tejto konštrukcie bolo možné pod dvoma rôznymi uhlami pozorovať dva rôzne obrazy. Takéto zobrazenie môžeme považovať za predchodcu princípu zobrazovania pomocou lentikulárnych fólií.

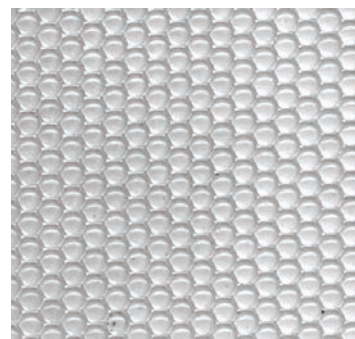
Zhruba o 200 rokov neskôr s podobným princípom zobrazovania, ale už pomocou fotografických techník, experimentovali **Berthier** a **Jacobson**. Na ďalšom zdokonaľovaní sa významne podieľal v USA **Frederic Eugene Ives**² a vo Francúzsku **Estenave**. Oni ako bariérový raster však používali pružky farby.

Obr. 1 Princíp využitia bariérového rastra

„Svet je nádherná kniha, ale nemá cenu pre toho, kto nevie čítať.“
(C. Goldoni)

Viditeľnosť z rôznych uhlov pohľadu zlepšil Američan **Clarence W. Kanolt**. K významnému vylepšeniu spomenutých techník však došlo až vďaka rozvoju technológií s využitím šošoviek. Náhradu bariérového rastra sériou šošoviek navrhol v roku 1908 významný francúzsky vedec, nositeľ Nobelovej ceny **Gabriel M. Lippmann**. No neboli to ešte také šošovky, ako ich poznáme na lentikulárnych fóliách, ale množstvo miniatúrnych okrúhlych šošoviek, niečo na spôsob zloženého oka hmyzu. Tento typ usporiadania šošoviek má anglické pomenovanie „Fly’s-eye“ – v preklade „**mušie oko**“.

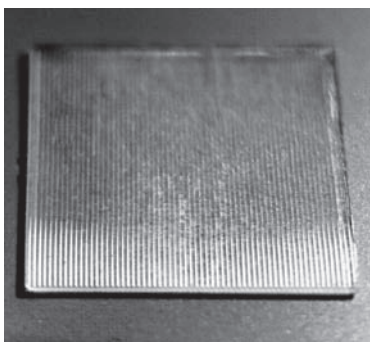
Obr. 2 Fólia „mušie oko“ (zväčšené)³

Použiť rovnobežne usporiadané valcovité šošovky – lentikuly navrhol spolu s ďalšími výskumníkmi **Herbert Eugene Ives** – syn už spomínaného Frederica Eugena Ivesa. Prvé lentikulárne obrazy začal vo väčšom počte vyrábať vo svojej firme Vari – Vue **Viktor Anderson** zhruba v polovici minulého storočia. Masovú produkciu obrázkov pomocou tejto technológie však začal v roku 1964 časopis „Look“ vydaním 3D lentikulárneho čiernobieleho obrázku.

1 www.signindustry.com/dimensional/articles/2007-01-15-IB_Lenticular_Imaging.php3

2 www.signindustry.com/dimensional/articles/2007-01-15-IB_Lenticular_Imaging.php3

3 www.outerspect.com/history_lenticular.php

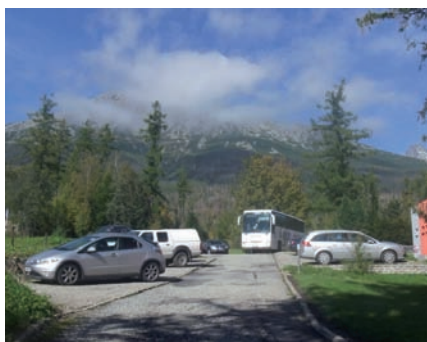

Obr. 3 Lentikulárna fólia (zväčšené)

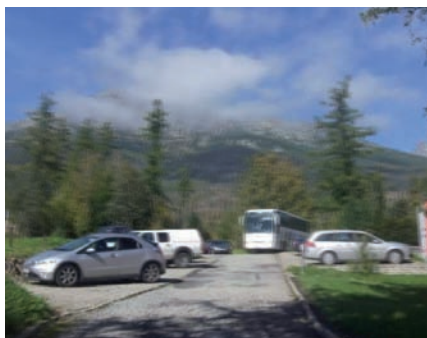
Ako funguje 3D s použitím lentikulárnych fólií?

Už v úvode tejto časti seriálu sme spomínali, že lentikulárna fólia je v podstate sústava rovnobežných valcovitých šošoviek. Šošovky sú na fólii umiestnené na jej hornej ploche, teda smerom k divákovi. Spodná plocha musí byť naopak čo najhladšia, priehľadná a bez kazov. Je to potrebné preto, že z tejto strany sa na lentikulárnu fóliu umiestňuje predloha (obrázky) a každý kaz by sa prejavil chybným zobrazením. Obrázky, ktoré majú byť zobrazené pomocou lentikulárnej fólie, sa však musia upraviť. V súčasnosti sa to robí na počítačoch pomocou špeciálnych programov. Pri tvorbe predlohy pre 3D zobrazenie sa dva stereoobrázky (pohľad ľavým okom – obr. 4 a pohľad pravým okom – obr. 5) rozdelia na úzke zvislé pruhy. Tie sa potom striedavo prekladajú, čím vznikne na prvý pohľad neostrý, zvislo prúžkovaný obrázok (obr. 6, detail je na obr. 7). Šírka prúžkov na takto vzniknutom obrázku musí byť prispôbená rastru lentikulárnej fólie.

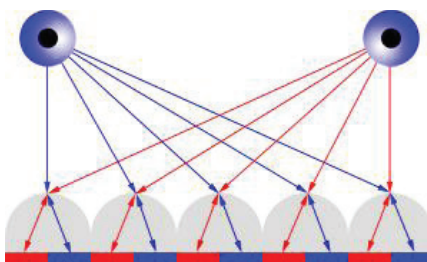
Takto vytvorený obrázok sa potom nalepí alebo špeciálnou tlačou vytlačí na hladkú stranu lentikulárnej fólie. Pri pozorovaní obrázka pod správnym uhlom bude ľavé oko cez valcovité šošovky lentikulárnej fólie vidieť obraz poskladaný z prúžkov ľavého stereoobrázka a pravé z prúžkov pravého. Mozog potom takýto vnem spracuje ako priestorový 3D obrázok. Schéma tohto princípu (obr. 8) zobrazuje ako jedno oko vidí cez valcovité šošovky (v dôsledku lomu svetla) iba prúžky jedného obrázka (kvôli názornosti zafarbené modro) a druhé oko iba prúžky druhého obrázka (červené).

Obr. 4 a obr. 5 Ľavý a pravý stereoobrázok

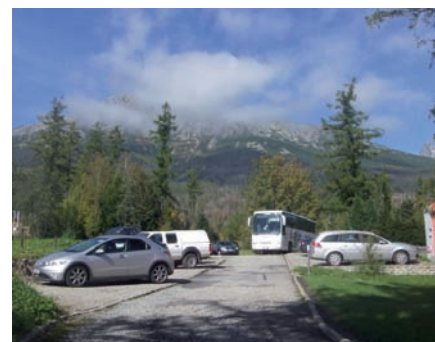

Obr. 6 Prekladajúci stereoobrázok

Obr. 8 Schéma zobrazenia pomocou lentikulárnej fólie⁴

Využitie lentikulárnych fólií neostalo iba pri pozorovaní statických 3D obrázkov. Rovnaký princíp použila aj firma **LG electronics v monitore**, ktorý predstavila novinárom v Bratislave už **začiatkom roka 2006**.⁵

Vývoj sa však nezastavil a podobné (vylepší) displeje sa v súčasnosti používajú aj v iných zariadeniach. Aj na Slovensku sa už dajú kúpiť digitálne 3D fotoaparáty. Aby si majiteľ fotoaparátu mohol 3D snímky pozrieť priamo na fotoaparáte, displej umožňuje 3D zobrazenie pomocou lentikulárnej fólie. Väčšie zobrazenie takto vytvorených snímok umožňujú fotorámčeky využívajúce rovnakú technológiu.⁶

Obr. 7 Detail z obr. 6

Princíp lentikulárnych fólií je u nás známy pár desaťročí najmä vďaka zaujímavým 3D pohľadniciam. Pozoruhodným netradičným, ale vydareným využitím tohto princípu boli lentikulárne „kalkulačky“ (kartičky) na prepočet eur na koruny. Pozrime sa teraz na nie najvydarenejšie pokusy, s ktorými sme sa mali možnosť iba nedávno stretnúť.

„Futbalová“ lentikulárna známka

Pri príležitosti minuloročných majstrovstiev sveta vo futbale vydala Slovenská pošta výnimočnú známku. Znáмка s motívom futbalistu, ktorý kope do lopty, bola vytlačená ofsetom na lentikulárnu fóliu na hárčeku s dvoma známkami.

Podarilo sa nám tieto známky získať. Na známke je animácia zložená z **piatich pozícií rozbiehajúceho sa futbalistu**, ktorý kopne do lopty. Priznám sa (Š. H.), že mi dalo dosť mentálnej námahy, aby som pochopil to, že aj napriek nepochopiteľne meniacej sa farbe futbalistu (asi nechtiac), má ísť o toho istého hráča.

Na internete⁷ som našiel článok (zo 7. júna 2010) s ďalšími informáciami a fotografiou. Autorkou tejto prvej slovenskej lentikulárnej známky je Ivana Sarah Avni.

4 www.newcyberian.com/howto_lenticular_print.html

5 <http://grafika.sk/clanok/lg-m4210c-prvy-3d-monitor-na-slovensku>

6 <http://digitalne-fotoaparaty.heureka.sk/fujifilm-finepix-w1/>

7 www.webnoviny.sk/ekonomika/slovenska-posta-vydanie-vynimocnej/155502-clanok.html

Obr. 9 Prvá slovenská lentikulárna známka⁸

Pri pozeraní na publikovanú známku (obr. 9) nemôže neprekvapíť, že namiesto očakávaného jedného futbalistu kopajúceho do lopty vidíte osem futbalistov v rôznych farbách dresov bežiacich v rade za sebou, pričom loptu tam vôbec nevidno. Toto rozfázovanie pohybu hráča do ôsmich polôh (na rozdiel od piatich polôh na skutočnej známke) dokáže riadne zamotať predstavy o možnostiach technológie lentikulárnych fólií. Zdá sa, že niekto opäť podcenil čitateľov.

Obr. 10 Fotografia lentikulárnej známky (časť z hárčeka známok)

3D „hokejová“ pohľadnica

Portál www.transport.sk informuje (19. apríla 2011) o tom, že Slovenská pošta vydala pri príležitosti hokejových majstrovstiev sveta **celinovú pohľadnicu s 3D efektom**⁹.

Ak aj vás prekvapil výraz „celinová pohľadnica“, pomôžeme vám. Podľa slovníka cudzích slov **celina**¹⁰ je úradne vydaná cena s vytlačenou známkomou.

„Na tejto unikátnej pohľadnici je zobrazená fotografia, ktorá zachytáva samostatný nájazd slovenského reprezentačného útoč-

níka Pavla Demitru na ruského brankára Ilju Bryzgalova počas minuloročných olympijských hier vo Vancouveri a logo Majstrovstiev sveta 2011 IIHF. Fotografia je graficky spracovaná v troch vrstvách na lentikulárnej fólii a jej autorom je **Ján Súkup**. Grafickú úpravu pohľadnice realizoval grafik Slovenskej pošty Adrian Ferda.

Na adresnej časti pohľadnice je natlačená poštová známka s motívom Pavla Demitru v nominálnej hodnote 0,40 eura, cena pohľadnice je 1,40 eura. Pohľadnica je vytlačeneá podľa novej normy, v rámci ktorej boli odstránené rámiky určené na poštové smerovacie číslo. Toto nové označenie, ktoré súvisí so správnym písaním adresy, je dôležité preto, aby neboli zásielky vyradené ako nedoručiteľné,“ uviedla Bela Lisáková z oddelenia externej a internej komunikácie Slovenskej pošty.

Súčastou spomínanej informácie je aj nasledujúca fotografia (obr. 11)

Obr. 11 fotografia k článku

Na portáli TVNOVINY.sk¹¹ (Bratislava 27. apríla 2011; Nova TV) sme sa dozvedeli, že táto oficiálna pohľadnica je prvou 3D pohľadnicou Slovenskej pošty a „do života ju uviedla hokejová legenda Karol Fako“.

Samozrejme, že sme tiež vyštartovali a zaútočili na predajne pohľadníc. V predajniach, ktoré som navštívil (Š. H.), túto pohľadnicu nemali, ale ponúkali mi veľa iných celkom vydarených lentikulárnych pohľadníc. Veľmi som sa potešil, keď som tú „hokejovú“ zbadal vo vitríne pošty. Po pár minútach hľadania niekde v zákulisí mi pracovníčka pošty pohľadnicu priniesla. Až doma som zistil, že 3D pohľadnica je urobená z inej fotografie (iných fotografií), ako tá v spomínanom článku. Posúďte však sami.

Obr. 12 Fotografia predávanej pohľadnice

Pred rokmi bývali v časopisoch skoro pravidelne zverejňované dvojice kreslených obrázkov alebo fotografií s titulkom Nájdi 6 (19, 12,...) rozdielov. Pri tejto dvojici by to nebol vôbec problém. Na prvý pohľad je viditeľné, že ide o dve rôzne fotografie. Netreba veľa pozornosti a znalosti, aby sme mohli povedať, že najprv bola nasnímaná fotografia (alebo dve?), ktorá (obr. 12) neskôr slúžila ako podklad pre 3D pohľadnicu, a až tesne po nej druhá fotografia (obr. 11), ktorá bola zverejnená v citovanom článku. Je tiež zrejme, že fotografie sú posunuté nielen časovo, ale aj priestorovo. Nemohli byť urobené tým istým fotoaparátom. Ak porovnáme žrde bránky s mantinelom, je zrejme, že fotoaparát, ktorým bol urobený záber na pohľadnicu (obr. 12), bol na inom mieste, ako fotoaparát, ktorým bola nasnímaná fotografia k článku (obr. 11). Vzniká otázka: „Kto urobil záber na obr. 11?“ (poznámka autorov: možno sa niekto prizná)

Rozdielnosť fotografií nás zaujala a snažili sme sa dopátrať, kto je autorom tej neupravovanej. Ostali sme prekvapení. S istou iróniou by sa dalo povedať, že do treťice všetko najlepšie... Našli sme totiž článok z 19. apríla 2011 s už spomínanými informáciami, ale aj s ďalšou (tretou) fotografiou (obr. 13) tejto situácie. Ako autor fotografie je uvedený SITA/AP¹².

Obr. 13

8 www.webnoviny.sk/ekonomika/slovenska-posta-vydanie-vynimocnej/155502-clanok.html

9 www.transport.sk/spravy/predstavujeme/3699-posta-vydala-pohladnicu-s-demitrom-s-3d-efektom.html

10 <http://slovnickuczichslov.eu/index.php?page=find&word=celina>

11 <http://tvnoviny.sk/sekcia/spravy/regiony/fanusikovia-si-mozu-posielat-aj-3d-pohladnicu-a-znamky-s-hokejovym-motivom.html>

12 <http://m.webnoviny.sk/ms-hokej-2011/posta-vydala-pohladnicu-s-demitrom-s-3/335872-clanok.html>

Pokiaľ ide o 3D efekt na pohľadnici k majstrovstvám sveta v hokeji, ktorú som kúpil (Š. H.), musím konštatovať, že potom, čo som videl stovky 3D (stereo) obrázkov starších ako sto rokov, som veľmi sklamaný. O to milšie ma prekvapili fotografie, ktoré urobil pred viac ako sto rokmi už spomínaný vynálezca Frederic Eugene Ives.

105 rokov staré 3D farebné fotografie zemetrasenia

Do vzrušenej atmosféry po zemetrasení v Japonsku nenápadne prenikla prekvapujúca informácia o farebných fotografiách nafotených po zemetrasení, starších ako 100 rokov. Zverejnili ju aj naše médiá, pričom nezabudli dodať, že iba nedávno (v roku 2009) bolo objavených 6 farebných fotografií nasnímaných **po zemetrasení v San Franciscu** v roku 1906. Niektoré médiá informovali ako by išlo o 6 nezávislých fotografií; vôbec nespomínali stereoeffekt (3D). Iné uvádzali aj to, že sú to tri zvláštne stereodvojice.

Autorom týchto fotografií je americký vynálezca **Frederic Eugene Ives**. Do National Museum of American History fotografie ich z pozostalosti venoval v roku 1950 jeho nemenej slávny syn Herbert. V niektorých článkoch autori vysvetľujú, že Ivesov postup vytvárania farebných fotografií bol veľmi komplikovaný. Ako stereo (3D) sa dali pozerat' iba na veľmi zložitom a drahom prístroji, ktorý sa preto vôbec neujal.

Nikde sme však nenašli informáciu o tom, že tieto fotografie sa dajú aj v súčasnosti pozerat' ako 3D. Pôvodný článok je možné nájsť na internete.^{13,14}

Už pri prvom pohľade na snímky nám bolo zrejmé, že sú to dvojice, ktoré sa dali (a aj v súčasnosti dajú) pozerat' ako stereo (3D). Pri hľadaní v pôvodných informačných zdrojoch sme sa dozvedeli aj to, že fotografie našiel dobrovoľník v Smithsonian's National Museum of American History. Frederic Ives nasnímal fotografie pomocou jeho vynálezu, ktorý používa zrkadlá a filtre tak, že výsledkom

sú samostatné sklíčka pre základné farby. V múzeu reštaurátori skompletizovali sklenené doštičky a výsledkom sú farebné stereoskopické dvojice¹⁵ (obr. 14 až 16). V depozitároch máme niekoľko prehliadačiek z obdobia, keď boli spomínané snímky urobené (*pozri* snímky niektorých prehliadačiek v časopise *Duševné vlastníctvo* č. 3/2010). Nie je problém fotografie vytlačiť a pozrieť si ich na takýchto historických prehliadačkách. To by však mohlo urobiť azda len pár desiatok šťastlivcov, ktorí ich možno majú po svojich prarodičoch, alebo pár pracovníkov niektorých múzeí.

Obr. 14

Obr. 15

13 www.sme.sk/c/5801510/skaza-san-francisca-z-roku-1906-je-uz-vo-farbe.html

14 www.topky.sk/cl/13/1243084/Unikatne-fotografie-Zemetrasenie-z-roku-1906-vo-farbe-

15 <http://thehistorysociety.org/?p=1053>

Obr. 16

Dá sa to však aj jednoduchšie a bez nákladov (pozri napríklad¹⁶). Zapozerajte sa medzi obrázky, snažte sa pritom uvoľniť zrak, nezaostrojíte a nenúťte sa k ničomu inému. Po krátkom čase (pár sekúnd až pár desiatok sekúnd) sa vám medzi dvoma obrázkami zjaví tretí – 3D obrázok. **Trénovaným pozorovateľom sa 3D obrázky zobrazia prakticky ihneď.**

V súčasnosti však nie je problém z dvojíc fotografií pomocou vhodných počítačových programov (*bližšie* opisujeme napríklad v časopise *Duševné vlastníctvo* č. 4/2010) urobiť anaglyfy. Pár minút po nájdenní spomínaných fotografií sme taketo anaglyfické fotografie „vyrobili“. Ich výhodou oproti predtým opisovanému prezeraniu dvojíc je, že anaglyfické obrázky je možné pozerat' prakticky v „neobmedzenej“ veľkosti, t. j. aj na veľkom monitore, obrazovke, plátne, plagáte...“

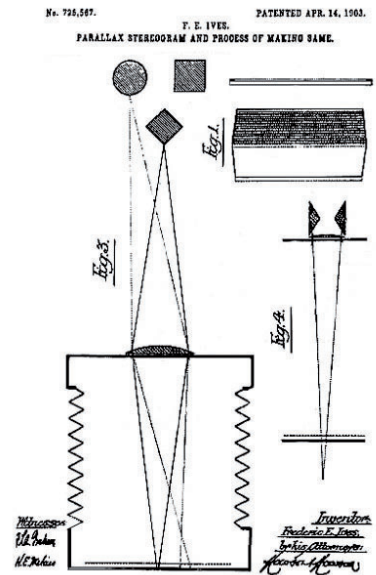
Napriek tomu, že sa zdá, ako by bolo 3D objavené iba nástupom 3D televízorov, kamier, fotoaparátov, mobilov... **kvalita 3D efektu na 105 rokov starých fotografiách vás iste presvedčila o opaku** (obr. 14 až 16). Myslíme si, že autor týchto fotografií aj jeho syn si zaslúžia, aby sme o nich uviedli viac.

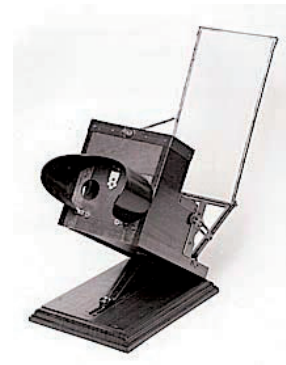
Obr. 17
Frederic Eugene Ives (1900)

Frederic Eugene Ives (1856-1937), americký vynálezca, ktorý svoj život zasvätil najmä zdokonaľovaniu farebnej a stereoskopickéj fotografie. Získal viacero patentov a významných ocenení. Najznámejšia je jeho technológia fotografovania, spracovania, reprodukovania a prezerania farebných stereoskopických fotografií nazvaná **photochromoscope**. Významne prispel aj k zdokonaleniu tzv. poltónového procesu reprodukovania fotografií v novinách, časopisoch, knihách, brožúrkach, pohľadniciach, reklamných materiáloch...

V roku 1903 mu bol udelený **patent na vynález Parallax Stereogram**.

Obr. 18 Z patentovej listiny Frederica E. Ivesa

Obr. 19 Photochromoscope¹⁷

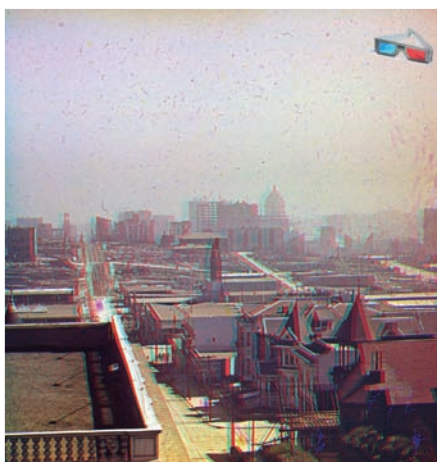
16 www.indprop.gov.sk/swift_data/source/pdf/casopis_dusevne_vlastnictvo/DV_3_2010.pdf, s. 30-37

17 <http://in-the-news.net/wp-content/uploads/2011/01/d12ffa5973tem146.jpg>

Obr. 20 Krömgram¹⁸Obr. 21
Herbert
Eugene Ives

Herbert Eugene Ives (1882 – 1953), je dôkazom ľudovej múdrosti, že „jablko nepadá ďaleko od stromu“. Tak ako jeho slávny otec, aj on sa venoval zdokonaľovaniu a vynachádzaniu rôznych fotografických techník. Jeho invenčné nasmerovanie iste súviselo so záujmom o prácu svojho otca. Podarilo sa mu vylepšiť systém bariérového rastra, ktorým sa zaoberal jeho otec, a zaznamenal **praktické úspechy s lentikulárnymi fóliami**. V roku 1920 napísal knihu o leteckom snímkovaní. Popri svojich vynálezcovských aktivitách bol aj zanieteným zberateľom mincí, dokonca bol prezidentom Americkej numizmatickej spoločnosti, ale aj prezidentom Americkej optickej spoločnosti. V roku 1924 odvysielal a prijal prvé farebné faksimile, v roku 1930 odskúšal obojsmerný televízny telefón. O jeho bohatej invencii svedčí aj to, že sa zaoberal experimentmi súvisiacimi s overovaním teórie relativity. V roku 1937 získal medailu Frederica Ivesa pomenovanú po jeho otcovi.

Na ďalších obrázkoch (obr. 22 až 24) vám ponúkame unikátne anaglyfy, ktoré sme vytvorili zo stereodvojíc fotografií (obr. 14 až obr. 16), ktoré nafotografoval v roku 1906 Frederic Eugene Ives.

Obr. 22

Obr. 23

Obr. 24

Literatúra a internetové zdroje¹⁹

HOLAKOVSKÝ, P., HOLAKOVSKÝ, Š.: Pohnime rozumom! – 17. časť; Aj 3D je vynálezom prírody. In *Duševné vlastníctvo*, 2010, roč. XIV, č. 3, s. 30-37.

Slovník cudzích slov – <http://slovníku-cudzichslov.eu/index.php?page=find&word=celina>

Obrázky č.: 1, 3, 4, 5, 6, 7, 10, 12, 22, 23, 24 autori Š. a P. Holakovskí; anaglyfy na obr. 22, 23, 24 boli vytvorené z fotografií (obr. 14, 15, 16), ktorých autorom je Frederic Eugene Ives.

<http://www.prestige-photo.sk/1/historia.html>

<http://stereoskopia.galadance.sk/?id=32>

http://newsletter.dipol.sk/tyzdenny_prehlad_dipolu_tv-sat_cctv_wlan_inf_dipol_2010_11.htm

<http://www.infofila.cz/majstrovstva-sve-ta-vo-futbale-2010-r-2-c-3648>

<http://www.webnoviny.sk/ekonomika-slovenska-posta-vydanie-vynimocnej-/155502-clanok.html>

<http://grafika.sk/clanok/lg-m4210c-prvy-3d-monitor-na-slovensku/>

<http://www.prestige-photo.sk/1/folia.html>

http://www.newcyberian.com/howto_lenticular_print.html

*Pokračovanie
v Duševnom vlastníctve č. 3/2011*

THINK IT! – PART XX

Also Lenticula without Secrets
HOLAKOVSKÝ, Š., HOLAKOVSKÝ, P.: Bionics (continuation). Lenticular foils – 3D without glasses. History – barrier grid, coloured barrier grid, “Fly’s-eye”...Lenticular foils – principle, schematic image. “Football” lenticular mark. 3D “hockey” postcard. 3D coloured photographs of an earthquake 105 years old. Frederic Eugene Ives. Patent for an invention Parallax Stereogram. Krömgram. Photochromoscope. Herbert Eugene Ives. Original anaglyphs made of 105 years old photographs of Frederic Eugene Ives.

18 <http://blindseesall.blogspot.com/2011/03/polychrome-glimpse-through-time.html>

19 Všetky odkazy na elektronické pramene v tomto článku vo vzťahu k jeho obsahu platné k 2. 6. 2011

Z GALÉRIE TVORCOV

V prospech lesného hospodárstva Technická univerzita vo Zvolene

Cena Jána Bahýľa 2010

V októbri minulého roka získali Cenu Jána Bahýľa za mimoriadne hodnotné priemyselnoprávne chránené slovenské riešenie – kategória vysoké školy a výskumné centrá – **doc. Ing. Vladimír Štollmann, CSc., PhD., Ing. Štefan Ilčík, PhD., a doc. Ing. Jozef Suchomel, CSc.**, pôvodcovia vynálezu Mechanické rekuperačné lanové zariadenie so zotrvačníkom a majiteľ predmetného patentu SK 287441 **Technická univerzita vo Zvolene**.

Technická univerzita vo Zvolene je poprednou slovenskou vysokoškolskou a vedeckovýskumnou inštitúciou medzinárodného významu, ktorá sa zameriava na problematiku **les – drevo – ekológia a environment – obnoviteľné zdroje energie**.

Spomínaný vynález, ktorý sa viaže k práci v lesnom hospodárstve a slúži na jej zefektívnenie, sme si počas tohtoročnej májovej návštevy univerzity mohli pozrieť v podobe funkčných modelov.

– Základným princípom vynálezu je akumulovanie gravitačnej energie vozíka a nákladu získanej vo fáze približovania dole svahom tak, že gravitačná energia spúšťaného vozíka a nákladu dole svahom po nosnom

nie nákladu do prepravnej polohy, ovládanie navijacieho zariadenia, ovládanie spojok, brzd a všetkých ďalších energetických požiadaviek lanového zariadenia. Práca pri približovaní dreva v ťažkých a neprístupných terénoch sa stáva takto racionálnejšou, náklady na zdroj energie vo vhodných podmienkach sú nulové a energia nezaťažuje životné prostredie exhalátmi a odpadovým teplom, ako je to napr. pri spaľovacích motoroch.

lane sa akumuluje vo forme kinetickej energie v trakčnom zásobníku energie. Tento zásobník je tvorený špeciálnym zotrvačníkom, – vysvetľuje **Š. Ilčík**. – Naakumulovaná energia je použitá na komplexný pohon lanového zariadenia, ako napr. na pohyb prázdneho vozíka späť hore svahom, vytáhanie drevnej hmoty z boku pod nosné lano, dvíha-

– Ide v podstate o znovobjavenie základných princípov rekuperácie energií, ktoré existovali i v minulosti a nielen v lesníctve, – podotýka **J. Suchomel**. – Na takýchto princípoch fungovali napríklad aj stroje konštruované Jozefom Karolom Hellom v Banskej Štiavnici a využívali sa v baniectve. Samozrejme, dnes je to už iná technická úroveň, ale tá spojitosť s históriou existuje. Alternatívne zdroje energií vždy boli, sú a aj budú, len ich treba viacej využívať, novými technológiami a postupmi. Na ilustráciu „energetického potenciálu“ slovenských lesov uvediem, že vyše 50 % zásob surového dreva sa nachádza na svahoch so sklonom 40 % a viac.

V. Štollmann, Š. Ilčík a J. Suchomel z **Lesníckej fakulty Technickej univerzity vo Zvolene, Katedry lesnej ťažby a mechanizácie** sú pôvodcami viacerých vynálezov súvisiacich s lanovkovým približovaním drevnej hmoty v ťažkých a neprístupných terénoch. A je zaujímavé, že v júli minulého roka, v priebehu niekoľkých dní, Úrad priemyselného vlastníctva SR udelil patent nielen na vynález, ktorý zabodoval v rámci 6. ročníka Ceny Jána Bahýľa, ale aj na ďalšie tri, tie dokonca udelil v jeden deň, 13. júla – išlo o pneumatické, hydraulické a termoelektrické rekuperačné lanové zariadenie. Mohlo by sa zdať, že spomínaní pôvodcovia tvoria vynálezy ako na bežiacom páse...

– Určite to nie je také jednoduché, tie vynálezy sú výsledkom tvorivého a kritického myslenia, usilovnosti. Platí, že šťastie praje tým, ktorí sú odborne pripravení, – hovorí **V. Štollmann**. – Spomínané vynálezy sú pre prácu v lesnom hospodárstve veľmi dôležité. Na Slovensku hospodárime v ťažkých podmienkach. Ťažba takmer 50 % celkového objemu dreva by mohla byť realizovaná pomocou lanoviek, no v súčasnosti ich podiel na celkovom objeme vyťaženého dreva je len 3 – 4 %. Podobne veľký potenciál na uplatnenie majú lanovky v rámci celej EÚ. Z toho vyplýva, že naše vynálezy perspektívu rozhodne majú. Ide o novú generáciu lanoviek typu Relaz, čo sú lanovky s energetickým subsystémom novej koncepcie.

Počas návštevy Technickej univerzity vo Zvolene sme sa, samozrejme, zaujímali aj o to, do akej miery sú spomínané špeciálne lanové zariadenia využívané v praxi, resp. v akom časovom horizonte ich bude možné využívať.

– Ešte nie sú využívané, i keď by bolo dobré, aby už slúžili v lesnom hospodárstve,

– reaguje V. Štollmann. – Ale zasa nemôžeme preskočiť jednotlivé etapy vývoja. My sme teraz vo fáze experimentálneho výskumu, máme funkčné modely a tie je potrebné predovšetkým poriadne odskúšať. Čo z toho, keby sme už mali prototyp a bol by poruchový. Musíme najskôr doladiť súčasnú etapu vývoja, konštrukciu. No zatiaľ nemáme potrebné skúšobné steny ani stroje a súčiastky, čiže musíme si postupne vybudovať základňu, od ktorej sa budú odvíjať ďalšie kroky. Potom príde na rad prototyp, overovacia séria a nakoniec sériová výroba. Výrobca budeme musieť nájsť alebo zariadenia začneme vyrábať sami. Možno to bude trvať aj 5 – 10 rokov, no dôležité je, že sme začali v tomto smere vyvíjať aktivity a sme prví. Tým sa získava myšlienkový náskok. Zatiaľ spolupracujeme s akciovou spoločnosťou Vývoj Martin.

Technická univerzita vo Zvolene patrí medzi tie univerzity na Slovensku, ktoré sa systematicky venujú vedeckovýskumnej činnosti, má už svoje výsledky, ocenenia.

Ako tieto súvislosti vníma prorektorka pre vedu a výskum **doc. RNDr. Anna Danihelová, PhD.**

– Podstatné je, že sa snažíme niečo dokázať, a spomínané trio vynálezcov je v tomto smere príkladom, hoci nemôžem opomenúť ani ďalšie fakulty, Fakultu environmentálnej a výrobnéj techniky a Drevársku fakultu našej univerzity. Veľmi dôležité je tiež zháňanie finančných prostriedkov. Získavame ich na základe výkonov vo vede, technike a umení v predchádzajúcom roku z Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR (MŠVVaŠ SR), prostredníctvom súťažných grantových schém VEGA a KEGA, cez projekty iniciované Agentúrou na podporu výskumu a vývoja (APVV), projekty podporené zo štrukturálnych fondov, ako aj z iných zdrojov, ale to je rovnako trnitá cesta ako zdroj vynálezu. Univerzity v rámci realizovaných projektov s finančnou pomocou zo štrukturálnych fondov musia zabezpečiť 5 %-nú finančnú spoluúčasť z mimodotačných zdrojov, čo je veľmi ťažké. Napríklad z eurofondov sme sa v rámci dvoch projektov snažili získať financie i na priemyselnoprávnu ochranu, lenže opäť nastali problémy. Agentúra MŠVVaŠ SR pre štrukturálne fondy EÚ reagovala na našu žiadosť rôzne. Najskôr tvrdila, že ak financie použijeme na patentovanie a v prípade, že na patent poskytneme licenciu, hrozia nám sankcie, pretože agentúra nepripúšťa žiadnu hospodársku činnosť, generovanie finančných prostriedkov. Ale je to postavené na hlavu, keďže projekty sme robili v prípade aplikovaného výskumu. A aplikovaný znamená pretaviť niečo do reality. O týždeň o dva však pracovníci agentúry tvrdili zase niečo iné...

Aj z tohto dôvodu univerzita súhlasila s tým, aby napríklad aj **medzinárodnú prihlášku podľa PCT** (Pohonný mechanizmus gyrolanovky) podali v minulom roku ako fyzické osoby V. Štollmann, Š. Ilčík a J. Suchomel.

Zľava: V. Štollmann, A. Danihelová, Š. Ilčík a J. Suchomel

– S pracovníkmi spomínanej agentúry je veľmi zložitá komunikácia, – berie si opäť slovo J. Suchomel. – Nie je predsa možné, aby nám agentúra dávala protichodné stanoviská. Jej pracovníci namiesto toho, aby podporovali skutočný výskum, v nejednom prípade hľadajú formálne nedostatky v projektoch a nejde len o túto agentúru. A vy napriek tomu, že riešite konkrétny projekt niekoľko mesiacov, potom kvôli byrokracii vyjdete na prázdno, vaša snaha bola zbytočná. Na tvorivú činnosť nám zostáva čím ďalej, tým menej času... Práca na projektoch je mimoriadne administratívne náročná a je prekážkou tvorivej činnosti. Zdá sa však, že postupne sa situácia začína meniť k lepšiemu, pretože aj pracovníci agentúr sú už skúsenejší...

Mimochodom, Š. Ilčík z Katedry lesnej ťažby a mechanizácie má byť prostredníctvom projektov platený práve zo štrukturálnych fondov. Ale už je to rok a pol, čo z agentúry neprišla preňho mzda. De facto robí zadarmo..., ešteže lesnícka fakulta má svoje zdroje...

Š. Ilčík, najmladší z tria úspešných vynálezcov (29; ešte stále slobodný ☺), problematiku rekuperačných zariadení teoreticky rozpracoval v rámci doktorandského štúdia na Technickej univerzite vo Zvolene a ako nám povedal, **aj niektorí súčasní študenti už spolupracujú v tomto smere**. Ich diplomové práce sú orientované na tému relazov a gyrolanoviek. Od budúceho akademického roka pribudne na lesníckej fakulte aj povinne voliteľný **študijný predmet s názvom Relazy**.

V budúcnosti má pri Technickej univerzite vo Zvolene vzniknúť **spin-off spoločnosť**, ktorej základnou myšlienkou je priemyselne využívať konceptné technické riešenia relazov, ktoré sú chránené patentmi tak, aby prinášali pozitívne technické, spoločenské a ekonomické úžitky pre univerzitu. Tejtó myšlienke je naklonená aj A. Danihelová.

– Zriadenie takejto spoločnosti je behom na dlhé trate, ale univerzita túto iniciatívu víta a podporí. Zámer je už pripravený. Postupne budeme riešiť otázku priestorov, ktoré by univerzita prepožičala na dané účely. Počítam, že spin-off spoločnosť by mohla začať pôsobiť o dva - tri roky a bude to dobrý príklad transferu výsledkov výskumno-vývojovej činnosti do komerčnej sféry.

– Vyrábať „doma“ to, čo na univerzite vymyslíme a vyvineme, by bolo veľké plus, – zdôrazňuje J. Suchomel. – A my už uvažujeme aj o ďalších riešeniach súvisiacich

s lanovými rekuperačnými zariadeniami. Lanovky by sme mohli používať, tak ako to bolo i v minulosti, aj v terénoch s nízkou únosnosťou, ale aj v terénoch, ktoré nemajú veľký sklon a kde klasické sústreďovanie dreva alebo jeho doprava nie je možná. Nemáme problém urobiť taký sklon lanovej dráhy, aký potrebujeme. Do akumulátora energie by bolo možné zároveň vkladať aj energiu slnečnú alebo veternú, sú rôzne možnosti zlepšovať to, čo sme už vymysleli.

S našimi hosťami sme sa rozprávali na viaceré témy. Napríklad aj o úrovni vysokých škôl, o ich akreditáciách, kategorizácii, ktorá smeruje niekde dostratena..., o tom, že kompetentní stále niečo vymýšľajú, a pritom by si mohli brať vzor zo školského systému prvej Československej republiky, z ktorého si bral základ aj americký školský systém.

Štúdium na Technickej univerzite vo Zvolene je založené **na tradíciách banskoštiavnickej Banickej a lesníckej vysokej školy**, ktorá bola prvou technickou vysokou školou na svete.

V diskusii sme neobišli ani súvislosti s **priemyselno-právnu ochranou**.

– Naša univerzita v porovnaní s inými vysokými školami na Slovensku má aj jednu výhodu. Máme blízko k Úradu priemyselného vlastníctva SR, – hovorí V. Štollmann. – Uvedomujeme si, že v technickom svete je dôležitejšie a hodnotnejšie mať patent ako karentovaný článok. Patent sa dá komerčne využiť, zatiaľ čo prostredníctvom karentovaného článku dobrovoľne odovzdávate zadarmo vedomosti, mnohokrát konkurencii. Patent je technický dokument najväčšieho významu, je dokladom o tom, že riešenie je skutočne svetovo nové. A je dobre, že v ostatnom období ministerstvo školstva už aj patentom pripisuje väčšiu váhu ako v minulosti, i z pohľadu výšky dotácií.

Zástupcov Technickej univerzity vo Zvolene sme sa tiež opýtali, **ako s odstupom času vnímajú Cenu Jána Bahýľa 2011**.

Š. Ilčík: – Ja ju vnímam ako Nobelovu cenu. Je to akýsi kľúč k novej budúcnosti, v ktorej postupne zavedieme výrobu špeciálnych lanových zariadení. Cena Jána Bahýľa je ocenenie našich snáh a zároveň dobrá prezentácia našej univerzity.

J. Suchomel: – Je to tiež nemalá výzva a motivácia jednak pre náš riešiteľský kolektív, ako aj pre ostatných pracovníkov univerzity.

A. Danihelová: – Cenu Jána Bahýľa si vážime o to viac, že naša univerzita oproti technickým univerzitám v Bratislave, Košiciach či v Žiline je pomerne malá a cenu sme získali v novovytvorenej kategórii – vysoké školy a výskumné centrá. Je to pre nás veľký úspech.

V. Štollmann v rokoch 1981 – 1992 pôsobil v Podpolianskych strojárňach v Detve na vývoji zvracáčich a rezacích robotov a tie sa pod Poľanou i vyrábali a dokonca vyvážali i do ďalekej Číny. – Celý ten proces sa skončil v čase, keď kvalita bola vysoká, boli vybudované skúšobne, no na druhej strane uviazol odbyt, pretože sa rozpadli trhy. Výroba priemyselných robotov síce nebola až taká zisková, no podnik ju dokázal utiahnuť cez zbrojársku produkciu. Aj tá sa však skončila... V súčasnosti pôsobí v Detve zopár kooperujúcich firiem pre zahraničné spoločnosti, nie je tam žiadny finálny výrobok či výskum a vývoj. Podnik bol v minulosti taký silný, že keby nám povedali vyrobte raketu na Mars, tak my by sme ju dokázali vyrobiť. Samozrejme, v trhovom systéme sa silného konkurenta treba zbaviť...

Takéto niečo si v Technickej univerzite vo Zvolene rozhodne nepripúšťajú, drevo je pre Slovensko strategická surovina a v lesnom hospodárstve vždy budú potrebné inovatívne riešenia. Napokon, **Zvolenčania majú svoje riešenia aj priemyselno-právne chránené a to môže byť tiež jedna z devíz do budúcnosti**.

PhDr. Július Šípoš

Foto: autor článku, P. Lichý

Prehľad vynálezov a technických riešení, ktorých majiteľom, resp. prihlasovateľom je Technická univerzita vo Zvolene

Typ prihlášky	Názov	Pôvodcovia
P 280350	Traktorový navijak poháňaný kolesami hnacej nápravy	Tuhársky
P 286944	Rekupačné lanové zariadenia na ťažbu dreva	Štollmann, Suchomel
P 287204	Spôsob vykonávania manipulačných a dopravných funkcií	Štollmann, Suchomel, Belanová
P 286697	Mikropropagácia veľkoplodého kultivaru drieňa obyčajného (Cornus mas „Macrocarpa“)	Đurkovič
P 287413	Termoelektrické rekupačné lanové zariadenie	Štollmann, Ilčík, Suchomel
P 287411	Hydraulické rekupačné lanové zariadenie	Štollmann, Ilčík, Suchomel
P 287441	Mechanické rekupačné lanové zariadenie so zotrvačníkom	Štollmann, Ilčík, Suchomel
P 287412	Pneumatické rekupačné lanové zariadenie	Štollmann, Ilčík, Suchomel
PP 37-2008	Mechanické rekupačné lanové zariadenie s prídavným deleným protizávažím a gravitačným lanovým vozíkom	Štollmann, Ilčík, Suchomel
PP 143-2010	Špeciálny lanový vozík s reverzným systémom bubna a spôsob ovládania bubna lanového vozíka	Štollmann, Ilčík, Suchomel, Šmál
PP 144-2010	Spôsob vedenia obežného lana v sústave lanových vozíkov	Štollmann, Ilčík, Suchomel
PP 145-2010	Spôsob ovládania nezávislého pohybu každého vozíka v sústave lanových vozíkov v prekrytom čase a spôsob ovládania súčasného pohybu a aktívneho vysúvania alebo navíjania lana každého vozíka v sústave lanových vozíkov v prekrytom čase	Štollmann, Ilčík, Suchomel
UV 5662	Kompozitný sorbent	Machava
PUV 50-2010	Drevoementovuhlíková doska pre tienenie elektromagnetického poľa v mikrovlnnom pásme frekvencií	Makovíny
PUV 173-2010	Spôsob ovládania nezávislého pohybu každého vozíka v sústave lanových vozíkov v prekrytom čase a spôsob ovládania súčasného pohybu a aktívneho vysúvania alebo navíjania lana každého vozíka v sústave lanových vozíkov v prekrytom čase	Štollmann, Ilčík, Suchomel
PUV 174-2010	Špeciálny lanový vozík s reverzným systémom bubna a spôsob ovládania bubna lanového vozíka	Štollmann, Ilčík, Suchomel, Šmál
PUV 23-2011	Špeciálny lanový vozík so závitkovým reverzným systémom bubna a spôsob ovládania neutrálneho chodu bubna	Štollmann, Ilčík, Suchomel, Šmál

Prehľad vynálezov, technických riešení a ochranných známok od individuálnych prihlasovateľov

Typ prihlášky	Názov	Majitelia/Pôvodcovia
PP 28-2009	Pohonný mechanizmus gyrolanovky	Štollmann, Ilčík, Suchomel
PP 146-2010	Spôsob nezávislého ovládania bubnov v sústave lanových vozíkov v prekrytom čase	Štollmann, Ilčík, Suchomel
PP 50053-2010	Rekupačné lanové zariadenie s palivovými článkami	Štollmann, Ilčík, Suchomel, Šmál
PCT/SK2010/-050006	Pohonný mechanizmus gyrolanovky	Štollmann, Ilčík, Suchomel
PUV 175-2010	Spôsob nezávislého ovládania bubnov v sústave lanových vozíkov v prekrytom čase	Štollmann, Ilčík, Suchomel
UV 5709	Pohonné zariadenie zotrvačníka gyrolanovky	Štollmann, Ilčík, Suchomel
OZ 229228	RELAZ - slovná v priloženej úprave	Štollmann, Ilčík
OZ 229404	RELAZ - kombinovaná	Štollmann, Ilčík

ON BEHALF OF FOREST ECONOMY. TECHNICAL UNIVERSITY IN ZVOLEN In October 2010, Doc. Ing. Vladimír Štollmann, CSc., PhD., Ing. Štefan Ilčík, PhD., and doc. Ing. Jozef Suchomel, CSc., inventors of Mechanical Recuperative Cable Device with Flywheel, and the Technical University in Zvolen – an owner of the said patent SK 287441 – were awarded the Ján Bahýľ

Award for extraordinary valuable Slovak technical solution – category Universities and Research Centres.

During our visit at the University in May this year, we were interested in the said invention and also in other inventions and technical solutions being originated on the ground of Alma Mater and in possibilities of their use. The University plans to establish

a spin-off company to secure transfer of the research and development results into the commercial area. The Technical University in Zvolen is one of the top Slovak universities and scientific and research institutions of international importance aimed at the issues of forestry – wood – ecology and environment – renewable energetic sources.

Úspešné príbehy

Stratégia duševného vlastníctva spoločnosti GFaI – neziskovej nemeckej výskumnej siete s vlastnou výrobou

Prípadová štúdia malých a stredných podnikov

GFaI (Gesellschaft zur Förderung angewandter Informatik e. V. – Spoločnosť pre podporu aplikovanej počítačovej vedy) bola založená v roku 1990 ako nezisková asociácia. Na začiatku pre ňu pracovalo osem až deväť zamestnancov, medzi nimi aj niekoľko svetovo uznávaných počítačových vedcov. V súčasnosti jej personál tvorí 90 pracovníkov. Členmi asociácie je asi sto ďalších spoločností a inštitúcií. GFaI je pridruženou inštitúciou technických univerzít aplikovaných vedných odborov – FHTW a TFH v Berlíne.

GFaI predstavuje sieť založenú na úspešnej spolupráci a vzájomných kontaktoch svojich členov. Sieť GFaI vznikla s cieľom vytvoriť spoločnú platformu pre prácu vedcov a technológov pôsobiacich v rámci vedného odboru informačných technológií a počítačových aplikácií. Partnermi tejto iniciatívy sú malé a stredné podniky, ale aj veľké spoločnosti a inštitúcie financované z verejných prostriedkov.

Výkonný riaditeľ GFaI-u Dr. Hagen Tiedtke nesie na svojich pleciach celý rad kompetencií. Okrem finančnej zodpovednosti za všetky strategické rozhodnutia v súvislosti s výskumnými a vývojovými projektmi má na

starosti aj obchodné a finančné otázky, ako aj problémy týkajúce sa manažmentu spoločnosti či ľudských zdrojov. A napokon Dr. H. Tiedtke má posledné slovo aj v rozhodovaní o podávaní prihlášok predmetov priemyselného vlastníctva.

GFaI, ako neuniverzitná spoločnosť podliehajúca súkromnému právu, kladie dôraz na proaktivitu a nebyrokratický prístup, ktorý spočíva v kvalitnej tímovej práci. GFaI sa angažuje v mnohých spoločných výskumných projektoch a má uzavreté po-

četné výskumno-vývojové kontrakty. V niektorých produktových oblastiach prevzal na seba kompletný súbor procesov transferu technológií, tzn. od zmluvného výskumu a vlastnej výroby až po riadenie odbytu a vybavovanie reklamácií, agendu súvisiacu s licenčnými zmluvnými záväzkami alebo s problematikou štandardizácie.

Spoločnosť rozvíja svoje aktivity hlavne v rámci vnútroštátnych výskumno-vývojových zmlúv. Okrem toho však aj vyrába svoje výrobky. Jedným z jej mimoriadne úspešných špičkových produktov je **akustická kamera**, ktorú vyvinul a skonštruoval Gerd Heinz spolu s tímom GFaI-u. Kamera umožňuje „počúvať očami“. Je pripojená na 36 mikrofónov a počítač. Generuje optické obrazy pochádzajúce zo zdrojov hluku. Hlasité oblasti sa znázorňujú ako červená farba, tichšie sú modré. Kamera je schopná detegovať relevantné zdroje s vysokou hladinou hluku, čo umožňuje identifikovať a odstrániť poruchu. Pri vývoji tejto technickej novinky tím GFaI-u spolupracoval s potenciálnymi zákazníkmi z technologicky vyspelého odvetvia automobilového priemyslu, konkrétne so spoločnosťou Porsche AG. Kamera sa v súčasnosti využíva prevažne (90 %) na redukciiu hlučnosti a detekciu porúch v automobilovom priemysle. Ďalšie uplatnenie nachádza v oblasti stavebného zariadenia a domácich elektrospotrebičov, ale možnosti jej využitia sa neustále rozširujú. Úspešne sa presadzuje dokonca aj v prírodovedeckom výskume a v hudbe. Montáž a testovanie akustic-

kej kamery vykonávajú pracovníci GFaI-u. Z výroby odchádza priamo k zákazníkovi.

Väčšinu komponentov, vyvinutých v GFaI, vyrába zhruba dvadsať regionálnych dodávateľov. Spoločnosť zaznamenáva čoraz väčší počet objednávok. Cena za jednu zostavu je približne 100 000 eur. Vynález mimoriadneho vedeckého významu, ktorého prínos potvrdzuje i získané ocenenie, znamená zároveň veľký ekonomický úspech GFaI-u. Od roku 2007 predaj akustickej kamery riadi gfai tech GmbH, ktorý je 100 %-nou dcérskou spoločnosťou GFaI-u. Od roku 2008 táto spoločnosť prevzala aj montážnu časť výroby.

S produktmi, akým je akustická kamera, spoločnosť GFaI obchoduje po celom svete. Ročný objem spoločnosti dosahuje približne 8 miliónov eur. Príjmy z exportu ročne preyšujú 1 milión eur.

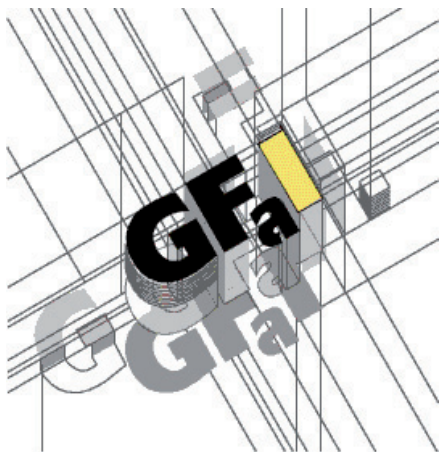
Zhruba polovicu finančných zdrojov získava GFaI z verejných prostriedkov, napríklad víťazstvom vo verejných tendroch na rôzne projekty federálneho ministerstva hospodárstva a technológií, federálneho ministerstva školstva a výskumu a ďalších financovateľov výskumu. Zvyšná polovica príjmov spoločnosti pochádza zo zmlúv o realizácii výskumných úloh v rozličných sektoroch priemyslu, z licenčných zmlúv, z poskytovania vedeckých služieb alebo z rôznych iných obchodných operácií. Zmluvnými partnermi GFaI-u v spojitosti s výskumnými zmluvami sú spoločnosti a inštitúcie z automobilového a keramickeho priemyslu, robotiky, kardiológie a zub-

ného lekárstva, odvetvia stavebnej ocele a stavebných zariadení, domácich elektrospotrebičov a federálne ministerstvo vnútra.

Projekty GFaI-u ako sieťového manažéra

- Riešenia pre počítačom riadené spracovanie budov
- Integrácia procesov
- Sieť služieb pre senzory používané v zdravotníctve

Ocenenia tímov GFaI-u

- BAUMA 2007, ocenenie nemeckého stavebného priemyslu za inovácie (kategória výskum), ako súčasť konzorcia pod vedením TU v Drážďanoch; téma – charakterizácia exponovaných betónových povrchov (spracovanie obrazu);
- **tím GFaI-u v užšom výbere na udelenie Nemeckej ceny budúcnosti;**
- 2003 – berlínsko-brandenburgská **Cena za inovácie za „akustickú kameru“;**
- 2001 – Cena Otta von Guerickeho AiF (prvé miesto);
- 1998 – Cena Otta von Guerickeho AiF.

Obchodné tajomstvo, patenty a ochranné známky

Pre Spoločnosť pre podporu aplikovanej počítačovej vedy, ktorej nosnou činnosťou je vývoj softvéru, je kľúčová otázka, ako účinne chrániť vyvinuté riešenia. Patentovanie softvéru býva problematické, keďže určenie technickej povahy vynálezu tohto druhu, ako kritéria patentovateľnosti, býva

posudzované rozličným spôsobom. Pre náročnosť a vysokú cenu medzinárodnej patentovej ochrany v odbore softvérového inžinierstva výkonný riaditeľ GFaI-u využíva možnosť právnej ochrany len približne v 20 % vynálezov a technických riešení spoločnosti spôsobilých na patentovú ochranu alebo ochranu úžitkovým vzorom. GFaI podáva patentovú prihlášku alebo prihlášku úžitkového vzoru až po dlhodobom vyhodnocovaní nákladov a prínosov, ktoré musia byť v súlade s hlavnými strategickými cieľmi spoločnosti.

Impulzom na začatie vývojárskej práce na konkrétnom projekte býva často požiadavka zo strany zákazníka. Ak tieto aktivity na základe výskumných kontraktov prinesú patentovateľný výsledok, GFaI-u väčšinou prislúcha nárok na podanie patentovej prihlášky alebo na poskytnutie licencie. V niektorých prípadoch však môže byť spoluprihlasovateľom aj zmluvný partner. Ak vyvinutý softvérový produkt nezahŕňa žiadny prvok technickej povahy, prichádza do úvahy ešte využitie autorských práv alebo obchodného tajomstva v prípade, ak je softvér „ukrytý“ v nejakom produkte. GFaI je prihlasovateľom niekoľkých národných patentových prihlášok a majiteľom patentov i úžitkových vzorov. Vychádzajúc z predpokladu, že akustická kamera by mohla priniesť svetový úspech, spoločnosť využila svoje finančné možnosti aj na podanie európskej patentovej prihlášky a patentovej prihlášky podľa PCT s určením zhruba pre 100 krajín.

Napriek skúsenostiam s ochranou duševného vlastníctva spoločnosť GFaI je na tomto poli stále len učňom. Napríklad v súvislosti s jedným dôležitým vynálezom sa vývojári dopustili takej chyby, že v prvotnej eufórii informovali o svojom úspechu médiá. Neskôr, keď bola patentová prihláška v konaní v Nemeckom patentovom a známkovom úrade (DPMA), pri posudzovaní kritéria novosti vynálezu zapôsobil škodlivý vplyv predošlých mediálnych vyhlásení. V dôsledku týchto zistení bola prihláška zamietnutá pre nenaplnenie kritéria novosti. Na základe tejto skúsenosti prijali v GFaI opatrenia na dodržiavanie predpisov pre správnu firemnú politiku, ktoré zahŕňajú aj obrannú publikačnú taktiku. Z nej jednoznačne vyplýva, že iniciovanie akýchkoľvek aktivít v rámci styku s verejnosťou môže nasledovať až po podaní patentovej prihlášky v DPMA.

Na prípravu patentových prihlášok a zastupovanie pred úradom GFaI využíva služby patentovej kancelárie pôsobiacej

v Berlíne – Adlershofe v blízkosti sídla spoločnosti. Dlhoročná spolupráca medzi nimi bola vždy efektívna a bez zbytočnej byrokracie. V prípade potreby patentová kancelária sleduje aj uplatňovanie práv duševného vlastníctva spoločnosti.

Dosiaľ však GFaI nemá skúsenosť s porušovaním patentových práv. Spoločnosť zatiaľ nezaznamenala žiadne prípady porušovania jej práv a naopak ani sama nebola zatiaľ obvinená z porušovania cudzích práv. Treba dodať, že GFaI nedisponuje ani personálom a ani finančnými prostriedkami na pokrytie súdnych sporov vo veci porušovania práv duševného vlastníctva.

Vedenie GFaI-u je presvedčené, že najúčinnejším spôsobom udržania takéhoto malého subjektu je kontinuálny vývoj nových a dokonalejších technických riešení, ktoré sú odpoveďou na prvotný technický problém. Vďaka tomu je spoločnosť stále o krok vpred v porovnaní s konkurenciou. Patentovú ochranu v GFaI vnímajú ako veľmi dôležitý činiteľ pre marketing produktov, keďže obmedzuje riziko kopírovania inovatívnych riešení, umocňuje priaznivý obraz spoločnosti a má pozitívny vplyv na rozhodovanie zákazníkov pri nákupe tovaru.

GFaI nemá dopredu stanovený rozpočet v súvislosti s využívaním práv duševného vlastníctva. V každom roku alokuje na tento účel finančné prostriedky v závislosti od predpokladaného zisku.

Spoločnosť zrealizovala niekoľko strategických licenčných obchodov v prípade niektorých technických riešení, s ktorými neobchoduje sama. Napríklad najväčšie príjmy z licencie má v súčasnosti za softvér, ktorý sa uplatňuje v zubnom lekárstve na opravu zubov.

Pred podaním patentovej prihlášky či prihlášky úžitkového vzoru na patentový úrad GFaI skúma stav techniky v danom odbore, vývojové aktivity konkurentov a patentovú situáciu konkrétneho výrobku alebo riešenia. Ak sa vedúci konkrétneho výskumného projektu v GFaI nazdávajú, že rešerš vo verejne prístupných patentových databázach DPMA alebo EPÚ, DEPATISnet/ alebo esp@cenet je nepostačujúca, využijú služby technologických agentúr financovaných z verejných prostriedkov.

GFaI je aj majiteľom niekoľkých slovných ochranných známkov viazucich sa k jej výrobkom. Logo spoločnosti je tiež chránené ako kombinovaná slovná a obrazová

ochranná známka. Podobne ako pri patentoch, aj v prípade ochranných známk má GFaI za sebou niekoľko chybných krokov. Do rozporu s ustanoveniami zákona sa spoločnosť dostala napríklad v otázke rozlišovacej spôsobilosti ochrannej známky, resp. potreby ponechať označenie dostupné pre všeobecné používanie. Vďaka týmto skúsenostiam si v GFaI uvedomili, že názvy výrobkov musia voliť veľmi uvážlivo a podrobiť ich kritickému posúdeniu, aby predišli nežiaducim účinkom v prípade ich zápisu ako ochranných známk.

Odporúčania pre malé a stredné podniky

Ochrana technologických novinek nárokováním si práv duševného vlastníctva zabezpečí trvalo udržateľnú konkurencieschopnosť. Rýchla reakcia na potreby zákazníkov a sledovanie najnovších trendov sú predpokladom vývoja najvyspelejších nových alebo zdokonalených technológií orientovaných na zákazníka.

- Odborné oblasti, ktoré majú pre spoločnosť strategický význam, by mali byť chránené právami duševného vlastníctva za predpokladu, že vynaložené úsilie je odôvodnené vzhľadom na náklady s tým spojené.
- Čo sa týka médií a styku s verejnosťou, napriek prirodzenej túžbe podeliť sa so svojimi úspechmi, spoločnosť by mala zabezpečiť, aby boli nové technologické riešenia sprístupnené až po podaní patentovej prihlášky. Rozhodnutie o podaní patentovej prihlášky by malo byť prijaté krátko po vytvorení vynálezu.
- Využívanie patentových práv nielenže poskytuje ochranu inovatívnym riešeniam pred konkurenciou, ale priaznivo vplýva aj na rozhodovanie zákazníkov pri kúpe.
- Náklady na patentovú ochranu v zahraničí nemožno podceňovať. Okrem toho je nutné mať na zreteli, že úspešná patentová prihláška vyústí do sprístupnenia verejnosti prakticky na celom svete, a to po 18-mesačnej lehote od jej podania. Takéto zverejnenie môže mať za následok, že sa objavia piráti nerešpektujúci zákon, čo je problém najmä pre malý alebo stredný podnik, ktorý nemá kapacity na vymáhanie svojich patentových práv.

- Pre malé a stredné podniky by bolo veľmi prospešné zriadenie regionálnych nekomerčných poradenských služieb, na ktoré by sa podniky mohli obrátiť s rôznymi otázkami, napríklad ako začleniť stratégiu pre práva duševného vlastníctva do celkovej obchodnej stratégie spoločnosti alebo aké sú možnosti využívania práv duševného vlastníctva či iné praktické otázky, ako honorovanie zamestnancov, ktorí priamo alebo nepriamo prispeli k vytvoreniu vynálezu, z ktorého sa stal obchodovateľný inovatívny produkt.

Údaje o produkte

GFaI poskytuje svoje výskumné kapacity v rámci nasledujúcich odborov: spracovanie 3D údajov, spracovanie obrazu, počítačom riadené spravovanie budov, inžinierske grafické systémy, spracovanie signálov (akustická kamera), adaptívne modelovanie a rozlišovanie vzorov, manažment dokumentov, aplikácie na báze fuzzy logiky, informačné systémy, multimédiá a prezentácie, automatizácia procesov, robotika, senzory. Okrem toho sa GFaI zaoberá výrobou a predajom svojich produktov.

Profil

GFaI je nezisková asociácia venujúca sa výskumu s viac ako 90 zamestnancami, ktorí pracujú na rôznych vedeckých projektoch, zmluvných výskumno-vývojových úlohách orientovaných na prax a poskytujú vedecké služby v rámci svojej odbornosti. Do výskumu je priamo zapojených 70 zamestnancov. Na podporu vedeckej práce bola založená dcérska spoločnosť gfai tech GmbH.

GFaI vyvíja aktivity na podporu výskumu a vývoja v aplikovaných počítačových vedných odboroch a organizuje spoluprácu vo výskume v počítačovom priemysle v rámci Asociácia priemyselných združení pre výskum Otta von Guerickeho e. V. (AiF).

V rámci projektov pre domácich zákazníkov sa spoločnosť zvyčajne venuje kompletnej problematike technologického transferu – od výskumných zmlúv cez štandardizáciu a vlastnú výrobu až po licencovanie a vybavovanie reklamácií.

GFaI – Gesellschaft zur Förderung angewandter Informatik e. V. (Spoločnosť pre podporu aplikovanej počítačovej vedy)
Rudower Chaussee 30
12489 Berlín
Nemecko

Tel: +49 (0) 30 6392 1600
Fax: +49 (0) 30 6392 1602
Email: info@gfai.de
Internet: http://www.gfai.de

Duševné vlastníctvo

Patentová ochrana: 6 národných podaní patentových prihlášok, 1 nemecký patent, európske patentové prihlášky a patentové prihlášky podané podľa PCT v súvislosti s akustickou kamerou s určením pre 125 krajín.

Postup pri podávaní patentových prihlášok: najskôr Nemecký patentový a známkový úrad, potom EPÚ/WIPO na rozšírenie patentovej ochrany do ďalších krajín.

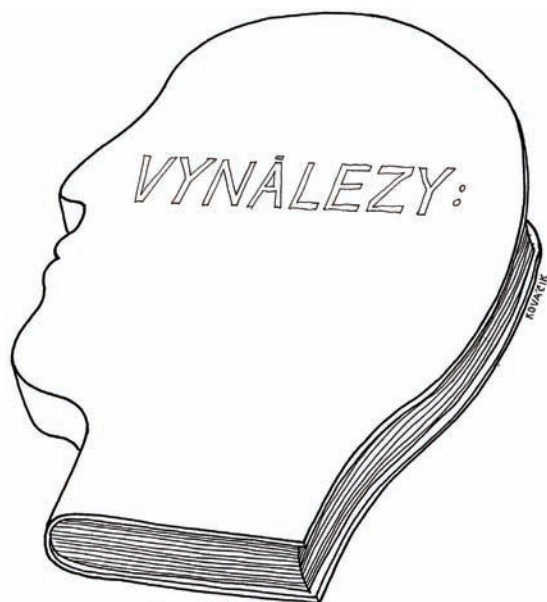
Známková ochrana: 5 národných ochranných známk (logo spoločnosti, 4 názvy výrobkov).

Spracúvanie agendy duševného vlastníctva: patentová kancelária.

Činitele úspešnosti

- Vynikajúci vedecký potenciál („bystré mozgy“) využívaný pri vývoji inovatívnych riešení orientovaných na praktické využitie a reagujúce na konkrétne potreby zákazníkov.
- Neobmedzený limit na medzinárodnú patentovú ochranu vzťahujúcu sa na vynálezy strategického významu.
- Veľmi aktívna licenčná politika postavená na niekoľkých grantoch (vdáka výskumným kontraktom so zákazníkmi), ale aj získavanie vlastných licencií.

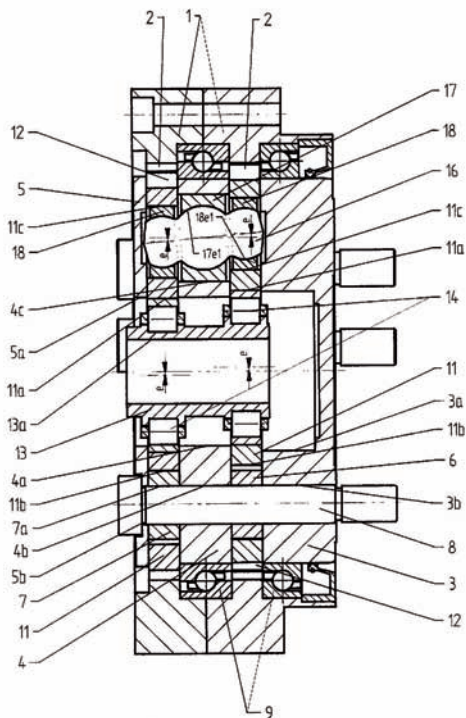
*Z angličtiny preložila
Mgr. Andrea Kapustová
(Publikované so súhlasom
Svetovej organizácie
duševného vlastníctva – WIPO)*

Spektrum dobrých nápadov a riešení

Precesná prevodovka

Prevodovky sú dôležitým subsystémom takmer každej priemyselnej aplikácie. Spoločne s elektromotormi alebo inými hnacími strojmi tvoria hnací mechanizmus potrebný takmer vo všetkých výrobných procesoch. Vzhľadom na rôznorodosť existujúcich spôsobov ich využitia sa požiadavky líšia od takzvane štandardných súčastí po riešenia plne prispôbené špecifickým požiadavkám zákazníka vrátane intenzívnej spolupráce na vývoji.

P SK 287664

Na potreby trhu reagoval aj Ing. Jozef Herstek z Hertníka, ktorého zaujal špecifický krútiaci moment spôsobujúci tzv. precesný pohyb. V prípade tohto pohybu os otáčania opisuje kuželovú plochu. Výsledkom niekoľkoročného úsilia vynálezcu je preces-

ná prevodovka chránená patentom na území Slovenskej republiky.

– S vývojom precisej prevodky som začal vo firme VUKOV Prešov a neskôr pokračoval v Považskej Bystrici, – hovorí J. Herstek. – Domnievam sa, že tento typ prevodovky má široké využitie na priemyselné účely, napr. pre dopravníky, miešacie i premiešavacie zariadenia a pod. Rovnako si viem predstaviť jej využitie aj v chemickom, leteckom alebo zbrojárskom priemysle.

Na rozdiel od existujúcich prevodoviek využívajúcich diferenčný systém založený na dvojici ozubených kolies, precisná prevodovka obsahuje okrem centrálného klukového hriadeľa dvojicu excentrických ložiskových plôch osadených rýchlobežnými ložiskami.

Ing. Ján Bocko z ÚPV SR vidí najväčšiu prednosť vynálezu v symetrickom zaťažení strategických komponentov, čím sa odbúrava zaťaženie strategických súčastí, a to zvyšuje kapacitu prevodovky pri danej hmotnosti. – Ide o mechanické redukčné zariadenie, ktoré transformuje rýchlosť otáčania medzi rýchlobežným a pomalobežným hriadeľom. Klzné uloženie guľových čapov pôsobí ako tlmiaci člen v sústave telies, vďaka čomu dochádza k tlmeniu rezonančných kmitov centrálného hriadeľa a guľových čapov počas jedného pracovného cyklu.

Patent medzičasom odkúpila bratislavská firma HTC – AED, a. s., ktorá sa s ním pokúsi uspieť na trhu. – Prevodovka spĺňa všetky požiadavky zákazníkov, jej najväčšími prednosťami sú dobré technické parametre a jednoduchá konštrukcia. Podľa našich prepočtov v prípade objemu výroby 700 kusov prevodoviek denne, ich cena by bola nižšia ako cena špičkových prevodoviek ponúkaných na trhu, – hrdo dodáva pôvodca.

Prenosný aerosólový hasiaci prístroj

Práve v letných mesiacoch sa zvyšuje frekvencia požiarov, a preto je dobré nezabúdať na známe slovenské príslovie *Kto sa ohňa chráni, toho neopáli*.

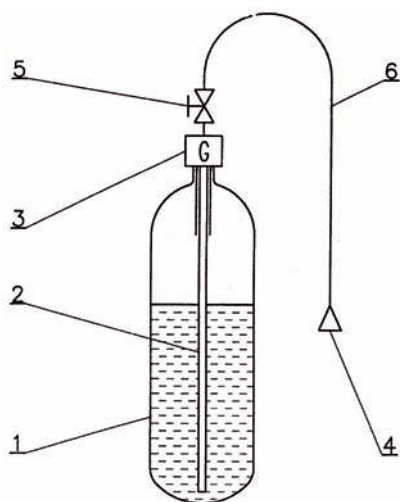
Jedným z predpokladov účinného hasenia požiarov je aj voľba vhodného hasiaceho prístroja najmä s ohľadom na jeho schopnosť zhasiť danú horľavú látku. Pri jeho výbere by sme sa mali

zaujímať o efektívnu účinnosť hasenia a tiež o možné riziká – zdravotné, hygienické, bezpečnostné, nepriame škody spôsobené hasením, toxické sploďiny a pod.

Využitie aerosólu na hasiace účely sa už niekoľko rokov venuje doc. Ing. Július Chrobák, CSc., z Košíc. Všetko začalo v roku 2000, keď vynášiel zariadenie na výrobu aerosólu, a zatiaľ jeho najnovším patentovaným vynálezom je prenosný aerosólový hasiaci prístroj.

Princíp vynálezu opisuje J. Bocko z ÚPV SR: – *Prenosný hasiaci prístroj pozostáva z tlakovej nádoby obsahujúcej hasiacu látku, na ktorej je upevnený generátor aerosólu s otvormi plynu zasahujúcimi do tlakovej nádoby. Po ručnom otvorení ovládacej armatúry pôsobením tlakovej energie akumulovanej vo výtláčnom plyne je hasiaca látka vytlačaná na miesto požiaru. Konštrukcia prístroja umožňuje opakované dopĺňanie tlakovej nádoby hasiacou látkou a aerosólom.*

Vysoká hasiaca účinnosť je daná skutočnosťou, že voda je v tvare drobných kvapiek unášaných vzduchom, prípadne iným plynom, čím mikrokvapky vodného roztoku majú obrovský rozptyl. Ich počet pri objeme jedného litra dosahuje minimálne 1 miliardu. To umožňuje vode rýchlo sa vyparovať a odobrať tak z prostredia veľké množstvo tepla. Okrem toho vytvorená vodná para v ohnisku požiaru mení zásadne relatívny pomer kyslíka v atmosfére požiaru.

P SK 287657

Podľa J. Chrobáka vodný aerosólový hasiaci systém predstavuje unikátne riešenie. – *Je vhodný na hasenie všetkých druhov požiarov a s náplňou demineralizovanej vody aj na hasenie požiarov spôsobených elektrickým prúdom. Mimoriadne výhodný je na hasenie horiacich ropných produktov, cestných tunelov, hotelov a iných uzavretých priestorov s prítomnosťou ľudí a v špeciálnom vyhotovení i na hasenie plynových fontán. Uvedený systém je mnohonásobne účinnejší ako hasenie prúdom vody a v mnohých parametroch je s vodou neporovnateľný.*

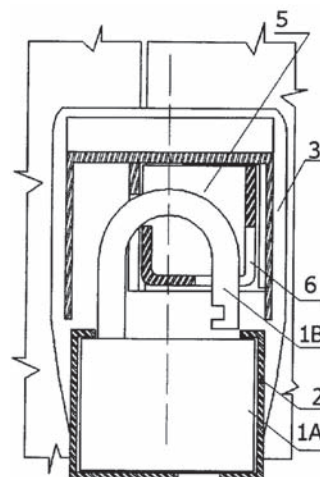
Pre aerosólový hasiaci prístroj je typická kontinuálna výroba veľkého množstva aerosólu z vody, do ktorej sa pri hasení ropných produktov odporúča podľa potreby pridať vhodný detergent. Samotný hasiaci prostriedok môže byť aj iný. Vodné kvapky sú také malé, že sú vtáňované turbulentným prúdom vzduchu do priestoru spaľovania. Vodný aerosól sa tak sám „vtáhuje“ do ohniska požiaru.

Bezpečnostný uzamykací kryt visacej zámky

História zamykacích systémov je veľmi stará a siaha hlboko do šera praveku. Aj vtedy rovnako ako dnes bol prvotný podnet ekonomický. Keď človek nemal čo schovať pred nepovolanými rukami, nepotreboval žiadne domyselné mechanizmy.

Súčasťou zamykacích systémov sú aj visacie zámky, ktoré sa používajú na zabezpečenie skríň, brán, mreží, dverí. S problematikou ich vylamovania v súvislosti s trestnou činnosťou sa denne vo svojej práci v Kriminalistickom a expertíznom ústave Policajného zboru SR stretáva aj Ing. Peter Leška z Banskej Bystrice. – *Problém ma zaujímal dlhodobo, ale výsostne aktuálny sa pre mňa stal po vykradnutí hokejovej šatne, v ktorej mal veci aj môj syn. Táto udalosť bola podnetom na zhotovenie bezpečnostného krytu pre visacie zámky, ktorý by ich dokázal ochrániť pred vylomením.*

Výsledným efektom zhruba trojročného hľadania najlepšieho riešenia je bezpečnostný uzamykací kryt, ktorý P. Leškovi zaregistrovali ako úžitkový vzor. – *Bezpečnostný kryt sa vyznačuje tým, že závora prechádza cez priechodný otvor krytu, čím je pevne spojená s krytom a uzamknutá visacou zámkou. Kryt môže byť pevne pripnutý k zárubni alebo upevnený na pánte a zhotovený z rôznych materiálov – z ocelového plechu, zliatiny alebo plasty.*

ÚV SK 5704

Podľa Ing. Karola Makovníka z ÚPV SR ide o jednoduché, no pritom veľmi efektívne riešenie: – *Originálna konštrukcia bezpečnostného krytu chráni celý povrch visacej zámky, čím zabraňuje jeho vylomeniu, prestrihnutiu alebo prepíleniu. V kryte závora sa nachádza otvorený uzamykací zub, v ktorom je zasunutá závora prechádzajúca uzamykateľným okom. Po uzamknutí zámky sa vytvorí kompaktný celok, ktorý znemožňuje násilné vypáčenie.*

Pôvodca technického riešenia dodáva: – *Podarilo sa mi zhotoviť niekoľko prototypov takého bezpečnostného krytu a pokiaľ ide o materiál, najlepším riešením sa ukazuje použitie ocelového plechu. Cena krytu by sa mohla pohybovať okolo 20 eur.*

Ing. Marián Michalovský
(Publikované so súhlasom pôvodcov)

ZAUJALO NÁS

Ochranná známka v exekúcii

Ochranné známky sú v exekučnej praxi postihované pomerne zriedkavo.¹ Dôvody môžu byť rôzne, od ekonomických podmienok a nerozvinutému trhu s predmetmi priemyselného vlastníctva cez nedostatočné právne povedomie zainteresovaných subjektov až po nedôslednú právnu úpravu.

Príbližme si súčasné možnosti exekúcie ochrannej známky a pokúsme sa načrtnúť vhodné legislatívne riešenia niektorých praktických problémov.

Ochranná známka ako predmet exekúcie

Na účely exekúcie, podobne ako v prípade vecných práv k ochrannej známke, je potrebné vnímať ochrannú známku ako právo, ktoré je samo osebe spôsobilé byť predmetom právnych vzťahov² a v tejto súvislosti je rozhodujúca povaha práv z ochrannej známky.

Namiesto tradičnej definície ochrannej známky chápanej predovšetkým ako označenie (napr. § 1 ods. 1 zákona č. 55/1997 Z. z. o ochranných známkach platného do 31. decembra 2009) **vystupuje v exekúcii do popredia ochranná známka ako samostatné právo v zmysle § 118 ods. 1 Občianskeho zákonníka**. V nadväznosti na tento základný hmotnoprávny aspekt práva ako predmetu právnych vzťahov Exekučný poriadok v § 113 stanovuje dve všeobecné podmienky, za ktorých je možné právo postihnúť exekúciou: musí ísť o **(1) majetkové právo**, ktoré je **(2) prevoditeľné**. Na rozdiel od niektorých iných práv duševného vlastníctva,³ práva z ochrannej známky obe tieto základné podmienky jednoznačne spĺňajú a sú spôsobilé byť predmetom exekúcie. Ak teda hovoríme, že ochranná známka je predmetom exekúcie, je zrejmé, že v sú-

lade s § 113a Exekučného poriadku majú byť exekúciou postihnuté **práva majiteľa ochrannej známky** [§ 8 zákona o ochranných známkach].

Popri právach majiteľa ochrannej známky prichádzajú ako predmet exekúcie do úvahy aj **práva z licencie** udelenej majiteľom ochrannej známky v postavení povinného [§ 20 zákona o ochranných známkach], ktoré však podliehajú režimu exekúcie príkazaním iných peňažných pohľadávok podľa § 105 a nasl. Exekučného poriadku. Kým práva majiteľa ochrannej známky sú absolútnej povahy a pôsobia proti všetkým, práva z udelennej licencie patria k relatívnym právam, ktoré majú charakter peňažnej pohľadávky voči držiteľovi licencie. Z tohto dôvodu sa na účely exekúcie nevyžaduje, aby bola licenčná zmluva zapísaná do registra ochranných známkov podľa § 20 ods. 3 zákona o ochranných známkach. S ohľadom na vzájomný zmluvný vzťah medzi majiteľom ochrannej známky a držiteľom licencie, z ktorého vznikla aj príkazaná pohľadávka, nie je totiž potrebné, aby licenčná zmluva nadobudla účinnosť voči tretím osobám; postačuje, že zaväzuje zmluvné strany. Na druhej strane, exekútor sa o neregistrovanej licenčnej zmluve dozvie len veľmi ťažko.

Pokiaľ ide o určenie, ktoré ochranné známky podliehajú exekúcii, platí, že s výnimkou osobitného druhu kolektívnych ochranných známkov [§ 43 až 45 zákona o ochranných známkach] **exekúciu je možné viesť na všetky druhy ochranných známkov**, t. j. na národnú ochrannú známku, medzinárodnú ochrannú známku a aj ochrannú známku Spoločenstva.⁴

Medzinárodná ochranná známka podlieha exekúcii za rovnakých podmienok ako národná ochranná známka, ak Úrad priemyselného vlastníctva SR je úradom pôvodu.⁵ Nie je pritom právne významné, či sa medzinárodný zápis stal nezávislým od základnej ochrannej známky. Táto otázka je však dôležitá z hľadiska oceňovania medzinárodného zápisu a mala by byť znalcom zohľadnená. V opačnom prípade sa môže stať, že vydražiteľ medzinárodného zápisu oň legálne príde. Medzinárodný zápis totiž ostáva naďalej závislý od osudu základnej ochrannej známky a vydražiteľ by bol vystavený riziku, že počas päťročnej doby závislosti nebude kontrolovať základnú ochrannú známku.⁶ Na druhej strane, ak bol na toto riziko vydražiteľ vopred upozornený, v plnej miere znáša následky svojho rozhodnutia. Možným riešením by bol zmluvný záväzok majiteľa základnej ochrannej

- 1 V rokoch 2001 až 2010 Úrad priemyselného vlastníctva SR (ďalej aj ÚPV SR alebo úrad) zaznamenal 124 oznámení o začatí exekúcie, z ktorých len zlozomok (približne 20) skutočne postihoval ochrannú známku; zvyšná komunikácia exekútorov s úradom obsahovala najmä žiadosti o súčinnosť a zaslanie informácií z registra.
- 2 Tento prístup je možné zovšeobecniť na všetky práva k nehmotným statkom, ktoré majú byť postihnuté exekúciou (TELEC, I.: **Výkon rozhodnutí postížením majetkových práv k nehmotným statkám**. In *Bulletin advokacie* č. 4/1996, s. 17).
- 3 Predmetom exekúcie nemôžu byť autorské práva (§ 17 ods. 2 a 18 ods. 5 autorského zákona), obchodné meno (§ 11 ods. 4 Obchodného zákonníka) a ani označenia pôvodu, resp. zemepisné označenia (§ 6 zákona č. 469/2003 Z. z. o označeniach pôvodu výrobkov a zemepisných označeniach výrobkov). Exekúciou nemožno postihnúť ani právo na pôvodcovstvo, ktoré je späté s osobou vynálezcu podobne ako osobnostné práva s osobou autora.
- 4 Národnou ochrannou známkou sa rozumie ochranná známka zapísaná do registra ochranných známkov podľa § 33 zákona o ochranných známkach. Medzinárodná ochranná známka a ochranná známka Spoločenstva sú definované v § 3 zákona o ochranných známkach.
- 5 Úradom pôvodu sa rozumie úrad, prostredníctvom ktorého sa podáva medzinárodná prihláška a na ktorom bola podaná základná prihláška alebo sa vykonal základný zápis (čl. 2 ods. 2 Madridskej dohody o medzinárodnom zápise továrenských alebo obchodných známkov).
- 6 Článok 6 Protokolu k Madridskej dohode o medzinárodnom zápise továrenských alebo obchodných známkov. *Pozri* tiež **Guide to the International Registration of Marks under the Madrid Agreement and the Madrid Protocol**. WIPO. 2002, s. B.II.80, bod 77.05.

známky udržiavať ju v platnosti do konca doby závislosti.

Exekúcia ochrannej známky Spoločenstva je výslovné zverená do výlučnej právomoci príslušných orgánov členských štátov (v Slovenskej republike súdnych exekútorov), pričom ochranná známka Spoločenstva podlieha exekúcii v tom členskom štáte, kde má jej majiteľ evidovaný trvalý pobyt, sídlo alebo pobočka, a postihuje ju zásadne ako celok s platnosťou na celom území EÚ.⁷

Ponúka sa však otázka, či spôsobilým predmetom exekúcie je aj prihláška ochrannej známky. V tejto súvislosti je potrebné predovšetkým zdôrazniť, že pri výklade a aplikácii príslušných ustanovení národného zákonodarstva, či už zákona o ochranných známkach alebo Exekučného poriadku, by mal byť braný do úvahy názor Európskeho súdu pre ľudské práva vyslovený v rozsudku Veľkého senátu ESLP z 11. januára 2007 vo veci *Anheuser-Busch Inc. v. Portugalsko* (č. 73049/01). Podľa neho už prihláška ochrannej známky je majetkom v zmysle čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, a to aj napriek tomu, že toto majetkové právo môže byť neskôr zrušené (ods. 78 rozsudku). Uvedený záver

ESLP korešponduje aj s názorom Ústavného súdu SR vysloveným v náleze II. ÚS 31/2004 zo 17. decembra 2004, ktorý pod pojem majetok v zmysle čl. 20 ods. 1 Ústavy zahrnul okrem vecí aj práva a pohľadávky.⁸ Možno teda konštatovať, že **právo z prihlášky ochrannej známky je právo majetkové a prevoditeľné [§ 26 zákona o ochranných známkach] a ako také je spôsobilé byť predmetom exekúcie podľa § 113 Exekučného poriadku.**

Jednoduchšia je situácia ohľadom prihlášky ochrannej známky Spoločenstva. Zákon o ochranných známkach a ani harmonizačná smernica⁹ totiž neobsahujú podobné ustanovenie ako čl. 24 nariadenia o ochrannej známke Spoločenstva, ktorý s odkazom na aplikáciu predchádzajúceho článku 20 umožňuje exekúciu na prihlášku ochrannej známky Spoločenstva, a to za tých istých podmienok ako exekúciu na ochrannú známku Spoločenstva.

Ochranná známka podlieha exekúcii, ak je zároveň splnená subjektívna podmienka: **majiteľ alebo spolumajiteľ ochrannej známky musí byť v exekučnom konaní v postavení povinného** [§ 37 Exekučného poriadku]. Nie je pritom podstatná jeho štátna príslušnosť, trvalý pobyt alebo sídlo. To platí aj v prípade, že majiteľ je man-

želom povinného a ochranná známka je v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov. Táto skutočnosť sa však v registri ochranných známk nevyznačuje a je potrebné ju vyvodit' z § 143 a nasl. Občianskeho zákonníka.

Obmedzenie práv majiteľa ochrannej známky v priebehu exekúcie

Poverený súdny exekútor na základe Exekučného poriadku [§ 47 ods. 1 písm. b)] zakáže povinnému nakladať so svojim majetkom, pričom tento zákaz je účinný odo dňa doručenia upovedomenia o začatí exekúcie povinnému [§ 49 Exekučného poriadku]. V tejto úvodnej fáze exekúcie ide o tzv. všeobecný zákaz nakladať s majetkom, ktorého porušenie zo strany povinného nemá za následok neplatnosť právneho úkonu, ale len jeho odporovateľnosť [§ 42a a 42b Občianskeho zákonníka].¹⁰ V tejto fáze exekúcie ÚPV SR nie je o začatej exekúcii ani informovaný.

Z hľadiska obmedzenia práv majiteľa ochrannej známky však nastáva zásadná zmena, ak je takáto ochranná známka presne označená v upovedomení o začatí exekúcie postihnutím iných majetkových práv

www.samphotostock.cz

7 Čl. 20 ods. 2 v spojení s čl. 16 nariadenia Rady (ES) č. 207/2009 o ochrannej známke Spoločenstva.

8 Zároveň je nutné poznamenať, že rozsah čl. 1 Dodatkového protokolu je širší ako rozsah čl. 20 ods. 1 Ústavy, keďže zahŕňa aj iné vecné, resp. majetkové práva ako vlastnícke právo. (DRGONEC, J.: *Ústava Slovenskej republiky*. Komentár. 2. vydanie. Heuréka. 2007, s. 231.)

9 Podľa záverov **Štúdie o celkovom fungovaní európskeho systému ochranných známk** vypracovanej Inštitútom Maxa Plancka (s. 253) dostupnej na http://ec.europa.eu/internal_market/indprop/tm/index_en.htm (18. 5. 2011) je zavedenie ustanovení o vedení exekúcie na ochrannú známku jedným z navrhovaných doplnení v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2008/95/ES z 22. 10. 2008 o aproximácii právnych predpisov členských štátov v oblasti ochranných známk.

10 Pozri napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR z 25. 11. 2008, sp. zn. 4 Cdo 107/2007 publikovaný v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov SR pod č. 47/2009. Rozsudok je dostupný aj na stránke Najvyššieho súdu SR www.nssr.gov.sk.

a zahrnutá do súpisu vecí [§ 106, 113, 113a, 117 a 120 Exekučného poriadku].

Podľa názoru autora tohto príspevku každý právny úkon smerujúci k zmene práv z ochrannnej známky (zmluva o prevode ochrannnej známky alebo o zriadení záložného práva) či dokonca k zániku týchto práv (vzdanie sa ochrannnej známky)¹¹ vykonaný po tom, čo bolo majiteľovi ochrannnej známky ako povinnému doručené upovedomenie o začatí exekúcie postihnutím práv z ochrannnej známky, je nutné považovať za **absolútne neplatný právny úkon** v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka, pretože svojím obsahom a účelom odporuje zákonu. Konkrétne ide o rozpor so zákonným zákazom disponovať s exekvovaným majetkom [§ 106 a 117 Exekučného poriadku]. Právny úkon navyše ohrozuje, prípadne môže úplne znemožniť, naplnenie účelu exekúcie, ktorým je nútená realizácia vykonaná zásahom do absolútnych majetkových práv povinného, ktorá sa uskutočňuje za podmienok a predpokladov vymedzených procesnými predpismi, s cieľom uspokojiť pohľadávku oprávneného, ktorá mu bola priznaná vykonateľným rozhodnutím súdu alebo iného orgánu.¹²

ÚPV SR v rámci správneho konania skúma absolútnu neplatnosť právnych úkonov z úradnej moci, a preto by mal túto skutočnosť namietnuť, informovať žiadateľa o vedenej exekúcii a tiež o neplatnosti predloženej zmluvy o prevode.

V súlade s čl. 21 Singapurského dohovoru o práve ochrannnej známky je ÚPV SR povinný umožniť žiadateľovi predložiť svoje výhrady k zamýšľanému zamietnutiu žiadosti o prevod ochrannnej známky a určiť mu primeranú lehotu. Po jej uplynutí úrad žiadosť o zápis prevodu zamietne pre absolútnu neplatnosť zmluvy o prevode.

Návrhy na zefektívnenie exekúcie

Na základe skúseností z praxe je potrebné poukázať na riziko zániku ochrannnej znám-

ky v dôsledku nepodania žiadosti o obnovu [§ 23 ods. 1 písm. a) zákona o ochranných známkach]. Majiteľ ochrannnej známky v exekúcii nemá záujem investovať ďalšie finančné prostriedky do obnovy ochrannnej známky a často sa stáva, že nechá ochrannnú známku jednoducho „padnúť“. Vedomú nečinnosť majiteľa ochrannnej známky podľa názoru autora príspevku nemožno považovať za konkludentne prejavovaný právny úkon.¹³ Uplynutie platnosti zápisu, čo aj s vedomím majiteľa ochrannnej známky v exekúcii, by sa skôr dalo považovať za právnu skutočnosť, a preto záver o absolútnej neplatnosti v zmysle už uvedeného vôbec neprichádza do úvahy.

V záujme zlepšenia právneho postavenia oprávneného a v súlade s účelom exekúcie by preto bolo vhodné rozšíriť okruh subjektov oprávnených požiadať o obnovu ochrannnej známky [§ 22 ods. 2 zákona o ochranných známkach] aj na súdneho exekútora.¹⁴ Úrad by ho mal o tejto možnosti informovať bezodkladne po doručení oznámenia o začatí exekúcie postihnutím práv z ochrannnej známky a mal by tiež uviesť dátum, kedy končí platnosť zápisu. Uvažované legislatívne riešenie by zároveň malo zohľadňovať rôzne spôsoby skončenia exekúcie.

V prípade, že by po obnovení zápisu exekútor upustil od exekúcie [§ 46 ods. 3 Exekučného poriadku] a majiteľom ochrannnej známky by tak zostal povinný, malo by sa na ochrannnú známku hľadieť, akoby k obnove jej zápisu exekútorom vôbec nedošlo. Povinný by totiž nemal získať výhodu vo forme obnoveného zápisu ochrannnej známky len z toho dôvodu, že vymáhaná pohľadávka bola v konečnom dôsledku uspokojená iným spôsobom. Ale v prípade, že po obnovení zápisu by bola exekúcia zastavená [§ 57 Exekučného poriadku]¹⁵, obnova zápisu ochrannnej známky exekútorom by mala zostať v platnosti za podmienky, že majiteľ ochrannnej známky na výzvu úradu zaplatí poplatok za obnovenie zápisu.

Údaj o exekúcii na ochrannnú známku sa v súčasnosti do registra ochrannných známkov nezapíše [§ 41 zákona o ochranných známkach v spojení s § 5 vykonávacej vyhlášky]. **Verejná dostupnosť informácie, že na ochrannnú známku je vedená exekúcia, by pritom mohla byť rozhodujúcim faktorom pri posudzovaní dobromyseľnosti tretích osôb a mala by aj značný preventívny účinok.** Údaje súvisiace s exekúciou ochrannnej známky sa v iných národných registroch a tiež v registri ochrannných známkov Spoločenstva na požiadanie bežne zverejňujú. Na Slovensku by k takémuto kroku mohla pomôcť jednoduchá novela vykonávacej vyhlášky a nadväzná zmena technického nastavenia elektronického registra ochrannných známkov.

Pokiaľ ide o úhradu správnych poplatkov, obnova zápisu ochrannnej známky je v súčasnosti spolplatnená [Pol. 231 Sadzobníka správnych poplatkov] a navrhovaná žiadosť o zápis exekúcie na ochrannnú známku by tiež mala podliehať zaplateniu správneho poplatku napríklad formou rozšírenia položky 232 písm. e) Sadzobníka správnych poplatkov. **V oboch prípadoch by bolo vhodné, aby popri exekútorovi¹⁶ bol poplatníkom aj oprávnený.**

S ohľadom na navrhované posilnenie postavenia oprávneného a do istej miery zabezpečovacia funkcia obnovy zápisu ochrannnej známky na žiadosť exekútora by bolo žiaduce preniesť poplatkovú povinnosť spoločne na exekútora a oprávneného v zmysle § 3 č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch. Na druhej strane by bola zabezpečená aj spravodlivá náhrada týchto výdavkov, keďže zaplatené poplatky by patrili do trov exekúcie [§ 200 ods. 1 Exekučného poriadku].

JUDr. Tomáš Klinka
ÚPV SR

Foto: www.samphotostock.cz

11 Ustanovenie § 23 ods. 2 zákona o ochranných známkach sa nepoužije, pretože absolútne neplatný právny úkon nemožno konvalidovať ani dodatočným súhlasom exekútora, ani doložením skončenia exekúcie.

12 MAZÁK, J.: **Komentár k Exekučnému poriadku**. Iura Edition. 2006, § 57. Podobne napr. CHALUPA, L.: **Neplatnosť zmlúv uzatvorených povinnou osobou v priebehu exekúcie a reštitúcie**. In *Bulletin advokácie* č. 3/2007. Opatrnejší prístup k problematike absolútnej neplatnosti a hlbšiu doktrínálnu analýzu ponúka JANČO, M.: **Aktuálne otázky koncepcie absolútnej neplatnosti právnych úkonov podľa § 39 Občianskeho zákonníka 1. časť**. In *Bulletin advokácie* č. 10/2008. Článok je dostupný na stránke Slovenskej advokátskej komory www.sak.sk.

13 Právna relevancia nečinnosti ostáva v teórii občianskeho práva spornou otázkou (LAZAR, J. a kol.: **Občianske právo hmotné. Všeobecná časť**. Iura Edition. 2006, s. 117).

14 Tomuto problém aktuálne čelia aj v Českej republike; pozri ŤOUKÁLEK, J.: **Průmyslové vlastnictví a exekuční řízení** (s. 13) dostupný na http://www.ekcr.cz/admin/priloha/04-2010_Komorni_listy.pdf (18. 5. 2011).

15 Jedinou výnimkou by malo byť zastavenie exekúcie z dôvodu, že majetok povinného nestačí ani na úhradu trov exekúcie [§ 57 ods. 1 písm. h) Exekučného poriadku].

16 Exekútor je v súčasnosti pri výkone exekúcie oslobodený od poplatkov podľa § 4 ods. 2 č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch.

Z rozhodnutí ÚPV SR

Námietky proti zápisu zverejneného označenia do registra ochranných známk

Zverejnené označenie:

Staršie označenie namietateľa:

(rozhodnutie zn. POZ 1766-2008 N/276-2009, § 4 ods. 1 písm. b) zákona č. 55/1997 Z. z. o ochranných známkach v znení neskorších predpisov, právoplatnosť 7. 12. 2009)

Úradu boli doručené námietky proti zápisu kombinovaného označenia „mad parkety“ (ďalej aj zverejnené označenie) do registra ochranných známk, týkajúce sa celého zoznamu prihlasovaných tovarov a služieb.

Namietateľ odôvodnil podanie námietok tým, že je majiteľom prihlášky slovnej ochrannej známky v priloženej úprave „mad“ (ďalej aj staršie označenie) so skorším právom prednosti, prihlásenej pre tovary a služby v triedach 19, 35 a 37 Medzinárodného triedenia výrobkov a služieb.

Podľa namietateľa je celé staršie označenie „mad“ obsiahnuté vo zverejnenom označení a ďalší slovný prvok zverejneného označenia „parkety“ je nedinštiktívny, čím v spotrebiteľskej verejnosti existuje nebezpečenstvo zámieny porovnávaných označení, ako aj nebezpečenstvo vzniku mylnej predstavy o ich vzájomnej spojitosti.

Ďalej uviedol, že z vizuálneho, fonetického aj sémantického hľadiska sú porovnávané označenia zhodné, keďže sa líšia len v nepodstatných prvkoch, ktoré nemenia rozlišovaciu spôsobilosť a celkový dojem z označení, pretože obsahujú identický slovný prvok „mad“. Porovnávané označenia vykazujú vysoký stupeň zameniteľnosti, pričom sa vzťahujú na zhodné, rovnaké tovary. Vysoká miera zameniteľnosti potom prispieva k nemožnosti plniť rozlišovaciu funkciu ochrannej známky aj pri nerovnakých tovaroch.

Na základe uvedených argumentov namietateľ navrhol, aby bola prihláška zverejneného označenia „mad parkety“ zamietnutá v plnom rozsahu.

Prihlasovateľ vo svojom vyjadrení odmietol stanovisko namietateľa o zameniteľnosti zverejneného označenia so starším označením a nesúhlasil s tvrdeniami uvedenými v námietkach.

Podľa prihlasovateľa je zverejnené označenie „mad parkety“ vyobrazené v iných farbách ako staršie označenie „mad“ a slovný prvok „parkety“ možno považovať za dostatočne rozlišujúci prvok medzi porovnávanými označeniami.

Ďalej uviedol, že spoločný slovný prvok „mad“ vychádza z geografického názvu obce Mad, ktorá je sídlom majiteľa zverejneného aj staršieho označenia a zverejnené označenie „mad parkety“ je odvodené od obchodného mena jeho majiteľa, čiže prihlasovateľa.

Prihlasovateľ sa v tejto súvislosti odvolal na § 28 ods. 2 citovaného zákona, podľa ktorého je majiteľ ochrannej známky povinný strpieť, ak tretie osoby používajú v obchodnom styku okrem iného aj svoje meno alebo údaje týkajúce sa zemepisného pôvodu tovarov alebo poskytovaných služieb.

Ďalej sa odvolal na § 16 ods. 8 citovaného zákona, podľa ktorého úrad na návrh používateľa nezapísaného označenia vymaže z registra ochrannú známku zhodnú alebo zameniteľnú s nezapísaným označením, ktoré používaním v obchodnom styku nadobudlo rozlišovaciu spôsobilosť pre rovnaké alebo podobné tovary alebo služby pred dňom podania prihlášky napadnutej ochrannej známky, ak takéto označenie nemá iba miestny dosah, čo je v tomto prípade možné pripustiť.

Prihlasovateľ argumentoval, že úrad zapísal ochrannú známku „Mad Max“ a následne zapísal aj ochrannú známku „MAD VIPERS“, takže slovná podobnosť ochranných známk pre tovary a služby s rovnakým zatriedením nie je ničím výnimočným.

Na základe uvedených skutočností prihlasovateľ navrhol, aby úrad námietky v plnom rozsahu zamietol a zverejnené označenie zapísal do registra ochranných známk.

Z odôvodnenia rozhodnutia:

V zmysle ustanovenia § 4 ods. 1 písm. b) citovaného zákona za ochrannú známku nemožno uznať označenie, o ktorom úrad na základe námietok uplatnených podľa § 9 zistí, že je zhodné s prihláseným označením so skorším právom prednosti za predpokladu zápisu tohto označenia ako ochrannej známky do registra pre podobné tovary alebo služby alebo zameniteľné s prihláseným označením so skorším právom prednosti za predpokladu zápisu tohto označenia ako ochrannej známky do registra pre rovnaké alebo podobné tovary alebo služby.

V konaní o námietkach bolo zistené, že zverejnené označenie „mad parkety“ bolo prihlásené pre tovary „parketové výlisky; parketová dlážka; parkety (parketové podlahy); dlážky s výnimkou kovových“ v triede 19, „krytiny (podlahové)“ v triede 27 a pre služby „kladenie a inštalácia podlahových krytín, parkiet, dlážok“ v triede 37 Medzinárodného triedenia výrobkov a služieb.

Ďalej bolo zistené, že namietateľ mal v čase podania námietok prihlásené staršie označenie „mad“, ktoré bolo zapísané do registra ochranných známkov pre tovary „parketové výlisky, parkety (parketové podlahy), parketová dlážka, dlážky s výnimkou kovových, laminátové parkety, nekovové parketové lišty, dosky, latky, drevené dlážky, drevené dyhy, drevené obloženia, opracované drevo, pílené drevo, drevo ako polotovary, dverové prahy s výnimkou kovových, hranoly, osvetľovacia dlažba, svetelná dlažba, dlažby s výnimkou kovových, dlaždice s výnimkou kovových, dlaždicová podlaha s výnimkou kovovej, nekovové obklady podláh, stien a priečok, asfaltové dlažby, betón, bitúmen, asfalt, živice, decht, kameň, makadam, lepenka na stavebné účely, nekovové obkladačky, dlaždice stavebné, okná a okenné rámy s výnimkou kovových, schodiská s výnimkou kovových, schodnice ako časti schodísk s výnimkou kovových, stavebné drevo, stavebné konštrukcie s výnimkou kovových, nekovové stĺpy, trámy s výnimkou kovových, zárubne s výnimkou kovových, žalúzie s výnimkou kovových, nekovový stavebný materiál“ **v triede 19**, pre služby „maloobchodné a veľkoobchodné služby s parketami, podlahami, podlahovými krytinami, kobercami, izolačnými podložkami pod parkety, s príslušenstvom k podlahám, so stavebnou chémiou na kladenie podláh, s lepidlami, administratívne spracovanie obchodných objednávok, fakturácia, grafická úprava tlačovín na reklamné účely, podpora predaja (pre tretie osoby), predvádzanie tovaru, reklama, reklama online na počítačovej komunikačnej sieti, rozširovanie reklamných materiálov zákazníkom (letáky, prospekty, tlačoviny, vzorky), obchodné informácie a rady spotrebiteľom, poskytovanie uvedených služieb prostredníctvom komunikačných médií, elektronickej pošty, SMS správ, počítačových sietí a internetu, obchodné sprostredkovanie služieb uvedených **v triedach 35 a 37**, sprostredkovanie obchodu s parketami, podlahami, podlahovými krytinami, kobercami, izolačnými podložkami pod parkety, s príslušenstvom k podlahám, so stavebnou chémiou na kladenie podláh, s lepidlami“ **v triede 35** a „kladenie podláh, kladenie parkiet, opravy a údržba, montáž parkiet a príslušenstva k parketám, penetrovanie a natieranie stavebných povrchov, najmä podláh, vyrovnávanie podláh, stavebníctvo (stavebná činnosť), montáž interiérov a interiérových prvkov, prenájom stavebného náradia, stavebný dozor, čistenie interiérov, čistenie exteriérov budov, informácie o opravách, stavebné informácie, lakovanie, glazovanie, montovanie lešení, tapetovanie, reštaurovanie nábytku, inštalácia okien a dverí, poskytovanie uvedených služieb prostredníctvom komunikačných médií, elektronickej pošty, SMS správ, počítačových sietí a internetu“ **v triede 37** Medzinárodného triedenia výrobkov a služieb.

Pretože staršie označenie bolo zapísané do registra ochranných známkov a má skoršie právo prednosti ako zverejnené označenie, možno konštatovať, že boli splnené prvé dve kumulatívne podmienky ustanovenia § 4 ods. 1 písm. b) citovaného zákona.

Ďalšou podmienkou, ktorá musí byť splnená, je zhodnosť alebo zameniteľnosť zverejneného označenia so starším označením. Za zameniteľné sa považujú ochranné známky, ak zameniteľnosť môže vo vedomí spotrebiteľskej verejnosti vyvolať nebezpečenstvo zámeny ochranných známkov pochádzajúcich od rôznych subjektov alebo nebezpečenstvo vzniku mylnej predstavy o ich vzájomnej spojitosti vo vedomí spotrebiteľskej verejnosti. Pri posudzovaní zameniteľnosti označení alebo ochranných známkov sa musia hodnotiť ich vizuálne, fonetické a sémantické podobnosti, pričom je nevyhnutné vychádzať z celkového dojmu, ktorý označenia u bežného spotrebiteľa môžu vyvolať, s ohľadom na dominantné a rozlišovacie prvky. Označenia alebo ochranné známky

sa vždy porovnávajú v takej podobe, v akej sú prihlásené, resp. zapísané. Kvôli komplexnému posúdeniu nebezpečenstva zámeny je zároveň dôležité ako vníma označenia relevantná verejnosť. V danom prípade tiež zohráva dôležitú úlohu fakt, že výraz **parkety** je názov druhu podlahovín (doštičky na vykladanie dlážky – Krátky slovník slovenského jazyka, SAV, Bratislava, 1997), ktorý nemá vo vzťahu k podlahovinám zo známkovoprávného hľadiska žiadnu rozlišovaciu spôsobilosť.

V prípade zverejneného označenia ide o kombinované označenie obsahujúce slovný prvok „mad“ červenej farby vytvorený hrubou rovnomernou linkou, pod ktorým je slovný prvok „parkety“ v štandardnom písme malej tlačenej abecedy.

V prípade staršieho označenia ide o slovné označenie v priloženej úprave obsahujúce jeden slovný prvok „mad“ vytvorený hrubou rovnomernou linkou.

Z vizuálneho porovnania označení vyplýva, že staršie označenie „mad“ je celé obsiahnuté vo zverejnenom označení „mad parkety“, pričom tvorí jeho dominantnú časť (slovenský spotrebiteľ je zvyknutý čítať zľava doprava a zhora nadol). Uvedená skutočnosť nepochybne neunikne pozornosti zákazníka, keďže tento spoločný slovný prvok stojí vo zverejnenom označení na prvom mieste a aj keď je červenej farby, je vytvorený rovnakou grafickou, hrubou rovnomernou linkou, ako staršie označenie. Nemožno síce opomenúť, že zverejnené označenie je dvojslovné (oproti jednoslovnému staršiemu označeniu), no súčasne je potrebné mať na zreteli, že druhý slovný prvok zverejneného označenia je nedinštitívny, pričom priemerný spotrebiteľ má len málokedy možnosť priamo porovnávať označenia alebo ochranné známky, a preto ich hodnotí na základe vnemu označenia, s ktorým je konfrontovaný, a nedokonale predstavy, ktorý si uchová v pamäti. Preto, vzhľadom na dominantné postavenie slovného prvu „mad“ vo zverejnenom označení, ktorý je zhodný so starším označením, sa líši len farebným vyhotovením a berúc do úvahy nízku rozlišovaciu spôsobilosť druhej časti slovného prvu zverejneného označenia možno hovoriť o podobnosti porovnávaných označení z vizuálneho hľadiska.

Uvedené skutočnosti sa prejavujú aj v ich zvukovej realizácii. Možno predpokladať, že staršie označenie bude zniet ako [mad] a zverejnené označenie ako [mad parket], resp. časť anglicky hovoriacej verejnosti bude spoločný slovný prvok vyslovovať ako [mæd]. Aj keď je z fonetického hľadiska zrejme, že porovnávané označenia znejú jednoslovne vs. dvojslovne, jednoslovné staršie označenie je zhodné s prvým slovným prvkom dvojslovne znejúceho zverejneného označenia. Berúc do úvahy skutočnosť, že druhý slovný prvok nemá žiadnu rozlišovaciu spôsobilosť, ako aj fakt, že priemerný spotrebiteľ pri identifikácii označení venuje väčšiu pozornosť, resp. prednostne vníma najmä začiatok označenia, možno hovoriť o značnej miere podobnosti porovnávaných označení z fonetického hľadiska.

Čo sa týka sémantického hľadiska, spoločný slovný prvok porovnávaných označení „mad“ v anglickom jazyku znamená „bláznivý, šialený“ (Cambridge Dictionaries OnLine). Možno tiež uviesť, že uvedený slovný prvok písaný v tvare vlastného podstatného mena „Mad“ vyjadruje názov obce na Slovensku v okrese Dunajská Streda (s počtom obyvateľov 498 k 31. decembru 2004, Wikipédia online). Uvedený slovný prvok možno preto považovať za sémantického hľadiska za fantazijný, keďže vo vzťahu k predmetným tovarom a službám z pohľadu relevantného zá-

kazníka nemá žiadny konkrétny význam. Naproti tomu, ako už bolo uvedené, druhý slovný prvok zverejneného označenia „parkety“ je označením druhu podlahovej krytiny, ktorý vo vzťahu k daným tovarom a službám nemá žiadnu rozlišovaciu spôsobilosť. Na základe týchto skutočností možno konštatovať, že porovnávané označenia sú zo sémantického hľadiska podobné v značnej miere, pretože obsahujú spoločný dištinkatívny slovný prvok „mad“.

Na základe komplexného porovnania zverejneného a staršieho označenia možno povedať, že z dôvodu celkovej vizuálnej, fonetickej aj sémantickej podobnosti založenej na slovnom prvku „mad“ existuje reálne nebezpečenstvo zámeny kolízných označení.

Z hľadiska posúdenia nebezpečenstva vzniku mylnej predstavy o vzájomnej spojitosti medzi porovnávanými označeniami je potrebné zistiť, či obsahujú taký zhodný prvok, resp. prvky, ktoré by spôsobili asociáciu medzi týmito označeniami, a to aj napriek ďalšiemu prvku, ktorý obsahujú. Možno konštatovať, že relevantným zákazníkom, pre ktorého sú tovary a služby porovnávaných označení určené, je bežný spotrebiteľ na území Slovenskej republiky, ktorý slovný prvok „mad“ vyskytujúci sa v obidvoch označeniach, nebude vnímať ako zemepisné označenie – ide o malú obec s počtom menším ako 500 obyvateľov – ale ako fantazijné slovo, a to aj v prípade jeho anglického významu. Keďže porovnávané označenia obsahujú zhodný známkový motív dištinkatívnej povahy, slovný prvok „mad“ v štylizovanej úprave, relevantný zákazník môže nadobudnúť mylnú predstavu, že porovnávané označenia spolu súvisia, a teda aj tovary a služby nimi označené pochádzajú od totožného alebo ekonomicky prepojeného subjektu. Vzhľadom na uvedené možno konštatovať nebezpečenstvo vzniku mylnej predstavy o vzájomnej spojitosti medzi zverejneným a starším označením vo vedomí spotrebiteľskej verejnosti.

Pokiaľ ide o tvrdenia prihlasovateľa, že podľa § 28 ods. 2 citovaného zákona „je majiteľ ochrannej známky povinný strpieť, ak tretie osoby používajú v obchodnom styku okrem iného údaje týkajúce sa zemepisného pôvodu tovarov alebo poskytovaných služieb“ možno konštatovať, že túto skutočnosť je potrebné v plnej miere akceptovať, no nemá vplyv na posudzovanie zameniteľnosti predmetných označení.

V súvislosti s odvolávaním sa prihlasovateľa na § 16 ods. 8 citovaného zákona treba uviesť, že uvedené ustanovenie sa nevzťahuje na námietkové konanie proti zápisu zverejneného označenia do registra, ale sa týka konania o výmaze ochrannej známky z registra.

K argumentu prihlasovateľa, že „úrad zapísal ochrannú známku „Mad Max“ a následne zapísal aj ochrannú známku „MAD VIPERS“ pre podobné tovary a služby, takže slovná podobnosť ochranných známkov pre tovary a služby s rovnakým zatriedením nie je ničím výnimočným“, treba uviesť, že úrad neposudzoval zameniteľnosť uvedených dvoch ochranných známkov v samostatnom námietkovom konaní, a preto táto skutočnosť nemá žiaden vplyv na posúdenie zameniteľnosti zverejneného a staršieho označenia.

Pretože bolo preukázané, že zverejnené označenie a staršie označenie sú zameniteľné, možno konštatovať, že bola splnená ďalšia z kumulatívnych podmienok aplikácie § 4 ods. 1 písm. b) citovaného zákona. Aby toto ustanovenie mohlo byť naplnené,

musí byť zároveň splnená aj podmienka, že služby zverejneného označenia možno považovať za zhodné, resp. podobné so službami staršieho označenia.

Pri hodnotení podobnosti tovarov a služieb je potrebné vziať do úvahy všetky relevantné činitele vzťahujúce sa na ne. Tieto faktory okrem iného zahŕňajú povahu tovarov alebo služieb, ich účel a spôsob používania, či sú navzájom zastupiteľné, teda či si ich môže spotrebiteľ vzájomne zameniť z hľadiska jeho potrieb, resp. či ide o doplnkové tovary alebo služby. Medzi ďalšie dôležité faktory patrí tiež pôvod a charakter podnikateľov vyrábajúcich tovary alebo poskytujúcich služby, distribučné kanály, resp. predajné miesta, ako aj relevantná verejnosť, pre ktorú sú tovary alebo služby určené. Tiež je potrebné uviesť, že zatriedovanie tovarov a služieb podľa medzinárodného triedenia slúži výhradne na administratívne účely. Preto tovary a služby nemôžu byť označené ako nie podobné len na základe toho, že sa nachádzajú v rozdielnych triedach a takisto nemôžu byť označené ako podobné len preto, že sa nachádzajú v rovnakých triedach.

V prípade tovarov zverejneného označenia „parketové výlisky; parketová dlážka; parkety (parketové podlahy); dlážky s výnimkou kovových“ v triede 19 možno bez nutnosti podrobnej analýzy konštatovať, že tieto sú zhodné s tovarmi staršieho označenia „parketové výlisky; parkety (parketové podlahy); parketová dlážka; dlážky s výnimkou kovových“ v triede 19.

Ďalej možno konštatovať, že tovary zverejneného označenia „krytiny (podlahové)“ v triede 27 sú podobné so službami namietaného označenia „maloobchodné a veľkoobchodné služby s podlahovými krytinami...“ v triede 35, keďže ide o tovary, ktoré sú predmetom služieb staršieho označenia. V tomto prípade zoznam tovarov a služieb staršieho označenia jasne naznačuje, že služby v triede 35 sa vzťahujú na konkrétne tovary zverejneného označenia v triede 27, a zákazník preto bude očakávať, že majú rovnaký pôvod.

V prípade služieb zverejneného označenia „kladenie a inštalácia podlahových krytín, parkiet, dlážok“ v triede 37 možno konštatovať, že tieto sú zhodné so službami staršieho označenia „kladenie podláh...“ v triede 37, keďže v druhom prípade ide o širší pojem.

Na základe uvedeného možno porovnanie tovarov a služieb uzavrieť konštatovaním, že všetky prihlasované tovary a služby sú rovnaké, prípadne podobné s tovarmi a službami zapísanými pre staršie označenie.

Zistená vysoká miera zhody a podobnosti tovarov a služieb umocňuje zistenú mieru zameniteľnosti kolízných označení, s ktorými by sa mali spotrebiteľia stretávať v súvislosti s rovnakými, prípadne podobnými tovarmi alebo službami, čím nie je možné zabrániť ich zámeny vo vedomí spotrebiteľov.

Vzhľadom na to, že v danom prípade boli kumulatívne naplnené všetky zákonné podmienky na úspešné uplatnenie námietok podľa § 4 ods. 1 písm. b) citovaného zákona, **úrad námietkam vyhovel a prihlášku zverejneného označenia „mad“ zamietol.**

Spracoval Ing. Elemír Murček

Súdny dvor Európskej únie

TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 35/11

Luxemburg 12. apríla 2011

Rozsudok vo veci C-235/09

DHL Express France SAS/Chronopost SA

Tlač a informácie

Zákaz porušovania práv z ochrannnej známky Spoločenstva vyhlásený vnútroštátnym súdom ako súdom pre ochranné známky Spoločenstva sa v zásade vzťahuje na celé územie Únie

Donucovacie opatrenie, akým je penále, ktoré slúži na zabezpečenie rešpektovania tohto zákazu, v zásade spôsobuje účinky na tomto istom území

Nariadenie o ochrannnej známke Spoločenstva¹ vytvára režim Európskej únie pre ochranné známky, ktorý poskytuje podnikom právo nadobúdať ochranné známky Spoločenstva, ktoré budú požívať jednotnú ochranu a vyvolávať účinky na celom území Únie.

Na účely zaručenia tejto ochrany nariadenie stanovuje, že členské štáty vytvoria na svojich územiach „súdy pre ochranné známky Spoločenstva“, do právomoci ktorých budú patriť žaloby proti porušeniam práv z ochranných známok Spoločenstva, a pokiaľ to vnútroštátne právo pripúšťa, aj žaloby proti hrozbám porušenia týchto práv. Ak súd pre ochranné známky Spoločenstva zistí porušenie alebo hrozbu porušenia ochrannnej známky Spoločenstva, vydá príkaz zakazujúci porušiteľovi pokračovať v úkonoch, ktoré porušujú alebo z ktorých hrozí porušenie práv z ochrannnej známky Spoločenstva. V súlade so svojím vnútroštátnym právom taktiež prijíma také opatrenia, ktoré budú zamerané na zabezpečenie dodržiavania tohto zákazu.

Spoločnosť Chronopost SA je majiteľom ochrannnej známky Spoločenstva a francúzskej ochrannnej známky „WEBSHIPPING“, ktoré boli prihlásené v roku 2000 a následne zapísané najmä pre logistické služby a služby prenosu informácií, ako aj zberu a distribúcie pošty a správy expresných zásielok. Napriek tomuto zápisu DHL Express France SAS (právna nástupkyňa DHL International) používala ten istý pojem na označovanie služby správy expresných zásielok prístupnej najmä na internete.

Rozsudkom z 15. marca 2006 Tribunal de grande instance de Paris (Francúzsko), ktorý konal ako súd pre ochranné známky Spoločenstva, rozhodol, že DHL Express France sa dopustila porušenia práv vyplývajúcich z francúzskej ochrannnej známky WEBSHIPPING, nerozhodol však o porušení práv z ochrannnej známky Spoločenstva. Cour d'appel, na ktorý sa obrátila spoločnosť Chronopost, toto rozhodnutie 9. novembra 2007 potvrdil a pod hrozbou penále zakázal pokračovať v používaní označení „WEBSHIPPING“ a „WEB SHIPPING“ spoločnosťou DHL. Nevyhovelo však návrhu spoločnosti Chronopost, aby rozšíril pôsobnosť účinkov tohto zákazu na celé územie Únie. Tento súd teda obmedzil účinky zákazu výlučne na francúzske územie. DHL podala ka-

sačný opravný prostriedok. Tento opravný prostriedok bol síce zamietnutý, keďže však Chronopost podala vzájomný kasačný opravný prostriedok proti územnému obmedzeniu zákazu a penále, Cour de cassation sa domnieval, že je nevyhnutné predložiť túto otázku Súdnemu dvoru.

Po prvé Súdny dvor odpovedal, že dotknuté nariadenie sa má vykladať v tom zmysle, že **pôsobnosť zákazu vyhláseného vnútroštátnym súdom ako súdom pre ochranné známky Spoločenstva sa v zásade vzťahuje na celé územie Únie.**

Súdny dvor totiž zdôrazňuje, že územná pôsobnosť zákazu nariadeného súdom pre ochranné známky Spoločenstva je určená dvoma skutočnosťami, jednak územnou pôsobnosťou tohto súdu a jednak výlučným právom majiteľa ochrannnej známky Spoločenstva.

Na jednej strane **územná právomoc súdu pre ochranné známky** je výlučná, pokiaľ ide o rozhodovania o všetkých žalobách proti úkonom, ktoré porušujú práva z ochrannnej známky Spoločenstva, a pokiaľ to vnútroštátne právo pripúšťa, ktoré hrozia porušením týchto práv. Tento súd má teda právomoc najmä rozhodovať o skutkoch, ktoré porušujú alebo hrozia porušením práv z ochrannnej známky Spoločenstva na území akéhokoľvek členského štátu. Preto sa jeho právomoc v zásade vzťahuje na celé územie Únie.

Na druhej strane **výlučné právo majiteľa ochrannnej známky Spoločenstva** sa v zásade vzťahuje na celé územie Únie, na ktorom ochranné známky Spoločenstva požívajú jednotnú ochranu a vyvolávajú svoje účinky.

Ochranná známka Spoločenstva má totiž jednotný charakter, ktorého cieľom je chrániť jednotným spôsobom na celom území Únie práva vyplývajúce z ochrannnej známky Spoločenstva pred nebezpečenstvom ich porušenia. S cieľom zaručiť túto jednotnú ochranu sa teda zákaz pokračovať v úkonoch, ktoré porušujú alebo hrozia porušením práv z ochrannnej známky Spoločenstva, vyhlásený príslušným súdom pre ochranné známky Spoločenstva, v zásade musí vzťahovať na celé územie Únie.

V každom prípade územná pôsobnosť zákazu môže byť v niektorých prípadoch obmedzená. Výlučné právo majiteľa ochrannnej známky Spoločenstva sa udeľuje na to, aby sa tomuto majiteľovi zaručilo, že táto ochranná známka bude schopná plniť svoje funkcie.² Preto musí byť výkon tohto práva vyhradený pre prípady, v ktorých používanie označenia treťou osobou zasahuje alebo je spôsobiteľé zasahovať do funkcií ochrannnej známky.

Preto ak súd pre ochranné známky Spoločenstva konštatuje, že sa úkony, ktoré porušujú alebo hrozia porušením ochrannnej známky Spoločenstva, obmedzujú na jeden členský štát alebo na

1 Nariadenie Rady (ES) č. 40/94 z 20. decembra 1993 o ochrannnej známke spoločnosti (Ú. v. ES L 11, 1994, s. 1; Mim. vyd. 17/001, s. 146)

2 Medzi tieto funkcie patria najmä ochrana pôvodu výrobku alebo služby a ochrana obrazu ochrannnej známky.

časť územia Únie najmä z dôvodu, že navrhovateľ zákazu obmedzil územnú pôsobnosť svojej žaloby, alebo z dôvodu, že žalovaný predloží dôkaz, že používanie dotknutého označenia nezasahuje alebo nie je spôsobilé zasahovať o funkcie ochrannej známky, a to najmä z jazykových dôvodov, tento súd musí obmedziť územnú pôsobnosť zákazu, ktorý vyhlasuje.

Po druhé **donucovacie opatrenie nariadené súdom pre ochranné známky Spoločenstva na základe jeho vnútroštátneho práva tiež spôsobuje účinky v iných členských štátoch, než je členský štát tohto súdu.**

Súdny dvor pripomína, že donucovacie opatrenie, akým je peňále (pokuta, ktorú je nutné zaplatiť v prípade nerešpektovania zákazu), nariadené súdom pre ochranné známky Spoločenstva na základe jeho vnútroštátneho práva, slúži na zaručenie rešpektovania ním vyhláseného zákazu pokračovania v úkonoch, ktoré porušujú alebo hrozia porušením práv z ochrannej známky Spoločenstva. Navyše tieto opatrenia môžu byť účinné len v prípade, že budú spôsobovať účinky na rovnakom území, ako je územie pôsobnosti účinkov samotného súdneho rozhodnutia.

Z tohto dôvodu, aby sa zaručilo rešpektovanie zákazu v prípade podania návrhu na súd členského štátu, v ktorom bol zákaz porušený, musí tento súd uznať a vykonať rozhodnutie sprevádzané donucovacími opatreniami v súlade s predpismi a spôsobmi stanovenými jeho vnútroštátnym právom. Na základe zásady lojálnej spolupráce sú totiž členské štáty a ich súdy povinné zaručiť súdnu ochranu práv, ktoré osobám spadajúcim pod ich súdnu právomoc vyplývajú z práva Únie.³

V prípade, že vnútroštátne právo niektorého členského štátu neupravuje žiadne donucovacie opatrenia analogické s opatreniami nariadenými súdom pre ochranné známky Spoločenstva iného členského štátu, ktorý vyhlásil zákaz, konajúci súd prvého členského štátu musí splniť cieľ sledovaný uvedeným opatrením prostredníctvom relevantných ustanovení svojho vnútroštátneho práva, aby porovnateľným spôsobom zaručil rešpektovanie pôvodne vyhláseného zákazu.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdného dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

*Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.
Úplné znenie rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke
CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.*

³ Bruselský dohovor o právomoci a výkone rozhodnutí v občianskych a obchodných veciach podpísaný 27. septembra 1968 (Ú. v. ES L 299, 1972, s. 32), nahradený nariadením Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. ES L 12, 2001, s. 1; Mim. vyd. 19/004, s. 42) upravuje vzájomné uznávanie súdnych rozhodnutí medzi členskými štátmi.

Súdny dvor Európskej únie

TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 25/11

Luxemburg 29. marca 2011

Rozsudok vo veci C-96/09 P

Anheuser Busch Inc./Budějovický Budvar

Tlač a informácie

Súdny dvor čiastočne zrušil rozsudok Súdu prvého stupňa o zápise označenia „BUD“ ako ochrannej známky Spoločenstva a žiada ho o nové rozhodnutie

Zemepisné označenie chránené v členskom štáte môže byť prekážkou zápisu ochrannej známky Spoločenstva iba vtedy, keď je účinne používané dostatočne významným spôsobom v obchodnom styku na významnej časti tohto členského štátu

Nariadenie o ochrannej známke Spoločenstva¹ stanovuje, že označenie používané v obchodnom styku, ktorý má väčší ako iba miestny dosah, môže brániť zápisu ochrannej známky Spoločenstva.

V rokoch 1996 až 2000 americký pivovar Anheuser-Busch požiadal Úrad pre harmonizáciu vnútorného trhu (ÚHVT) o zápis obrazového a slovného označenia BUD ako ochrannej známky Spoločenstva pre určité druhy výrobkov, medzi ktorými bolo aj pivo.

Český pivovar Budějovický Budvar podal proti tomuto zápisu ochrannej známky Spoločenstva námietky, a to voči všetkým požadovaným výrobkom. Na podporu svojich námietok český podnik uplatňoval existenciu označenia „bud“, ktoré je chránené na základe Lisabonskej dohody² vo Francúzsku, v Taliansku a Portugalsku na jednej strane a na základe dvojstranných zmlúv uzatvorených medzi Rakúskom a bývalou Československou socialistickou republikou³ v Rakúsku na druhej strane.

ÚHVT námietky Budějovického Budvaru v plnom rozsahu zamietol najmä z dôvodu, že dôkazy, ktoré poskytol český podnik, týkajúce sa používania označenia pôvodu „bud“ v Rakúsku, vo Francúzsku, v Taliansku a v Portugalsku, nie sú dostatočné.

Budějovický Budvar podal žalobu na Súd prvého stupňa, ktorý rozhodnutia ÚHVT zamietajúce námietky českého pivovaru zrušil⁴. Súd prvého stupňa konštatoval, že ÚHVT sa dopustil nesprávnych právnych posúdení v súvislosti s ochranou skorších práv a používaním dotknutého označenia.

Anheuser-Busch podal proti rozsudku Súdu prvého stupňa odvolanie na Súdny dvor.

Rozsudkom z dnešného dňa Súdny dvor konštatuje, že **rozsudok Súdu prvého stupňa obsahuje trojnásobné nesprávne právne posúdenie.**

Súdny dvor poukazuje najprv na to, že Súd prvého stupňa nesprávne konštatoval, že na preukázanie, že označenie „bud“ má väčší ako iba miestny dosah, stačí, aby toto označenie bolo chránené v niekoľkých štátoch. Súdny dvor v tejto súvislosti poznamenáva, že aj keď je zemepisný dosah ochrany dotknutého označenia väčší ako miestny, môže táto ochrana brániť zápisu ochrannej známky Spoločenstva iba vtedy, ak je toto označenie skutočne používané dostatoč-

ne významným spôsobom v obchodnom styku na významnej časti územia, na ktorom je chránené. Súdny dvor takisto upresňuje, že používanie v obchodnom styku sa musí posúdiť samostatným spôsobom pre každé územie, na ktorom je označenie chránené.

Súdny dvor ďalej konštatoval, že Súd prvého stupňa sa rovnako dopustil nesprávneho posúdenia, keď zastával názor, že nariadenie nevyžaduje, aby označenie „bud“ bolo predmetom používania na území, na ktorom je chránené, a že na zabránenie zápisu novej ochrannej známky môže stačiť používanie na inom území ako na území, na ktorom je chránené, a to aj pri neexistencii akéhokoľvek používania na chránenom území. V tomto kontexte Súdny dvor zdôraznil, že iba na území, na ktorom je označenie chránené, či už na jeho celku alebo jeho časti, môžu byť výlučné práva spojené s označením v konflikte s ochrannou známkou Spoločenstva.

Súdny dvor nakoniec uviedol, že Súd prvého stupňa rovnako vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia, keď rozhodol, že používanie dotknutého označenia v obchodnom styku musí byť preukázané iba pred uverejnením prihlášky ochrannej známky a nie najneskôr ku dňu podania tejto prihlášky. S ohľadom najmä na dost dlhú dobu, ktorá môže uplynúť medzi podaním prihlášky na zápis a jej uverejnením, je totiž uplatnenie kritéria dňa podania prihlášky najlepšie na zabezpečenie, že uvádzané používanie dotknutého označenia je skutočným používaním a nie praxou, ktorá má za cieľ iba zabrániť zápisu novej ochrannej známky. Okrem toho všeobecne nie je používanie dotknutého označenia využívaného výlučne alebo väčšinou počas obdobia medzi podaním prihlášky na zápis ochrannej známky Spoločenstva a uverejnením tejto prihlášky dostatočné na preukázanie, že dotknuté označenie je používané v obchodnom styku preukazujúcim, že má dostatočný význam.

Súdny dvor ostatné dôvody uplatňované podnikom Anheuser-Busch v odvolaní zamietol a čiastočne zrušil rozsudok Súdu prvého stupňa v rozsahu, v akom obsahuje tri takto uvedené nesprávne právne posúdenia. Vzhľadom na to, že stav konania nedovoľuje, aby Súdny dvor vydal konečný rozsudok sám, **vracia vec späť Všeobecnému súdu, aby znova rozhodol.**

UPOZORNENIE: Ochranná známka Spoločenstva platí na celom území Európskej únie a koexistuje s národnými ochrannými známkami. Prihlášky ochrannej známky Spoločenstva sú adresované ÚHVT. Proti týmto rozhodnutiam je možné podať žalobu na Všeobecný súd.

*Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.
Úplné znenie rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke
CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.*

1 Nariadenie Rady (ES) č. 40/94 z 20. decembra 1993 o ochrannej známke spoločenstva (Ú. v. ES L 11, 1994, s. 1; Mim. vyd. 17/001, s. 146)

2 Lisabonská dohoda o ochrane označení pôvodu a ich medzinárodného zápisu z 31. októbra 1958, revidovaná v Štokholme 14. júla 1967, v znení zmien a doplnení z 28. septembra 1979 (*Zbierka zmlúv Spojených národov*, zv. 828, č. 13172, s. 205).

3 Zmluva o ochrane údajov o pôvode, označení pôvodu a iných označení poľnohospodárskych a priemyselných výrobkov odkazujúcich na pôvod, podpísaná 11. júna 1976 medzi Rakúskom a Československou socialistickou republikou, ako aj dohoda, ktorou sa táto zmluva vykonáva.

4 Rozsudok Súdu prvého stupňa zo 16. decembra 2008, Budějovický Budvar/ÚHVT (spojené veci T 225/06, T 255/06, T 257/06 a T 309/06), pozri tiež tlačové komuniké č. 95/08.

Správy z ÚPV SR

VII. používateľské dni elektronického podávania

Úrad priemyselného vlastníctva SR sa naďalej usiluje zvyšovať podiel podaní prihlášok predmetov priemyselných práv a následných dokumentov prostredníctvom elektronických prostriedkov podpísaných elektronickým podpisom/zaručeným elektronickým podpisom a v spojitosti s tým aj počet registrovaných používateľov systému eOLF.

V poradí VII. používateľské dni elektronického podávania **zorganizoval ÚPV SR 24. – 25. mája 2011**. Ich cieľom bolo naučiť účastníkov vyplňať elektronické formuláre, ukázať im nové funkcie na uľahčenie podávania dokumentov a takisto vymeniť si skúsenosti v danej oblasti.

Vzhľadom na finančné zvýhodnenie elektronických úkonov v ostatnom období u prihlasovateľov a patentových zástupcov vzrástol záujem o túto formu podávania prihlášok. Z tohto dôvodu bol prvý deň podujatia vyhradený pokročilým používateľom systému z radov patentových zástupcov, advokátov a ich asistentov. Nasledujúci deň patril novým používateľom, teda začiatočníkom.

Účastníci mali možnosť oboznámiť sa s históriou a možnosťami online podávania, s novinkami v tejto oblasti, napríklad s automatickou registráciou smart karty v úrade prostredníctvom nástroja Auto-enrolment tool, s nástrojom na generovanie súborov zoznamu sekvencií potrebných ako súčasť patentovej prihlášky z oblasti biotechnológií – BiSSAP (Biological Sequence Submission Application for Patents). Zároveň sa dozvedeli o plánovanom rozšírení aplikácie pre online podania následných dokumentov v priebehu procesu podľa PCT.

Praktické cvičenia boli zamerané na podávanie:

- medzinárodných prihlášok podľa PCT
- európskych patentových prihlášok

- národných patentových prihlášok
- národných prihlášok úžitkových vzorov
- prekladov patentových nárokov zverejnených európskych patentových prihlášok do slovenského jazyka
- prekladov európskych patentových spisov do slovenského jazyka
- následných dokumentov k uvedeným prihláškam a prekladom

Na stretnutí tiež odzneli informácie o smerovaní spolupráce národných patentových úradov s Európskym patentovým úradom v oblasti elektronického podávania, o **nevyhnutnej aktualizácii systému EPTOS** na vyššiu verziu z dôvodu ukončenia podpory starších verzií.

Jedna z prezentácií sa týkala podávania dokumentov prostredníctvom Ústredného portálu verejnej správy. Prítomní sa dozvedeli aj o aktuálnom stave projektu spolupráce národných úradov s Úradom pre harmonizáciu vnútorného trhu v oblasti elektronických online služieb pre ochranné známky a dizajny.

(vd)

Foto: V. Dropčo

Kurz duševné vlastníctvo

Vzdelávanie v Inštitúte duševného vlastníctva v školskom roku 2010/11 bolo ukončené 13. mája záverečnými skúškami v **module C – informácie v oblasti duševného vlastníctva**.

Frekventanti tohto modulu mali možnosť naučiť sa základom vykonávania rešerší v oblasti priemyselných práv, pričom praktické zručnosti vo vyhľadávaní relevantných dokumentov v rôznych databázach získali v rámci cvičení. 20 absolventom modulu C odovzdal osvedčenia jeho odborný garant Ing. Rastislav Marčok.

Ako iniciovať tvorivosť, chrániť jej výsledky, realizovať nové nápady a hodnotiť ich v praxi sa účastníci kurzu duševné vlastníctvo mohli dozvedieť v rámci štúdia **modulu B – tvorivosť, jej manažovanie, marketing a ekonomika**, ktoré v ÚPV SR prebiehalo od decembra 2010 do februára 2011.

Štúdium bolo zavŕšené absolvovaním záverečných skúšok v marci 2011, na základe ktorých odborný garant modulu prof. PhDr. Ing. Miroslav Tuma, DrSc., odovzdal 14. apríla osvedčenia o absolvovaní modulu 21 úspešným frekventantom.

V máji 2011 úrad vydal CD-ROM s názvom KURZ DUŠEVNÉ VLASTNÍCTVO 2005 – 2010. Jeho obsahom sú nielen záverečné práce absolventov, ale aj zoznam všetkých účastníkov kurzu i lektorov pôsobiacich v Inštitúte duševného vlastníctva v danom období.

Obsah CD dopĺňa fotogaléria aktivít spojených s priebehom vzdelávania.

Vydanému CD bolo pridelené číslo ISBN a čiarový kód, ktoré zvyšujú jeho publikačnú hodnotu.

(1h)

Foto: archív ÚPV SR

Odborné vzdelávanie na dosah myši

Pracovníci patentového odboru a odboru patentových fondov a informácií ÚPV SR sa v rámci odborného vzdelávania pripojili k účastníkom virtuálnych seminárov, poskytovateľom ktorých je **Európska patentová akadémia** so sídlom v Mníchove.

Ide o sériu vzdelávacích seminárov venovaných problematike **vyhľadávania v databáze EPOQUENet**. Prvý takýto seminár aj s účasťou ÚPV SR sa konal v marci 2011 a bol zameraný na princípy efektívnej rešerše. V súčasnosti semináre úspešne pokračujú a posledný zo série je naplánovaný na december.

Paralelne s „mníchovskými“ seminármi majú zamestnanci ÚPV SR možnosť zúčastňovať sa aj na online prezentáciách poskytovaných viedenskou pobočkou Európskeho patentového úradu. Tie sú v prevažnej miere orientované na **všeobecné patentové informácie** a zároveň pravidelne oboznamujú s novinkami v danej oblasti.

Hoci myšlienka virtuálnych seminárov nie je nová, je dnes vysoko aktuálna. Okrem primárnej úspory času a cestovných výdavkov ponúkajú takéto semináre zúčastneným stranám **možnosť aktívnej interakcie i priamej vzájomnej komunikácie** rovnako ako klasický prezenčný seminár.

Semináre, ktoré sú dostupné pre každého záujemcu prostredníctvom internetu (bez dodatočnej softvérovej výbavy), je možné odporučiť napríklad aj frekventantom a absolventom kurzu duševné vlastníctvo v gescii ÚPV SR. Uvádzame prehľad vybraných seminárov vhodných pre túto skupinu záujemcov.

Európska patentová akadémia bola založená v roku 2004. Jej hlavným poslaním je prostredníctvom organizovania kurzov, školení, seminárov či konferencií zabezpečiť prípravu odborníkov a školiteľov pre oblasť patentových informácií. Akadémia spolupracuje s inštitúciami na národnej aj medzinárodnej úrovni. V novembri minulého roka bola jej činnosť ocenená „Diesel Medal 2010“ v kategórii Najlepšia podpora inovácií.

(kd)

Pracovné stretnutie so zástupcami OHIM-u

Projekt online podávania dokumentov týkajúcich sa ochranných známok a dizajnov

Úrad pre harmonizáciu vnútorného trhu (OHIM) so sídlom v španielskom Alicante zriadil v roku 2009 tzv. kooperačný fond, v rámci ktorého boli definované projekty na podporu národných úradov priemyselného vlastníctva. Za jeden z najväčších projektov možno považovať **Future software package** (softvérový balík), ktorý má riešiť možnosť online podávania prihlášok ochranných známok a dizajnov, ako aj následných súvisiacich dokumentov.

V súvislosti s uvedeným projektom **prvé pracovné stretnutie** so zástupcami OHIM-u sa v ÚPV SR uskutočnilo **6. apríla 2011**. Hostia z Alicante, vedúci vývoja IT služieb odboru informatiky Jean-Marc Nicolai a IT projektový manažér kooperačného fondu Diego Eguidazu, sa v ÚPV SR zaujímali o podmienky na implementáciu online služieb softvérového balíka **pre ochranné známky a dizajny**. Predmetom ich záujmu bola predovšetkým IT infraštruktúra úradu, prevádzkované informačné systémy, ďalej organizačná štruktúra odboru informatiky, aktuálne realizované interné a medzinárodné projekty úradu, štatistiky podaných dokumentov v priebehu konania o prihláškach ochranných známok a dizajnov, rozpočet úradu a pod.

Experti z Alicante na základe získaných poznatkov v ÚPV SR aktualizovali údaje o ňom na špecifickom webovom sídle OHIM-u www.shareipwiki.org slúžiacom ako jednotná platforma na zber technických a štatistických údajov o jednotlivých úradoch priemyselného vlastníctva.

Na záver stretnutia obe strany diskutovali o niektorých technických detailoch IT infraštruktúry a zástupcovia ÚPV SR prezentovali informačný systém používaný pri zápise ochranných známok a dizajnov do národného registra a následnej aktualizácii registrovaných údajov.

Kompletný program tohtoročných vzdelávacích aktivít Európskej patentovej akadémie a jej partnerov je zverejnený na internetovej adrese www.epo.org/learning-events/events/search.html.

ÚPV SR vníma projekt Future software package ako **ďalšiu príležitosť, resp. nástroj na skvalitnenie a zefektívnenie svojej činnosti**. Klienti úradu budú mať možnosť podávať dokumenty elektronicky bez potreby dopĺňania podaní v papierovej forme.

Predpokladá sa, že online podávanie dokumentov týkajúcich sa ochranných známkov a dizajnov bude v ÚPV SR **k dispozícii najneskôr v roku 2015**.

(pk, rm)

Foto: archív ÚPV SR

ÚPV SR gestom Medzirezortnej komisie pre koordináciu spolupráce v oblasti boja proti falšovaniu a autorskému pirátstvu

Chrániť nielen vlastnícke práva, ale aj spotrebiteľa

Falšovanie výrobkov a autorské pirátstvo majú zničujúci účink nielen na podnikanie. V súčasnosti sa falšovateľia v Európe orientujú najmä na tovar masovej spotreby, akými sú napr. potraviny, kozmetika, hygienické výrobky, lieky, hračky či náhradné dielce do automobilov, čo priamo ohrozuje zdravie a bezpečnosť občanov vrátane Slovákov. Vzhľadom na hospodársku recesiu a rozširujúci sa sortiment falšovaných výrobkov bude ich negatívny vplyv narastať.

V apríli 2009 Európska komisia zriadila **Európske stredisko pre sledovanie falšovania a autorského pirátstva**. Nadväzne vyzvala členské štáty, aby v tejto súvislosti vypracovali národné stratégie a v danej oblasti zabezpečili aj spoluprácu príslušných vnútroštátnych orgánov. Keďže Slovensko ešte v minulom roku nemalo zavedený koordinovaný systém spolupráce pri potlačaní falšovania a pirátstva, **iniciatívy s podporou rezortov sa chopil ÚPV SR**. Vypracoval návrh na zriadenie medzirezortnej komisie, ako aj jej štatút, ktorá by bola zodpovedná za uvedenú problematiku, a gestom tejto komisie mal byť práve ÚPV SR.

Spomínaný návrh bol schválený uznesením vlády SR č. 198 zo 16. marca 2011.

Medzirezortná komisia pod gesciou ÚPV SR bude pôsobiť ako národný kontaktný bod Európskeho strediska pre sledovanie falšovania a autorského pirátstva implementujúci opatrenia zamerané na znižovanie miery porušovania práv duševného vlastníctva na národnej úrovni.

(ež)

Zázrivský korbáčik, Oravský korbáčik a Tekovský salámový syr

V Úradnom vestníku Európskej únie boli 12. marca 2011 zverejnené Vykonávacie nariadenia Komisie (EÚ), ktorými sa do Registra chránených označení pôvodu a chránených zemepisných označení poľnohospodárskych výrobkov a potravín vedeného Európskou komisiou zapisujú názvy: **Zázrivský korbáčik, Oravský korbáčik a Tekovský salámový syr** ako chránené zemepisné označenia.

Nariadenia Komisie (EÚ) nadobúdajú účinnosť dvadsiatym dňom po ich zverejnení v Úradnom vestníku EÚ.

Prihlasovatelia si v čase prípravy žiadosti o zápis chráneného zemepisného označenia (CHZO) do registra Európskej komisie zvolia kontrolný orgán na overovanie dodržiavania špecifikácie výrobku. Ak kontrolný orgán overí dodržiavanie špecifikácie už pred zápisom názvu ako CHZO a špecifikácia je v súlade so stanovenými podmienkami, výrobcovia po nadobudnutí účinnosti predmetného nariadenia môžu na svojich produktoch uvádzať nielen príslušný názov, ale aj doplňujúci údaj, že ide o CHZO a tiež modro-žltý symbol Spoločenstva. V prípade, že kontrolný orgán ešte nepotvrdil súlad výroby so špecifikáciou, je možné uvádzať len názov výrobku.

Dodržiavanie špecifikácie sa overuje zvyčajne raz do roka, v závislosti od typu výrobku a dohody kontrolného orgánu s prihlasovateľom.

Pre výrobcov znamená zapísané zemepisné označenie **prezentáciu určitej kvality**, ktorú musí takýto produkt zaručovať, **zachovanie spôsobu výroby, ale aj propagáciu určitého územia, oblasti alebo krajiny**.

A čo znamená chránené zemepisné označenie pre spotrebiteľa? V prvom rade **záruku kvality a zabezpečenie rovnakých vlastností výrobku, ako aj informáciu o jeho výnimočnosti**.

Výrobky chránené ako označenia pôvodu alebo zemepisné označenia sú kultúrnou vizitkou krajiny.

Slovenská republika má okrem uvedených zemepisných označení chránené ďalšie štyri názvy ako zemepisné označenia: Skalský trdelník, Slovenská bryndza, Slovenská parenica a Slovenský oštiepok.

ÚPV SR boli v závere minulého roka podané **ďalšie dve nové žiadosti** o zápis chránených zemepisných označení do registra EK (Klenovecký syrec a Karpatský syr) a sú v konaní pred úradom.

(jo)

Správy z WIPO

Nový zmluvný štát PCT

Katar (QA) ležiaci na Arabskom polostrove v juhozápadnej Ázii sa 3. mája 2011 stal 143. signatárom Zmluvy o patentovej spolupráci (PCT). **Zmluva o prístupe nadobudne účinnosť 3. augusta 2011.** Predstavitelia Kataru zároveň s uložením prístupových listín vyhlásili, že podľa článku 64(5) PCT krajina nie je viazaná článkom 59 PCT, to znamená, že prípadné súdne spory sa nebudú riešiť na Medzinárodnom súdnom dvore.

(Th)

Spolupráca v oblasti kultúrneho dedičstva a múzejníctva

Svetová organizácia duševného vlastníctva (WIPO) a Medzinárodná rada múzeí so sídlom v Paríži (ICOM – nezisková mimovládna organizácia múzeí a ich pracovníkov) budú spolupracovať pri využívaní možností duševného vlastníctva, ako aj v **mediácii sporov** v oblasti kultúrneho dedičstva a múzeí. Spolupráca sa týka hlavne autorského práva, tradičných vedomostí a tradičných kultúrnych prejavov a digitalizácie kultúrnych hodnôt. Memorandum o porozumení podpísali vedúci oboch organizácií 3. mája 2011 v ženevskom sídle WIPO.

Múzei sa môžu týkať spory súvisiace napríklad s právami duševného vlastníctva, s pôvodom exponátov, archívnictvom či vlastníctvom zbierkových predmetov. Arbitrážne a mediálne centrum WIPO a ICOM sa zamerajú na **mediálne riešenie sporov**. Špeciálne vyvinuté pravidlá mediácie umožnia stranám vybrať si zo zoznamu mediátorov so skúsenosťami v kultúrnom dedičstve a v príslušných oblastiach. Mediačný mechanizmus začali využívať v júni.

Po podpísaní Memoranda o porozumení **generálny riaditeľ WIPO Francis Gurry** povedal:

– Spolupráca medzi WIPO a ICOM odráža mnohé spojitosti medzi kultúrnym dedičstvom, vrátane tradičných vedomostí, tradičných kultúrnych prejavov, ako aj iných pôvodných kultúrnych materiálov, a duševným vlastníctvom vo všeobecnosti. Zdôrazňuje dôležitosť úlohy riadenia duševného vlastníctva vo vzťahu k muzeálnym zbierkam rozmanitého svetového bohatstva. Citlivosť, ktorá sa môže spájať so spormi v tomto sektore, podčiarkuje potrebu zlepšiť možnosti vyriešenia sporov.

Generálny riaditeľ ICOM-u Julien Anfruns konštatoval: *– V roku 2010 mal ICOM tú česť organizovať venovanie masky Makonde pôvodnej komunite v Tanzánii. Dnes, spolu s WIPO, ICOM pokračuje vo svojich záväzkoch v tvorbe konštruktívneho dialógu medzi stranami, ktoré sú účastníkmi sporov o kultúrne dedičstvo.*

www.wipo.int
(ač)

2-miliónta medzinárodná prihláška

2-milióntu medzinárodnú prihlášku podľa PCT podala v polovici apríla tohto roka **americká technologická spoločnosť Qualcomm**.

PCT podstatne uľahčuje spoločnostiam a vynálezcom dosiahnuť patentovú ochranu vo viacerých krajinách súčasne. Jedinou medzinárodnou prihláškou je možné získať ochranu vo všetkých **142 zmluvných krajinách PCT**. Prihlasovatelia v predstihu dostanú cenné informácie o potenciálnej patentovateľnosti svojich vynálezov a v porovnaní s tradičným patentovým systémom majú viac času rozhodnúť sa, v ktorých krajinách chcú pokračovať v úsilí o patentovú ochranu.

PCT systém zefektívňuje konanie súvisiace s udelením patentu, šetrí finančné náklady a poskytuje prihlasovateľom solídny základ pre dôležité rozhodnutia.

www.wipo.int
(mm)

Platnosť PCT po rozpade Holandských Antíl

Aj napriek tomu, že **Holandské Antily** pozostávajúce z ostrovov Curaçao, Sint Maarten, Bonaire, Sint Eustatius a Saba (súčasť karibských ostrovov) **oficiálne prestali existovať v októbri 2010**, Zmluva o patentovej spolupráci sa na ne stále vzťahuje.

PCT bola ratifikovaná pre Holandské kráľovstvo, Holandské Antily a Arubu. Následkom rozpadu Holandských Antíl vznikli dva nové subjekty – Curaçao a Sint Maarten, pre ktoré aj naďalej platí PCT. Podobne platí aj pre ostrovy Bonaire, Sint Eustatius a Saba, ktoré prešli pod priamu správu Holandska.

Vzhľadom na to, že Curaçao, Sint Maarten, Bonaire, Sint Eustatius a Saba neboli uznané ako nezávislé štáty, nie je ich možné uvádzať v príslušných kolónkach (bydlisko alebo štátna príslušnosť) vo formulári žiadosti (PCT/RO/101). Na tento účel je naďalej potrebné uvádzať kód Holandska (NL), ale názvy ostrovov môžu byť v adrese prihlasovateľov.

PCT Newsletter, 3/2011
(Th)

PATENTSCOPE® Search Service

Prostredníctvom portálu PATENTSCOPE® Search Service zriadeného na webovom sídle WIPO boli na rešeršné účely **sprístupnené patentové dokumenty Európskeho patentového úradu**.

Ide o bibliografické údaje od roku 1978 do polovice roka 2010, plnotextové dokumenty od roku 1996 do polovice minulého roka a tiež o aktualizáciu najnovších zverejnených prihlášok.

V prípade použitia **Cross-Lingual Search** je možné urobiť v plnotextových dokumentoch viacjazyčnú rešerš (angličtina, francúzština a nemčina), čím sú výsledky rešerše kompletnejšie.

PCT Newsletter, 3/2011
(Th)

Správy z EPO

Európsky vynálezca roka 2011

Metóda diagnostikovania Alzheimerovej choroby, moderná technológia zvyšujúca pevnosť betónu, výkonná pec na biomasu, čistenie vody ultrafialovým žiarením – držiteľia prestížnej ceny **Európsky vynálezca** pokrývajú široké spektrum priekopníckych technologických riešení, ktoré sú svedectvom inováčnej schopnosti Európy.

Európsky patentový úrad (EPÚ) v spolupráci s maďarským predsedníctvom v Rade EÚ a Európskou komisiou udelil 19. mája 2011 na slávnostnom ceremoniáli v Maďarskej akadémii vied v Budapešti cenu za inovácie v **piatich kategóriách**.

Celoživotné dielo

Per-Ingvar Brånemark (Švédsko). Je priekopníkom osseo-integrácie, v súčasnosti rozšírenej medicínskej metódy založenej na titánových implantátoch vytvárajúcich stabilné spojenie medzi implantátom a kosťou. Ide o štandardnú implantačnú techniku, ktorú používajú zubní lekári a využíva sa aj v rekonštrukčnej chirurgii. Z tejto metódy majú prospech milióny ľudí na celom svete.

Priemysel

Ann Lambrechts, Bekaert (Belgicko). Svojím vynálezom poskytla svetu nové možnosti v architektúre. Použitím oceľového vlákna, ktoré vyvinula, sa významne zvýši pevnosť v ťahu v železobetónových konštrukciách a zároveň sa zníži doba výstavby. Vďaka tejto metóde vznikli mnohé veľkolepé diela, ako je napríklad najdlhší železničný tunel na svete – Gotthard vo Švajčiarsku.

Malé a stredné podniky

Jens Dall Bentzen, Dall energiu Aps (Dánsko). Jeho špeciálne nízkoemisné pece spaľujú biopalivá s obsahom vlhkosti do 60 percent. Preto sú pece ekologické a majú vysokú účinnosť. V továrňach a výrobných závodoch dokážu produkovať lacnú energiu z biomasy.

Výskum

Christine Van Broeckhoven, Vlaams Interuniversitair Instituut voor Biotechnologie (Belgicko). Svojou priekopníckou metódou identifikácie génov u ľudí trpiacich Alzheimerovou chorobou vydláždila cestu pre vývoj moderných liekov a liečebných postupov. Každý z génov a proteínov, ktoré Broeckhovenová označila, funguje ako potenciálny „cieľ“ pre výskumníkov pracujúcich na vývoji liečby neurodegeneratívnych ochorení.

Neeurópske krajiny

Ashok Gadgil, Vikas Garuda, University of California/Lawrence Berkeley National Laboratory, WaterHealth International (USA/India). Ich zariadenie na UV dezinfekciu vody, ktoré využíva gravitáciu a starostlivo naplánovanú hydraulickú konštrukciu zabezpečujúcu rovnomerný prietok vody, vyžaduje iba 40 wattovú UV žiarovku na dezinfekciu 1 000 litrov vody za hodinu. Zariadenia na čistenie vody boli inštalované vo viac ako desiatich krajinách po celom svete a dodávajú čistú vodu vyše dvom miliónom ľudí.

– *Európske patenty hrajú dôležitú rolu v cykle od nápadu k úspechu na trhu. Víťazi ceny Európsky vynálezca využili patentový systém nielen tým, že prišli s prelomovými riešeniami v technických odboroch, ale podporujú aj rozvoj svojich firiem alebo inštitúcií, čím aktívne prispievajú k vytváraniu nových pracovných miest a zlepšovaniu každodenného života ľudí,* – **povedal prezident EPÚ Benoît Battistelli.**

– *Ocenenia sú dôkazom toho, že Európa je aj naďalej lídrom v oblasti technických inovácií,* – **uviedol prezident Maďarskej republiky Pál Schmitt.** – *Pre Maďarsko je ctou byť organizátorom ceremonálu odovzdávania najprestížnejšieho európskeho ocenenia pre vynálezcov. Dúfam, že toto podporí rast inovácií v našej krajine, pretože podporujeme schopnosť spoločnosti a jej obyvateľov inovovať, meniť a dosahovať pokrok.*

Komisár EÚ pre vnútorný trh a služby Michel Barnier:

– *Kandidáti, ktorí boli ocenení v rámci tejto udalosti, sú nepochybne dôkazom schopností Európy inovovať a zároveň sú indikátorom prostredia, ktoré podporuje konkurencieschopnosť a pokrok. Už čoskoro bude môcť Európsky patentový úrad poskytovať jednotnú patentovú ochranu. Vynálezca bude môcť jedným krokom získať ochranu svojich vynálezov v 25 členských štátoch EÚ, čo znamená odstránenie byrokracie a zníženie nákladov na patenty. Verím, že to bude stimulovať ďalšie inovácie.*

Európsky vynálezca je najprestížnejšie ocenenie za inovácie v Európe. Cena bola založená v roku 2006. Odvtedy ju každoročne organizuje EPÚ v spolupráci s EK a krajinou, ktorá v čase slávnostného odovzdania cien predsedá v Rade EÚ, a v tomto roku to je Maďarsko. Ceny sú symbolické a neznamenajú žiadnu materiálnu odmenu. Oceňovaní sú vynálezavými jednotlivci a tímy, ktorých priekopnícka

práca poskytuje odpovede na výzvy súčasnej doby, a tým prispievajú k pokroku a prosperite. Nomináčnej návrhy predkladá verejnosť a prieskumoví pracovníci EPÚ a národných patentových úradov. Víťazov spomedzi nominovaných kandidátov vyberá medzinárodná porota, v ktorej sú také významné osobnosti ako predseda Európskeho parlamentu Jerzy Buzek.

Odovzdávaniu ocenení Európsky vynálezca predchádzala dvojdňová konferencia na tému **Globálne a európske iniciatívy pre deľbu práce medzi inštitúciami na ochranu duševného vlastníctva**, ktorá sa konala v zámku Vajdahunyad v Budapešti.

Konferenciu zorganizoval Maďarský úrad duševného vlastníctva v rámci maďarského predsedníctva v Rade EÚ s finančnou podporou Svetovej organizácie duševného vlastníctva (WIPO).

Na konferencii sa zúčastnili prestížni prednášatelia, ako napríklad námestník štátneho tajomníka Maďarského ministra spravodlivosti Ferenc Zombor, generálny riaditeľ WIPO Francis Gurry, prezident EPÚ Benoît Battistelli, viceprezident Úradu pre harmonizáciu vnútorného trhu (OHIM) Christian Archambeau, riaditeľ Patentového a známkového úradu USA (USPTO) David Kappos a riaditeľka odboru duševného vlastníctva generálneho riaditeľstva EK pre vnútorný trh a služby Margot Fröhlingerová.

Úvodný deň konferencie bol venovaný téme **lepšieho presadzovania práv duševného vlastníctva a problémom súvisiacim s falšovaním a pirátstvom**. Tejto téme sa vo svojich prednáškach venovali Ch. Archambeau, generálny riaditeľ spoločnosti Gedeon Richter Plc. Erik Bogsch a predseda Maďarskej asociácie pre ochranu duševného vlastníctva a autorských práv András Szecskay. Zhodli sa na tom, že problematika falšovania a pirátstva dnes nie je len vážnym ekonomickým problémom, ale ide tiež o bezpečnostný problém.

Štatistické údaje z farmaceutického priemyslu, ktoré prezentoval Erik Bogsch, ukazujú, že **podiel falšovaných farmaceutických prípravkov dosahuje v EÚ takmer 15 %; v Afrike je situácia vyslovene žalostná, takmer 80 % všetkých prípravkov – falzifikátov je neúčinných, či dokonca zdraviu škodlivých**.

Ďalší deň sa účastníci konferencie zaoberali problematikou uznávania výsledkov patentového konania v globálnom meradle, a to najmä medzi USA, Japonskom a Európou.

Prednášajúci venovali osobitnú pozornosť **projektu využívania výsledkov prieskumu patentových úradov prvého podania**, tzv. Patent Prosecution Highway (PPH – „zrýchlené patentové konanie“). PPH umožňuje, aby vďaka koordinovanej práci viacerých úradov, ktoré sú súčasťou PPH, prihlasovateľ získal patentovú ochranu rýchlejšie a efektívnejšie, bez neželaných duplicit v rámci medzinárodného konania.

Prednášatelia, generálny riaditeľ Úradu duševného vlastníctva Veľkej Británie, predseda českého Úradu priemyselného vlastníctva Josef Kratochvíl a generálny riaditeľ Dánskeho patentového a známkového úradu Jesper Kongstad, vyzvali na ďalšie prehlbovanie partnerstva v projekte PPH medzi EPÚ a národnými patentovými úradmi (v rámci Európskej patentovej siete – EPN).

I keď problematika využívania výsledkov prieskumu úradov prvého podania bola posudzovaná v globálnom meradle, prednášajúci hodnotili aj súvisiace plány legislatívneho vývoja v EÚ a ich vplyv na manévrovací priestor prihlasovateľov, zúčastnených subjektov PPH, ako aj regionálnych a národných patentových úradov.

V globálnom meradle sú v súčasnosti **nevybavené 4 mil. patentových prihlášok**. Predĺženie konania o 1 rok predstavuje ekonomickú stratu vo výške 10 miliárd \$. Ak zoberieme do úvahy patentové trendy (v roku 2010 došlo v USPTO k zvýšeniu počtu patentových prihlášok o 7 % a v EPÚ o 10 %), nehovoriac o Číne, ktorá predpokladá, že v roku 2014 bude prijímať milión prihlá-

šok ročne, medzinárodná deľba práce sa stane nevyhnutnou na zachovanie funkčnosti celého systému ochrany duševného vlastníctva vo svete.

Prednášky, ktoré odzneli na konferencii, sú k dispozícii na webovej adrese http://euhupres_conf_2011budapest.hungary.com/conference-programme

(jš, jp)

Foto: www.epo.org

Európsko-tuniské partnerstvo v prospech patentového systému

Generálny riaditeľ Tuniského národného inštitútu pre štandardizáciu a priemyselné vlastníctvo (INNORPI) Aymen Mekki a prezident EPÚ Benoît Battistelli podpísali 11. mája v Mníchove **4-ročné memorandum porozumenia a 2-ročný pracovný plán bilaterálnej spolupráce**.

Dohody by mali byť hybnou silou vo vzťahu medzi oboma inštitúciami, ktoré pracujú v prospech používateľov svetového patentového systému. Do konca roka 2012 však chcú podpísať dohodu o validácii, podľa ktorej **európske patenty budú uznané aj v Tunisku**. Tunisko sa tak stane druhým neeurópskym štátom, ktorý bude profitovať z takejto dohody.

INNORPI a EPÚ sa dohodli na viacerých aspektoch podpory podávania národných patentových prihlášok ako súčasť tuniskej inovačnej politiky. Dohoda zakotvuje:

- školenia zamestnancov INNORPI a tvorbu infraštruktúry s cieľom poskytnúť tuniským prieskumovým pracovníkom prístup k vedeckým a technickým dokumentom EPÚ,
- Európska patentová akadémia podporí Tuniskú akadémiu duševného vlastníctva v školiacich programoch pre špecialistov duševného vlastníctva a politikov zodpovedajúcich za ekonomické smerovanie a vývoj aktívnej inovačnej politiky.

– *EPÚ je rád, že môže ponúknuť svoje patentové skúsenosti INNORPI a podporiť ho tak v implementácii ambiciózneho politiky stimulácie inovácií. Rozšírený národný rámec ochrany inovácií kombinovaný s platnou dohodou zatriaktívni Tunisko zahraničným investorom, – povedal prezident EPÚ Benoît Battistelli.*

Generálny riaditeľ INNORPI Aymen Mekki ocenil ochotu EPÚ podporiť Tunisko v úsilí o zvýšenie povedomia verejnosti o duševnom vlastníctve prostredníctvom školiacich programov.

INNORPI je samofinancujúca mimovládna organizácia. Jej 120 pracovníkov každý rok spracuje približne 650 patentových prihlášok, 4 500 prihlášok ochranných známok a 160 prihlášok priemyselných dizajnov. INNORPI spravuje aj centrálny obchodný register.

www.epo.org
(ač)

V prospech zlepšenia transparentnosti v patentoch a štandardoch informačných a komunikačných technológií

Európsky patentový úrad a Medzinárodný telekomunikačný zväz (ITU) podpísali začiatkom mája tohto roka **dohodu o uznaní požiadaviek subjektov stanovujúcich štandardy** vzájomného poskytovania si informácií s cieľom zlepšiť kvalitu patentov. Ide o prvú dohodu, ktorú ITU uzavrelo s patentovým úradom.

Štandardy sú dôležité pri zavádzaní nových technológií na globálnom trhu. Existuje však potenciálny konflikt medzi patentmi a štandardmi, keď si implementácia štandardu vyžaduje využitie technológie chránenej jedným alebo viacerými patentmi.

Podpísaná **dohoda prispeje k vytvoreniu správnej proporcionality medzi záujmami všetkých oprávnených strán**, t. j. majiteľov patentov, organizácií stanovujúcich štandardy a koncových používateľov.

Generálny tajomník ITU Hamadoun Touré: – *ITU je dlhodo- bo úspešný v politike duševného vlastníctva, berúc do úvahy potreby majiteľov patentov, ako aj požiadavky koncových používateľov, ktoré sa snaží plniť čo najefektívnejším spôsobom. Táto dohoda poskytne nevyhnutný rámec odpovedí na výzvy vyplývajúce zo vzájomného pôsobenia patentov a štandardov a zvýši transparentnosť patentových informácií oznamovaných ITU.*

Prezident EPÚ Benoît Battistelli: – *Dohoda umocňuje význam organizácií stanovujúcich štandardy a zároveň ich zaväzuje k spolupráci s patentovými a známkovými úradmi s cieľom zlepšiť transparentnosť vzájomného pôsobenia oboch systémov a uľahčiť prácu prieskumovým pracovníkom pri patentovom konaní.*

Dohoda umožní ITU spojiť svoju databázu patentov s databázou EPÚ obsahujúcou patentovú dokumentáciu dôležitú pre ITU pri príprave štandardov. Predpokladá sa organizovanie spoločných workshopov o vzájomnom pôsobení práv duševného vlastníctva a štandardov. Pre EPÚ dohoda znamená zlepšenie prístupu k dokumentom ITU, čo predstavuje ďalšie zvýšenie patentovej kvality a právnej istoty.

V záujme minimalizovania rizík konfliktu a zabezpečenia hladkého šírenia štandardizovaných technológií ITU spolu s ISO partnermi v rámci medzinárodnej spolupráce týkajúcej sa štandardov a Medzinárodnou elektrotechnickou komisiou (IEC) zaviedli v roku 2007 spoločnú patentovú politiku. Poskytuje poistku pre priemysel chrániaci svoje záujmy pri využívaní výhod duševného vlastníctva vo vzťahu s organizáciami zavádzajúcimi štandardy.

Dohoda tiež zabezpečí, že patenty včlenené do ITU štandardov budú **prístupné každému záujemcovi** bez neprimeraných obmedzení.

www.epo.org
(ač)

127. zasadanie

V dňoch 29. – 30. marca 2011 sa v holandskom Haagu konalo 127. **zasadanie Správnej rady Európskej patentovej organizácie** (SR EPO), ktoré viedol jej predseda Jesper Kongstad. Na zasadaní sa zúčastnili zástupcovia všetkých 38 členských štátov EPO.

SR EPO vzala na vedomie výsledky externých štúdií zameraných na finančnú situáciu a efektívne využívanie informačných technológií v EPÚ. Jeho prezident Benoît Battistelli v tejto súvislosti konštatoval, že úrad neustále vyvíja úsilie, aby zabránil negatívne mu vývoju v jeho rozpočte, čo štúdia napokon potvrdila. **Úrad nie je vo finančnej kríze** a je schopný financovať všetky svoje činnosti.

EPÚ však dlhodobo čelí štrukturálnym problémom v oblasti financovania penzií. Podľa štúdie penzijná reforma z roku 2008 nespĺnila očakávania úradu, no ide o celoeurópsky problém. Na základe rokovania prezidenta EPÚ so zástupcami zamestnancov bolo pred časom rozhodnuté, že bude zriadená pracovná skupina, ktorá pripraví návrh jednotného penzijného systému pre všetkých zamestnancov. Návrh reformovaného penzijného systému by mal byť predložený na rokovanie SR EPO v decembri 2011.

Benoît Battistelli ubezpečil členské štáty, že **EPÚ nepripravuje zvyšovanie správnych poplatkov** a nepredpokladá ani zmenu výšky pomernej časti poplatkov stanovenej SR EPO, ktorú každý zmluvný štát odvádza EPO za každý udržiavaný európsky patent na svojom území, pričom v súčasnosti táto pomerná časť predstavuje 50 %.

Ďalšia štúdia zameraná na využívanie informačných technológií v EPÚ potvrdila dobrú reputáciu IT systému. Úrad je celosvetovo uznávaným zdrojom patentových informácií. Bohatstvo údajov a kvalitu vyhľadávacích nástrojov (interne aj externe prostredníctvom systémov EPOQUE, Espacenet a INPADOC) si cenia zástupcovia priemyslu i partneri úradu.

V štúdiu je uvedené, že **informačné technológie v EPÚ sú síce stabilné a výkonné, no majú už svoj vek, a preto náklady na ich údržbu sa z roka na rok zvyšujú.** Úrad na obnovu IT vynakladá ročne omnoho viac financií ako iné patentové úrady využívajúce externe vyvinuté IT systémy.

Aj preto chce EPÚ zamerať svoju pozornosť na systémy dôležité pre udeľovací proces patentov, zlepšiť služby pre používateľov IT systému vrátane služieb prístupných prostredníctvom internetu. V úrade si určia súvisiace priority a nadväzne vypracujú projekty s jasným obsahom, cieľmi, časovým plánom, rozpočtom i mierou zodpovednosti. **Projekty budú základom pre „road map“ na nasledujúce štyri roky.** Budú prezentované na zasadnutiach Výboru pre technickú a prevádzkovú podporu, Rozpočtového a finančného výboru SR EPO i na zasadnutí SR EPO v júni 2011.

Na 127. zasadaní SR EPO zvolili nového predsedu Výboru pre patentové právo SR EPO. Stal sa ním **Sean Dennehey z Anglicka** a funkciu bude vykonávať tri roky.

V závere zasadnutia prezident EPÚ informoval členov SR EPO o podpísaní zmluvy o spolupráci so spoločnosťou Google.

(zv)

Foto: www.epo.org

EPÚ a Google prelomili jazykovú bariéru

V nadväznosti na oznámenie EPÚ z novembra 2010 o úmysle spolupracovať s Googlom bola **24. marca 2011 podpísaná dlhodobá zmluva o spolupráci na strojových prekladoch.**

V rámci partnerstva bude EPÚ využívať prekladovú technológiu Googlu a prostredníctvom svojej internetovej stránky ponúkne verejnosti možnosť využiť ju na **preklady z a do európskych jazykov, čínštiny, japončiny, kórejštiny a ruštiny.**

Podľa zmluvy EPÚ poskytne Googlu prístup ku všetkým preloženým patentom, a tak mu umožní optimalizovať technológiu strojových prekladov pre konkrétny jazyk použitý v patentových prihláškach.

Od tohto roku budú môcť firmy, vynálezcovia, vedci a zainteresovaná verejnosť vykonávať rešerše v databáze patentov na internetovej stránke EPÚ v angličtine, francúzštine a nemčine (pracovné jazyky EPÚ) a robiť preklady aj vzájomne medzi týmito jazykmi. Ostatné európske jazyky, rovnako čínština, japončina, kórejščina a ruština, budú k dispozícii postupne. **Projekt by mal byť ukončený do konca roka 2014.**

Partnerstvo medzi EPÚ a spoločnosťou Google umožní zadarmo využívať preklady miliónov patentov udelených v európskych krajinách, v Číne, Japonsku, Kórei a v Rusku vykonané v reálnom čase. Bude to veľký prínos pre európskych vynálezcov, pre ich výskum a vývoj. Umožní im to znížiť náklady a ušetriť aj čas tým, že budú môcť prehľadávať patenty týkajúce sa ich vynálezu vo všetkých jazykoch EPÚ súčasne.

– Strojový preklad pomôže prekonať jazykové bariéry a sprístupniť informácie obsiahnuté v globálne prístupných a dostupných patentoch. Nový prekladový nástroj je ďalším odrazovým mostíkom k zlepšeniu inovácií v Európe, európskym podnikom umožní udržať krok so svojimi konkurentmi v ostatných regiónoch. Okrem toho som presvedčený, že to uľahčí aj rozvoj jednotného patentu v Európe, – povedal prezident EPÚ Benoît Battistelli.

Vedúci verejnej politiky Googlu v Bruseli Antoine Aubert:
– Tento projekt bude obrovským prínosom pre vynálezcov, vedcov a inovátorov v celej Európe. Umožní im vykonávať patentové rešerše v databázach EPÚ, t. j. v európskych, ázijských a ruských patentoch vo vlastnom jazyku. Prekladač Google bol vytvorený s cieľom pomôcť prelomiť jazykové bariéry a takáto spolupráca s EPÚ tomu pomôže, budú ho môcť využívať všetci Európania.

Široká geografická oblasť pôsobnosti dohody podčiarkuje úlohu EPÚ ako **popredného poskytovateľa technických dát obsiahnutých v patentoch.** Úrad od roku 1998 presadzuje otvorenú politiku šírenia technických dát vo svojej vyhľadávacej databáze. V spolupráci s členskými štátmi EPO zverejňuje aj národné patentové databázy.

www.epo.org
(zv)

Správy z OHIM-u

OHIM na konferencii INTA

Prezident Úradu pre harmonizáciu vnútorného trhu (OHIM) **António Campinos** bol na čele delegácie, ktorá sa 14. – 18. mája tohto roka zúčastnila na **výročnom zasadnutí Medzinárodnej asociácie pre ochranné známky (INTA)** v San Franciscu. Konferencia podčiarkla význam duševného vlastníctva a poskytla priestor na diskusiu o rôznych témach vrátane medzinárodnej spolupráce.

Zástupcovia OHIM-u prezentovali nástroje a služby úradu vrátane vyhľadávacej databázy **TMview**. Zúčastnili sa tiež na workshopoch, na ktorých sa hovorilo o ďalšom vývoji systému ochranných známok Spoločenstva a súdnych prípadoch prerokúvaných v Luxemburgu.

Súčasnú aktivitu OHIM-u, ako aj jeho legislatívny rámec boli prezentované v špeciálnej prílohe časopisu INTA.

www.oami.europa.eu
(ač)

OHIM má strategický plán na nasledujúcich 5 rokov

Zasadanie Správnej rady a Rozpočtového výboru Úradu pre harmonizáciu vnútorného trhu sa uskutočnilo v španielskom Alicante **2. – 4. mája 2011**. Zúčastnili sa na ňom zástupcovia všetkých 27 členských štátov EÚ, pozorovatelia z Európskeho patentového úradu, Európskej komisie, Úradu duševného vlastníctva Beneluxu, Svetovej organizácie duševného vlastníctva, AIM-u (European Brands Association), BusinessEurope, ECTA (European Communities Trade Mark Association), INTA (International Trademark Association), APRAM-u (Association des Praticiens du Droit des Marques et des Modèles) a CNIPA (Committee of National Institutes of Intellectual Property Attorneys).

Hlavným bodom rokovania bola **prezentácia Strategického plánu OHIM-u na roky 2011 – 2015** prezidentom OHIM-u Antóniom Campinosom.

Strategický plán je výsledkom 6-mesačných konzultácií so zamestnancami OHIM-u, národnými úradmi priemyselného vlastníctva členských štátov EÚ a používateľmi systému.

Cieľom OHIM-u je vybudovať silnú organizáciu, zvýšiť kvalitu práce, skrátiť dobu konania a zosúladiť prax OHIM-u a národných úradov v oblasti právnej ochrany príslušných predmetov priemyselného vlastníctva, a to všetko v priebehu nasledujúcich 5-tich rokov.

Na dosiahnutie vytýčených cieľov definoval OHIM **33 kľúčových iniciatív**, ktoré sú rozdelené do **6-tich okruhov**:

- ľudské zdroje
- informačný systém
- zlepšenie pracovného prostredia
- manažérske zmýšľanie
- kvalita
- vybudovanie európskej siete týkajúcej sa spolupráce medzi OHIM-om a úradmi priemyselného vlastníctva členských štátov EÚ

OHIM v minulých rokoch aj napriek stále narastajúcemu počtu prihlášok ochranných známok Spoločenstva (CTM) a zapísaných dizajnov Spoločenstva (RCD), a s tým súvisiacim vyšším pracovným nárokom na zamestnancov, **podstatne skrátil dobu konania o prihláškach**. Nastal však čas na ďalšie zlepšenie práce, najmä v oblasti kvality a konzistencie vydaných rozhodnutí.

Jednou z možností na zlepšenie kvality je **zjednodušenie informačných systémov** OHIM-u, ktoré v súčasnosti pozostávajú z 84 IT podsystémov a 57 databáz.

Strategický plán tiež predpokladá **rozšírenie a modernizáciu pracovísk** v OHIM-e.

K hlavnej budove pribudne nový trakt a úrad už nebude nútený ďalej investovať financie do prenájmu budovy stojacej vedľa OHIM-u.

Práce, ktorých cieľom je zlepšiť pracovné prostredie v súčasných priestoroch, nebudú stáť viac ako 70 mil. eur a umožnia 650-tim stálym a 350-tim zmluvným zamestnancom pracovať v jednej budove. Počíta sa aj s tým, že to napomôže zlepšiť i pracovnú morálku v úrade.

Má dôjsť i k zjednodušeniu riadenia úradu, **počet odborov sa zníži z 10 na 5**.

Všetky zmeny by sa mali uskutočniť do konca roka 2015.

Strategický plán OHIM-u v multimediálnej podobe je dostupný na adrese – <http://oami.europa.eu/ows/rw/news/item-1903.en.do>

Správu o minuloročnej činnosti OHIM-u prezentoval A. Campinos.

V roku 2010 OHIM podstatne rýchlejšie zverejšoval a zapisoval CTM a RCD do registra. Došlo aj k podstatnému zvýšeniu počtu podaných prihlášok. **Do konca roka OHIM prijal viac ako 98 000 prihlášok CTM**, z nich 14 % bolo podaných podľa Madridského systému, čo oproti roku 2009 predstavuje 11 %-né zvýšenie.

Priamych podaní RCD bolo 75 000 (nárast oproti predchádzajúcemu roku o 7 %) a medzinárodných prihlášok 7 000 (nárast o 50 %).

OHIM vybudoval **elektronický komunikačný systém**, ktorý na komunikáciu s úradom využíva väčšina používateľov. Vlani bol webový CTM e-filing systém využitý na 94 % z celkového počtu podaní; pri RCD bolo online podaných 68 % prihlášok.

Významným zlepšením elektronickej komunikácie je **elektronické doručovanie osvedčení** o zápise CTM a RCD. Je omnoho rýchlejšie ako doručovanie poštou a pre používateľov je aj pohodlnejšie.

Do konca roka 2010 bolo až 98 % „nekomplikovaných“ prihlášok CTM zverejnených do 11 týždňov a 95 % bolo zapísaných do 26 týždňov od dátumu podania.

Pokiaľ ide o námietky proti zápisu CTM, v roku 2010 bolo 76 % z celkového počtu sporových konaní ukončených do 17 týždňov.

Register OHIM-u okrem 700 000 CTM a 440 000 RCD obsahuje aj údaje o ich približne 360 000 majiteľoch a 40 000 zástupcoch oprávnených zastupovať klientov v konaní pred OHIM-om. V roku 2010 až 93 % z celkového počtu zmien v registri bolo vykonaných v lehote 14 dní.

V súvislosti s početnými zmenami, ktoré od OHIM-u používateľa systému každoročne požadujú, úrad plánuje vytvoriť **Elektronický register** (Electronic Register service), ktorý umožní používateľom vykonávanie zmien online.

Ročne dostáva OHIM približne 12 000 žiadostí o nahliadnutie do spisov. V roku 2010 bolo 98 % zo všetkých žiadostí vybavených do 14 dní.

Výročná správa v multimediálnej forme je prístupná na adrese – http://oami.europa.eu/annualreport2010/index_en.html

V roku 2011 OHIM očakáva vyše 100 000 prihlášok CTM, čo by malo predstavovať 10 %-ný nárast oproti vlnajšiemu roku, a približne 86 000 prihlášok RCD, čo v porovnaní s minulým rokom bude o 7 % viac.

Zástupkyňa Európskej komisie **Margot Fröhlingerová** informovala o ďalších krokoch súvisiacich so **Štúdiou o celkovom fungovaní európskeho systému ochranných známok**, ktorú vypracoval mníchovský Inštitút Maxa Plancka.

EK sa v súčasnosti oboznamuje so závermi štúdie, ktoré budú slúžiť ako podklad na novelizáciu legislatívy týkajúcej sa systému ochranných známok v EÚ (smernice aj nariadenia).

Prípravovaná novela legislatívy má okrem zlepšenia kvality, účinnosti a zjednodušenia systému prispieť aj k zlepšeniu partnerstva OHIM-u a úradov priemyselného vlastníctva členských štátov EÚ. Novelu plánuje EK predložiť do konca roka 2011.

Riaditeľ finančného odboru OHIM-u Hans Jakobsen informoval o tohtoročnom rozpočte. S ohľadom na očakávaný vyšší počet podaných prihlášok CTM sa očakávajú aj vyššie príjmy úradu, no celkový rozpočet (príjmy a výdavky) je plánovaný ako vyrovnaný – vo výške 165 mil. eur.

Predpokladá sa, že v roku 2012 vzrastie počet prihlášok CTM o 10 % na približne 110 000. V rokoch 2013 až 2015 by malo dôjsť k ich medziročnému nárastu o 5 %.

OHIM na základe schváleného strategického plánu prehodnotí investičný plán v súvislosti s **rekonštrukciou svojej budovy**. So stavebnými prácami sa má začať na konci roka 2012 a budú ukončené v decembri 2014.

Zároveň dôjde k prehodnoteniu počtu zamestnancov v dôsledku potreby zvládnuť očakávaný nárast prác najmä v súvislosti s vyšším počtom prihlášok CTM; obmedzí sa počet externých spolupracovníkov.

Predpokladá sa tiež, že od roku 2014 dôjde k prerozdeleniu obnovovacích poplatkov medzi OHIM-om a národnými úradmi v pomere 50 : 50 %, v závislosti od prijatých legislatívnych zmien týkajúcich sa CTM.

(zv)

Foto: www.oami.europa.eu

Francúzsko sa pripojilo k TMview

Takmer milión ochranných známk z francúzskeho Národného inštitútu priemyselného vlastníctva bolo začiatkom mája tohto roka sprístupnených v systéme TMview, ktorý pod gesciou OHIM-u poskytuje **bezplatný prístup k prihláškam a zapísaným ochranným známkam** z participujúcich úradov priemyselného vlastníctva vrátane OHIM-u a WIPO.

Po prístupí Francúzska sú v databáze TMview dostupné údaje o ochranných známkach zo 14 úradov vrátane Slovenska. Databáza poskytuje v súčasnosti **prístup k približne 6 miliónom ochranných známk**.

Systém TMview je dostupný používateľom od 13. apríla 2010. Počas prvého roka navštívilo databázu 230 000 používateľov zo 150 krajín, pričom najčastejšími návštevníkmi sú používatelia zo Španielska, Nemecka a Talianska.

www.oami.europa.eu

(ač)

Príbeh jednej tisícky

Zo súdnych štatistík Všeobecného súdu Európskej únie (General Court, Luxemburg) vyplýva, že narastá počet začatých konaní v oblasti duševného vlastníctva. Kým v roku 2005 ich bolo 98, v roku 2009 ich počet stúpol na 207. Celkove tvoria približne jednu tretinu všetkých konaní. Na Všeobecnom súde čelil žalobe aj Úrad pre harmonizáciu vnútorného trhu.

Technopol vs. OHIM

Poľské vydavateľstvo brožúr, letákov a časopisov Agencja Wydawnicza Technopol sp. z o.o. podalo **4. apríla 2005** v OHIM-e žiadosť o registráciu označenia „1000“ ako ochrannej známky Spoločenstva pre tovary a služby triedy 16 Medzinárodného triedenia výrobkov a služieb, a to brožúry, denná tlač, periodiká vrátane časopisov, ktoré obsahujú krížovky a rébusy.

31. januára 2006 OHIM zamietol žiadosť na základe článku 7 (1) (b) a (c) nariadenia č. 40/94 z dôvodu, že označenie „1000“ nemá žiadnu rozlišovaciu spôsobilosť, priemerný spotrebiteľ by mohol bez ďalších dodatočných informácií vnímať označenie ako opisné, vyjadrujúce najmä množstvo strán, počet krížoviek alebo rébusov.

31. marca 2006 Technopol podal odvolanie proti rozhodnutiu OHIM-u.

7. augusta 2006 odvolací senát OHIM-u potvrdil pôvodné rozhodnutie úradu o zamietnutí žiadosti a dodal: – *Práve publikácie tohto typu obvykle obsahujú počet položiek, ktoré môžu byť vyjadrené označením, pre ktoré prihlasovateľ žiada ochranu. Príslušná skupina verejnosti bude vnímať označenie „1000“ ako znak toho, že publikácia obsahuje 1000 hádaniek, krížoviek alebo rébusov.*

18. októbra 2006 Technopol napadol rozhodnutie OHIM-u pred Všeobecným súdom a podal žalobu o neplatnosť rozhodnutia. Argumentoval tým, že označenie „1000“ nie je spojené s iným výrazom, teda nie je opisné a ide o porušenie čl. 7 (1)(c)¹ a následné porušenie čl. 7 (1)(b)¹, v ktorom je uvedené, že do registra nebudú zapísané ochranné známky bez rozlišovacej spôsobilosti.

Všeobecný súd rozsudkom z **19. novembra 2009** potvrdil rozhodnutie OHIM-u. Poukázal najmä na to, že označenie vzťahujúce sa na jednu z charakteristík tovaru alebo služby musí byť zachované pre voľné používanie inými subjektmi, ktoré takéto tovary alebo služby ponúkajú.

1. februára 2010 podal Technopol odvolanie na Súdny dvor EÚ, pričom sa odvolal na porušenie čl. 7 (1)(c)¹ a žiadal zaviazat' OHIM, aby vzal do úvahy aj rozhodnutia zo svojej predchádzajúcej praxe pri posudzovaní podobných prípadov.

V rozsudku z **10. marca 2011 Súdny dvor** neuznal argument Technopolu o porušení čl. 7 (1)(c)¹ a **potvrdil rozsudok Všeobecného súdu**. Ohľadom druhého argumentu Súdny dvor poukázal na to, že OHIM musí prihliadať na svoju doterajšiu prax a pri posudzovaní prihlášok starostlivo zvážiť, či bude postupovať rovnakým spôsobom, alebo nie. V tomto prípade bolo preukázané, že na rozdiel od iných predchádzajúcich žiadostí o registráciu označenia zloženého výlučne z číslíc sa na predmetné označenie vzťahuje jeden z dôvodov zamietnutia zápisu označenia do registra ochranných známk Spoločenstva. **V dôsledku toho Súdny dvor odvolanie Technopolu zamietol.**

http://www.ippt.eu/files/2011/IPPT20110310_ECJ_Wydawnicza_Technopol_v_OHIM_Edith.pdf

http://curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_11035/rapports-annuels

(kd)

1 Nariadenie Rady (ES) č. 40/94 z 20. 12. 1993 o ochrannej známke Spoločenstva

Správy z EÚ

Posilnená spolupráca v oblasti vytvorenia jednotnej patentovej ochrany

Na základe žiadosti takmer všetkých členských štátov EÚ¹ Rada pre konkurencieschopnosť na zasadnutí 10. marca 2011 prijala rozhodnutie², ktorým 25 štátom povolila **nadviazať posilnenú spoluprácu v oblasti vytvorenia jednotnej patentovej ochrany**. Nadviazanie posilnenej spolupráce pred zasadnutím Rady (15. februára 2011) schválil aj Európsky parlament.

Ako reakciu na uvedené Európska komisia 13. apríla 2011 predložila dva legislatívne návrhy:

- návrh nariadenia, prostredníctvom ktorého má byť vytvorený **európsky patent s jednotným účinkom** (návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca na účely vytvorenia jednotnej ochrany patentov³; ďalej návrh základného nariadenia) a
- návrh nariadenia upravujúceho **režim prekladov európskych patentov s jednotným účinkom** (návrh nariadenia Rady, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca na účely vytvorenia jednotnej ochrany patentov so zreteľom na platný režim prekladov⁴; ďalej návrh nariadenia o režime prekladov).

Ako má fungovať systém jednotnej patentovej ochrany vytvorený mechanizmom posilnenej spolupráce?

Podľa návrhu základného nariadenia má jednotnú patentovú ochranu na území členských štátov EÚ, ktoré sa zapoja do posilnenej spolupráce (ďalej zúčastnené členské štáty), poskytovať európsky patent, teda patent udelený Európskym patentovým úradom (EPÚ) na základe Európskeho patentového dohovoru (EPD), ktorého majiteľ v lehote jedného mesiaca od zverejnenia oznámenia o udelení patentu v Európskom patentovom vestníku **požiada o vyznačenie jednotného účinku** v špeciálnom registri, ktorý bude viesť EPÚ. Jednotný účinok však bude môcť nadobudnúť len európsky patent, ktorý bude udelený s rovnakým znením patentových nárokov pre všetky zúčastnené členské štáty.

Konanie predchádzajúce získaniu európskeho patentu s jednotným účinkom sa nemá v ničom líšiť od konania predchádzajúceho získaniu „klasického“ európskeho patentu. Má prebiehať v jednom z troch pracovných jazykov EPÚ, teda v angličtine, nemčine alebo vo francúzštine.

S cieľom zvýšiť dostupnosť jednotnej patentovej ochrany pre európsky priemysel, hlavne malé a stredne veľké podniky, však prihlasovateľom, ktorí majú bydlisko alebo hlavné sídlo podnikateľskej činnosti na území členského štátu EÚ, ktorého úradným jazykom nie je niektorý z pracovných jazykov EPÚ, majú byť **kompenzované náklady na preklad prihlášky** do jazyka konania.

V súlade s príslušnými ustanoveniami EPD sa európske patenty udeľujú v jazyku, v ktorom prebiehalo konanie o prihláške pred EPÚ, pričom pred samotným udelením patentu musí prihlasovateľ na vlastné náklady zabezpečiť preklad patentových nárokov do zvyšných dvoch pracovných jazykov EPÚ. Ak v súvislosti s patentom nevznikne spor, majiteľ európskeho patentu s jednotným účinkom, na rozdiel od majiteľa „klasického“ európskeho patentu, nebude musieť **po uplynutí prechodného obdobia** predkladať **žiadne ďalšie preklady patentu, ani jeho častí**.

Tretím osobám majú byť poskytnuté vysoko kvalitné strojové preklady patentov s jednotným účinkom a ich prihlášok do úradných jazykov všetkých zúčastnených členských štátov. Strojové preklady majú mať len informatívny charakter.

Počas prechodného obdobia má majiteľ európskeho patentu s jednotným účinkom predkladať aj preklad celého patentu

- do angličtiny, ak bude patent udelený v nemčine alebo vo francúzštine alebo
- do úradného jazyka ktoréhokoľvek zo zúčastnených členských štátov, ak bude patent udelený v angličtine.

Preklady do angličtiny, resp. úradného jazyka niektorého zo zúčastnených členských štátov majú mať, podobne ako strojové preklady, len informatívny charakter.

Podľa návrhu nariadenia o režime prekladov má prechodné obdobie trvať **minimálne 6 a maximálne 12 rokov**. O prípadnom ukončení prechodného obdobia pred uplynutím 12 rokov od nadobudnutia účinnosti nariadení má rozhodnúť Rada na základe správy **nezávislého expertného výboru** o vyhovujúcej kvalite strojových prekladov poskytovaných tretím osobám. Expertný výbor má byť zložený zo zástupcov EPÚ a mimovládnych organizácií zastupujúcich používateľov európskeho patentového systému, ktorým Správna rada Európskej patentovej organizácie udelila štatút pozorovateľa. Výbor má kvalitu strojových prekladov zhodnotiť po uplynutí prvých šiestich rokov prechodného obdobia a ak na základe jeho zistení nebude prechodné obdobie ukončené, opakovane po uplynutí každých ďalších dvoch rokov.

V prípade sporu týkajúceho sa európskeho patentu s jednotným účinkom má majiteľ patentu na základe žiadosti a výberu údajného porušovateľa patentových práv poskytnúť úplný **preklad patentu** do:

- úradného jazyka členského štátu, v ktorom došlo k údajnému porušeniu práv alebo
- úradného jazyka členského štátu, v ktorom má údajný porušovateľ bydlisko alebo sídlo.

Na základe žiadosti príslušného súdu má majiteľ patentu s jednotným účinkom poskytnúť aj úplný preklad patentu do jazyka súdneho konania. Náklady na uvedené preklady má znášať majiteľ patentu.

Pokiaľ ide o otázku riešenia **sporov týkajúcich sa európskych patentov s jednotným účinkom**, do úvahy podľa Komisie pričádzajú tri možnosti:

- 1) udeliť výlučnú právomoc na riešenie sporov Súdnejmu dvoru Európskej únie,

¹ Žiadosť nepredložili Taliansko a Španielsko.

² Rozhodnutie Rady č. 2011/167/EU

³ Dokument Rady č. 9224/11

⁴ Dokument Rady č. 9226/11

- 2) ponechať právomoc na riešenie sporov národným súdom, ktoré by vydávali rozsudky pre celé územie zúčastnených členských štátov spôsobom, ako pri známkach Spoločenstva alebo
- 3) udeliť výlučnú právomoc na riešenie sporov nezávislému súdu vytvorenému na základe medzinárodnej dohody uzatvorenej medzi členskými štátmi.

Na základe predbežných vyjadrení zainteresovaných strán sa dá usudzovať, že Komisia, rovnako ako väčšina zúčastnených členských štátov, preferuje, aby spory týkajúce sa európskych patentov s jednotným účinkom riešil nezávislý súd (možnosť 3).

Aké výhody má poskytovať systém jednotnej patentovej ochrany?

Po vytvorení európskeho patentu s jednotným účinkom má byť získanie patentovej ochrany na území zúčastnených členských štátov omnoho **jednoduchšie** a **lacnejšie**. Výrazne sa má znížiť administratívna záťaž a náklady, ktoré vznikajú majiteľom „klasických“ európskych patentov po udelení patentu, a to vďaka tomu, že

- európsky patent s jednotným účinkom nebude potrebné validovať v jednotlivých členských štátoch a prekladať do úradných jazykov týchto štátov a
- platenie udržiavacích poplatkov, rovnako ako registrácia prevodov, prechodov, licencií a ďalších práv bude centralizovaná (udržiavacie poplatky sa budú platiť a žiadosti o zápis údajov do registra sa budú predkladať EPÚ).

Európska komisia odhaduje, že náklady na získanie patentovej ochrany na území EÚ budú až o 80 % nižšie ako v súčasnosti.

(Im)

V Bruseli aj o ochranných známkach

Na pôde Rady EÚ v Bruseli sa 11. mája 2011 uskutočnilo úvodné stretnutie pracovnej skupiny pre duševné vlastníctvo (ochranné známky), hlavnou témou ktorého boli závery **Štúdie o celkovom fungovaní európskeho systému ochranných znáмок**, ktorá je zverejnená i na webovom sídle Európskej komisie.

Na stretnutí sa zúčastnili zástupcovia všetkých 27 členských štátov EÚ. Po prezentácii záverov štúdie zástupcami Inštitútu Maxa Plancka nasledovala diskusia, v ktorej štáty vyjadrili sna-

hu aktívne sa zapojiť do **prípravy revízie európskeho systému ochranných znáмок** a pomôcť tak EK pri identifikácii kľúčových otázok a optimálnych legislatívnych riešení.

Podrobnosti o rozsahu navrhovaných zmien v hmotnoprávnej a procesnoprávnej rovine budú predmetom ďalších rokovaní, pričom uvedená štúdia bude len jedným z informačných zdrojov EK.

Spolupráca na úrovni bruselskej pracovnej skupiny pre duševné vlastníctvo (ochranné známky) má pokračovať v druhom polroku 2011 a jej výsledkom by mal byť návrh zmien v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2008/95/ES z 22. októbra 2008 o aproximácii právnych predpisov členských štátov v oblasti ochranných znáмок.

(tk)

Foto: www.jiunlimited.com

Workshop EÚ – Čína

Čínske mesto Diqing v provincii Yunnan bolo 13. – 15. mája 2011 dejiskom workshopu EÚ – Čína organizovaného **ako súčasť projektu IPR2**, ktorý je pokračovaním IPR1, zameraného na propagáciu a podporu medzinárodných štandardov ochrany práv duševného vlastníctva v čínskych právnych predpisoch.

Workshop, ktorého **hlavným účastníkom bol OHIM**, nadväzoval na predchádzajúcu výmenu skúseností medzi európskymi a čínskymi expertmi vrátane zástupcov štátnej správy, priemyslu a obchodu. Pozostával aj z diskusie s čínskymi odborníkmi o plánovanom využívaní všeobecne známych nezapísaných ochranných znáмок, zemepisných označení a tiež o zániku ochranných znáмок.

www.oami.europa.eu

(ač)

Proti falšovanému tovaru poskytovanému online

Významní internetoví predajcovia ako eBay a majitelia práv duševného vlastníctva z rôznych odvetví priemyslu podpísali 4. mája 2011 na slávnostnom stretnutí usporiadanom Európskou komisiou v Bruseli **Memorandum o porozumení** v boji proti predaju falšovaného tovaru prostredníctvom internetu.

Majiteľov práv duševného vlastníctva zastupovali napríklad výrobcovia luxusného tovaru, vín a liehovín, hračiek, športových potrieb, spotrebnej elektroniky, filmov, softvéru, hier a pod.

Text memoranda je dostupný na http://ec.europa.eu/internal_market/iprenforcement/docs/-memorandum_04052011_en.pdf

(ač)

Správy zo sveta

Medzinárodná výstava z tvorby žien – vynálezkyň 2011 (KIWIE 2011), Kórea

Kórejská republika – V dňoch 4. – 7. mája 2011 sa v Soule konalo v poradí už tretie **Medzinárodné fórum vynálezkyň** spojené s otvorením výstavy Korea International Women's Invention Exposition – KIWIE 2011.

Korea
International
Women's
Invention
Exposition

Cieľom hostiteľskej **Kórejskej asociácie vynálezkyň (KWIA)** pôsobiacej pod záštitou Kórejského úradu duševného vlastníctva bolo prezentovať na cezhraničnej úrovni tvorivosť žien, ktoré sa po boku mužov dokážu rovnocenne podieľať na zlepšovaní a skrášľovaní našej súčasnosti.

Na výstave sa zúčastnilo **više 500 vynálezkyň a majiteľiek malých a stredných podnikov z viac ako 30 krajín**. Okrem prezentácie svojich vynálezov, technických riešení a priemyselných vzorov chránených patentom, úžitkovým vzorom a dizajnom, mali možnosť vymeniť si skúsenosti zo získavania vedomostí o nových technologických trendoch.

Pozvanie do Soulu prijala aj predsedníčka Úradu priemyselného vlastníctva SR **Ing. Darina Kyliánová**, ktorá je jednou z mála žien zastávajúcich funkciu štatutárneho zástupcu v národnom patentovom úrade. Spolu s predsedníčkou Poľského patentového úradu Alicjou Adamczakovou, riaditeľkou Národného centra pre

patenty a informácie v Tadžikistane Niginou Negmatullaevovou a prvou námestníčkou generálneho riaditeľa Úradu duševného vlastníctva v Singapure Daniellou Yeovou sa zúčastnila aj na otváracom ceremoniáli podujatia. Nechýbali na ňom ani ministri vlády Kórejskej republiky, členovia kongresu, zástupcovia obchodných komôr, ako i reprezentanti spoluosporiadateľských organizácií, medzi ktoré patrila aj Svetová organizácia duševného vlastníctva.

Na konferencii s témou **Ako podporiť ženy – vynálezkyne a podnikateľky**, ktorá bola súčasťou sprievodného programu výstavy, D. Kyliánová oboznámila prítomných s postavením žien na Slovensku v jeho jednotlivých etapách vývoja – od povojnového obdobia cez obdobie socializmu až po dnešok. Pri charakteristike súčasnosti vychádzala zo strategických dokumentov SR – Národný strategický dokument zaoberajúci sa rovnosťou mužov a žien na roky 2009 – 2013; Národný akčný plán na prevenciu a elimináciu násilia páchaného na ženách; Opatrenia smerujúce k zosúladieniu rodinného a pracovného života z roku 2006; Národný akčný plán týkajúci sa žien a Stratégia o vyrovnaní príležitostí mužov a žien.

D. Kyliánová predložila účastníkom konferencie štatistiky porovnávajúce postavenie mužov a žien na Slovensku z pohľadu rôznych kritérií. Aj napriek neutíchajúcej snahe modernizovať spoločnosť a priblížiť ju k vyspelým západným krajinám, štatistiky svedčia o tom, že Slovensko stále nedokáže byť vo všetkých oblastiach rovnako úspešné ako vyspelé krajiny, čoho dôsledkom je i skutočnosť, že aj slovenské ženy vo viacerých oblastiach života „ťahajú za kratší koniec“. V tejto súvislosti však zároveň poukázala na výnimočnú a príkladnú situáciu v **ÚPV SR, kde na troch najvyšších postoch sú práve ženy**. Ale týmto sa primárne žien v profesiách zaoberajúcich sa duševným vlastníctvom zďaleka nekončí – stačí si napríklad povšimnúť pomer počtu patentových zástupkyň a patentových zástupcov.

Ako dôkaz toho, že slovenské ženy nie sú iba úspešnými manažérkami, ale sú medzi nimi aj úspešné vedkyne, predsedníčka ÚPV SR vo svojej prednáške spomenula **doc. RNDr. Silviu Pastorekovú, DrSc.**, ktorá pôsobí vo Virologickom ústave Slovenskej akadémie vied a **je jednou z priekopníčok v oblasti včasného diagnostikovania agresívnych zhubných nádorov**. Je pôvodkyňou alebo spolupôvodkyňou viac ako 80 vynálezov chránených patentom.

Na záver podujatia, v rámci slávnostného večera, predsedníčka ÚPV SR, ako výraz uznania a ohodnotenia tvorivosti, odovzdala **Cenu Jána Bahýľa** jednej z vybraných vystavovateľiek. Zároveň D. Kyliánová v krátkosti predstavila plodný život Jána Bahýľa – jedného z najvýznamnejších slovenských vynálezcov.

Účasť D. Kyliánovej na prestížnej akcii v Soule svedčí o tom, že **svet pozná a uznáva aj ženy pôsobiace v oblasti duševného vlastníctva na Slovensku**. Ich aktívnym pričinám sa Slovensko zaraďuje medzi krajiny vytvárajúce pozitívne prostredie na rozvoj tvorivosti a duševného potenciálu obyvateľov krajiny.

(dk)

Foto: <http://www.kiwie.or.kr>, www.wikipedia.sk

Nové publikácie

Výber zahraničných publikácií

- BUTLER, Rebecca P. Copyright for teachers and librarians in the 21st century.
New York : Neal-Schuman Publishers, 2011. 275 s.
ISBN 9781555707385.
- CASTLE, David. The role of intellectual property rights in biotechnology innovation.
Cheltenham : Edward Elgar Publishing, 2011. 480 s.
ISBN 9781848447882.
- DOHNAL, Jakub. Právo duševného vlastníctví ve vědě a výzkumu.
Olomouc : Moravská vysoká škola Olomouc, 2010. 40 s.
ISBN 9788087240373.
- THE ECONOMIC valuation of patents.
Cheltenham : Edward Elgar Publishing, 2011.
ISBN 9781848445482.
- FIRTH, Alison, LEA, Gary, CORNFORD, Peter. Trade marks.
Bristol : Jordan Publishing Limited, 2011.
ISBN 9781846612633.
- GROVES, Peter. A dictionary of intellectual property law.
Cheltenham : Edward Elgar Publishing, 2011. 336 s.
ISBN 9781849807777.
- INTELLECTUAL property and human development.
New York : Cambridge University Press, 2011. 397 s.
ISBN 9780521190930.
- INTELLECTUAL property and the safeguarding of traditional cultures.
Geneva : WIPO, 2010. 125 s.
ISBN 9789280520163.
- KAPCZYNSKI, Amy, KRİKORIAN, Gaëlle. Access to knowledge in the age of intellectual property.
New York : Zone Books, 2010. 646 s.
ISBN 9781890951962.
- KUR, Annette. Intellectual property rights in a fair world trade system.
Cheltenham : Edward Elgar Publishing, 2011. 614 s.
ISBN 9781849800099.
- LEITH, Philip. Software and patents in Europe.
New York : Cambridge University Press, 2011. 212 s.
ISBN 9780521329620.
- LESLIE, Christopher R. Antitrust law and intellectual property rights.
New York : Oxford University Press, 2011. 681 s.
ISBN 9780195337198.
- MACQUEEN, Hector et al. Contemporary intellectual property.
Oxford : Oxford University Press, 2011. 1058 s.
ISBN 9780199575329.
- MERGES, Robert P. Justifying intellectual property.
Cambridge : Harvard University Press, 2011. 422 s.
ISBN 9780674049482.
- MUZAKA, Valbona. The politics of intellectual property rights and access to medicines.
Basingstoke : Palgrave Macmillan, 2011. 181 s.
ISBN 9780230235298.
- PARTRIDGE, Mark V. B., BARENGOLTS, Phillip. Trademark and copyright litigation.
Oxford : Oxford University Press, 2011. 554 s.
ISBN 9780199734931.
- ŠALOMOUN, Michal. Právni aspekty humoru.
Praha : C.H. Beck, 2011. 183 s.
ISBN 9788074003677.
- THIELE, Alan R., BLAKEWAY, Judith R., HOSCH, Charles M. The patent infringement litigation handbook.
Chicago : American Bar Association, 2011. 256 s.
ISBN 9781604427172.
- WALLER, Francis J. Writing chemistry patents and intellectual property.
Hoboken : Wiley, 2011.
ISBN 9780470497401.

Výber nových publikácií z príručnej knižnice ÚPV SR

- KYLIÁNOVÁ, Darina, LALÍKOVÁ, Lucia. Hodnota značky a jej podiel na nehmotnom majetku podniku.
Banská Bystrica : Úrad priemyselného vlastníctva SR, 2010. 86 s.
ISBN 9788088994671.
- OLŠOVSKÝ, Milan. Odborná literatúra a informácie.
Púchov : Vydavateľstvo Trenčianskej univerzity A. Dubčeka, 2011. 66 s.
ISBN 9788080754730.

Spracovala Mgr. Gabriela Píšová

Z obsahov vybraných časopisov

Justičná revue

č. 4/2011

Články

BRITVÍK, T., ŠRAMELOVÁ, S.: Nekalá súťaž vs. nedovolené obmedzovanie hospodárskej súťaže

NOVOCKÝ, J.: K niektorým aspektom uchovania a vydania počítačových údajov

PROKEŠ, J.: Princíp ultima ratio trestného práva v praxi aplikáčných orgánov

Nad jedným rozhodnutím

DEÁK, M.: Nad jedným rozhodnutím alebo nezabúdať na prejudicialitu

Európska únia a Slovensko

JURČOVÁ, M., NOVOTNÁ, M.: Zelená kniha Komisie a európske zmluvné právo, perspektívy voliteľného nástroja zmluvného práva ako 28. právneho poriadku v EÚ – 1. časť

HUSOVEC, M.: Uznávací nárok a uznávacía žaloba v práve duševného vlastníctva

Průmyslové vlastnictví

č. 2/2011

ČELIŠOVÁ, Ludmila: Posudzovanie dokumentů zverejnených na internetu jako součásti stavu techniky při průzkumu přihlášek vynálezů a průmyslových vzorů

TELEC, Ivo: Poctivost a důvěra, dobrá víra, dobré mravy, veřejná morálka a veřejný pořádek

ŤOUKÁLEK, Josef: Exekuce na průmyslová práva

Evropské právo

Ke sdělení Evropského patentového úřadu z 28. července 2010 týkajícího se pozměněného pravidla 141 EP a nového pravidla 70b EPC

Rozhodnutí správní rady EPO o změně pravidel 161 a 162 EPC s účinností od 1. května 2011

Judikatura

K podmínkám obnovy soudního řízení ve věcech průmyslových práv
Rozhodnutí zahraničních soudů

Informace ze zahraničí

Aktuality

č. 3/2011

JENERÁL, Emil: K rezoluci AIPPI o pojmu odborníka v požadavku patentovatelnosti na vynálezovou činnost (Q213)

TELEC, Ivo: Posuzování oprávněnosti změny autorského díla

SÝKOROVÁ, Zdenka: Placení správních a udržovacích poplatků po dni 01. 01. 2011

Evropské právo

Rozhodnutí Správní rady EPO ze dne 26. října 2010, kterým se s účinností od 1. dubna 2012 mění pr. 71, 82(2), 95(3) a stanoví nové pr. 71a

Judikatura

K podmínkám vyslovení zákazu užívání ochranné známky Společenství na území ČR

K některým výkladovým otázkám nařízení Rady (ES) č. 1383/2003

K otázce výkladu ust. § 52 zákona č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách, ve vztahu k rozhodování o neplatnosti ochranné známky

K pravomoci soudu pro ochrannou známku Společenství, k účinkům rozhodnutí takového soudu a k výkonu jeho rozhodnutí

EPO Gazette

marec/2011

HOYAL Lois: Adopting orphans (Osvojenie sirôt)

V súvislosti s medzinárodným rokom chémie (2011) sa pozrime na neustále rastúce odvetvie farmaceutického priemyslu z iného uhla.

Zriedkavé, resp. vzácne choroby nie sú až také ojedinelé. Definícia takejto choroby vychádza hlavne z jej nízkeho výskytu (menej ako 5 ľudí z 10 000 – v EÚ). Vzácne choroby sa týkajú napríklad metabolických ťažkostí, ojedinelých typov rakoviny a autoimunitných problémov, pričom viaceré z nich postihujú deti vrátane novorodencov.

V medicínskej literatúre je v súčasnosti opísaných približne 5 000 až 8 000 rozdielnych vzácných ochorení a toto číslo neustále rastie. I keď „lieky – siroty“, resp. ojedinelé liečivá liečia len malú časť takýchto chorôb, ich význam je obrovský. Podnikateľský záujem farmaceutických firiem v tomto prípade nie je až taký veľký z dôvodu vysokých investícií do nových liekov určených pre malú skupinu pacientov.

Legislatíva poskytuje stimuly

Keďže je nedostatok liekov na liečenie vzácných chorôb, niekoľko krajín upravilo svoju legislatívu tak, aby podporili ich vývoj. V roku 1999 aj Európska únia schválila nariadenie, ktoré stimuluje výlučné postavenie liekov na trhu počas 10 rokov po schválení ich uvedenia do obehu. Počas tejto doby nemôžu byť takéto alebo podobné produkty pre danú indikáciu uvedené na trh ako zvyčajne. Ďalšie stimuly vrátane upustenie od poplatkov súvisiacich so schvalovacím procesom, oprávnenia o schválení uvedenia lieku na trh EÚ a poskytnutia vedeckého posudku farmaceutických firiem na rôzne testy a klinické skúšky nevyhnutné na sprístupnenie lieku, sa vypracovávajú.

Počas 10 rokov, odkedy nariadenie o takýchto liekoch vstúpilo do platnosti, Európska lieková agentúra prijala viac ako 1 100 žiadostí na schválenie príslušných liekov. Z nich bolo dodnes 720 schválených, čo je približne 65 %. Do novembra 2010 bolo na použitie v EÚ schválených 63 liekov pre 53 rozličných vzácných chorôb a potenciálne určených na liečenie 2,6 milióna pacientov trpiacich rôznymi vzácnymi chorobami.

Farmaceutické spoločnosti môžu žiadať o schválenie liekov kedykoľvek v štádiu ich vývoja v prípade dostupného vhodného vedeckého dôkazu.

Patentová ochrana je rozhodujúca

Vývoj nových liečiv je spätý s právami duševného vlastníctva. Patenty zabezpečujú investorom návratnosť nákladov spojených s vývojom liekov.

MOREY, Niclas: Towards a worldwide IP system (Smerom k celosvetovému systému duševného vlastníctva)

Spolupráca piatich najvýznamnejších svetových úradov duševného vlastníctva (IP5) sa v roku 2010 výrazne posunula vpred. Európsky patentový úrad (EPÚ) však naďalej aktívne hľadá nové príležitosti na takúto spoluprácu. V tejto súvislosti treba predovšetkým spomenúť uzavretie dohody medzi EPÚ a Patentovým a známkovým úradom USA (USPTO) v roku 2010 o spolupráci na spoločnom patentovom triedení (CPC – Cooperative Patent Classification). Bude založené na európskom patentovom triedení ECLA, ktoré by malo byť obohatené o detailnejšie triedy, no zároveň v súlade so štandardmi Medzinárodného patentového triedenia (MPT) Svetovej organizácie duševného vlastníctva (WIPO). Tento krok znamená aj prístup k ázijskej patentovej dokumentácii zatriedenej vo zvolených triedach, čo je pre kvalitu európskych patentov veľmi dôležité.

EPÚ chce spustiť CPC v tomto alebo nasledujúcom roku.

Okrem toho skupina krajín IP5 pokračuje v plnení úloh viacerých projektov s hlavným cieľom odstrániť duplicitnú prácu v prieskume paralelne podaných patentových prihlášok. Ide o ukončenie spoločného projektu zameraného na citáciu relevantných dokumentov a spustenie druhého pilotného projektu o spolupráci pri vykonávaní rešerš a prieskumu. Ďalšie projekty sú plánované v oblasti strojového prekladu, štandardov na výmenu údajov zo spoločného prieskumu, kvality riadenia a školení v rámci výmenných študijných pobytov.

máj/2011

VOCHIMS, Danielle: Innovation = Novelty + Sense + Success (Inovácie = Novosť + Dôvtip + Úspech)

„Inovátorstvo“ – slovo znamenajúce priniesť niečo nové. Inovácie a transfer vedomostí boli hlavnou témou aprílového 4. výročného stretnutia PRO INNO Europe v Mníchove a ústredné heslo Meníme teóriu na prax bolo prezentované v diskusných príspevkoch z rôznych uhlov pohľadu.

Cieľom bolo predstaviť nové spôsoby kreativity a možnosti lepšej podpory inovácií.

– *Tvorcovia inovačnej politiky často podceňujú dôležitosť duševného vlastníctva, zvlášť patentov. Patentový systém je najstarším a najpoužívanejším nástrojom na transfer vedomostí*, – povedal na otváracom ceremoniáli výkonný riaditeľ Európskej patentovej akadémie François-Régis Hannart. Ďalší účastníci stretnutia podčiarkli zvyšovanie ekonomickej dôležitosti duševného vlastníctva a zhodli sa v tom, že patenty majú veľký význam aj v tzv. trendových technológiách, ako sú napríklad fotovoltické technológie. S tým súvisí aj zavedenie nových tried MPT na zatriedovanie čistých energetických technológií. Podporiť inovácie môže aj určenie hodnoty patentov v rámci ekonomiky.

Využitie inovácií v ekonomike a cieľavedomý prístup k súvisiacim lokálnym a národným iniciatívam môžu pomôcť identifikovať neúčinnosť niektorých postupov, prispieť k využívaniu spoločnej tvorivosti a uľahčiť „transfer inšpirácií“.

Zameraním sa na skutočné spoločenské výzvy boli na stretnutí prezentované niektoré zaujímavé fakty: verejným obstarávaním v Holandsku boli malé a stredné podniky podporené v inovácii kontrolných mechanizmov hrádzí využitím satelitov; švédsky vzdelávací koncept využíva inovačný potenciál zamestnancov a študentov pri riešení každodenných problémov prostredníctvom spoločne vytvorenej online platformy; multidisciplinárne tímy v snahe znížiť fatálne lekárske omyly dávajú podnety na témy školení.

Transfer vedomostí je „niečo medzi ľuďmi“ a súbeh rôznych sektorov a disciplín. Tým sa tvoria zaujímavé príbehy a spoločný jazyk pre vedomostnú reťaz myšlienok.

KENNEDY, Mary: The Literary Backbone of the EPO (Literárna chrbtica EPÚ)

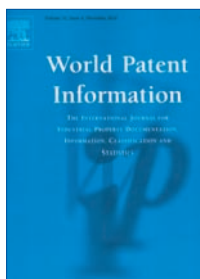
Ak prieskumový pracovník EPÚ má v práci problém s dostupnosťou príslušnej literatúry, môže kontaktovať aj Centrálny knižničný servis v Mníchove (takéto stredisko pracuje aj v haagskej pobočke

EPÚ). Môže ísť o technickú a rešeršovanú nepatentovú literatúru, použitie slovníkov alebo monitoring medzinárodnej tlače.

Tím špecialistov sa stará o 40 000 zväzkov kníh, 650 predplatných časopisov, služby 4 špecializovaných právnych a jazykových knižníc, 15 decentralizovaných technických knižníc, 39 000 doručených publikácií nepatentovej literatúry za rok.

Jednou z hlavných úloh centra je získavanie a šírenie údajov z nepatentovej literatúry. Môže sa však stať, že prieskumový pracovník sa počas rešerše stretne s citáciou dokumentu, ktorý nie je ani v interných databázach, ani vo virtuálnej knižnici EPÚ. Vtedy zvyčajne postačí požiadavka na službu centra úradu prostredníctvom e-OLIT (electronic ordering of literature – elektronické objednávanie literatúry). Ak nie je možné požiadavku vybaviť v centre úradu, žiadosť sa posiela do externých knižníc. Hlavnými dodávateľmi periodík nepatentovej literatúry sú Nemecká centrálna knižnica pre medicínu, Technická informačná knižnica a Univerzitná knižnica v Hannoveri, Bavorská štátna knižnica v Mníchove a Britská knižnica. Od roku 2010 tím špecialistov spolupracuje aj s Národnou knižnicou Ruska, Národnou kongresovou knižnicou v Japonsku a Národnou knižnicou medicíny v USA.

Spracovala Ing. Anna Čechvalová

World Patent Information

č. 1/2011

THOMAS, V. J. – SHARMA, Seema – JAIN, Sudhir, K.: Using Patents and Publications to Assess R&D Efficiency in the States of the USA (Využitie patentov a publikácií na určenie efektívnosti výskumu a vývoja v štátoch USA)

Efektívnosť výskumu a vývoja sa vypočítava ako pomer medzi počtom udelených patentov alebo počtom vydaných vedeckých publikácií a finančnými prostriedkami vynaloženými na výskum a vývoj. Napriek tomu, že Spojené štáty americké investujú do výskumu a vývoja najviac finančných prostriedkov, ich podiel na celkovom počte udelených patentov vo svete klesá. Podobný vývoj, ktorý bol označený ako „americký paradox“, bol zaznamenaný aj v oblasti vydávania vedeckých publikácií.

Počas rokov 2004 až 2008 len 14 štátov USA zaznamenalo pozitívne zmeny vo výskume a vývoji, naopak výrazné zlepšenie dosiahli štáty ako India, Čína a Brazília.

CHANDRAN GOVINDARAJU, V. G. R. – WONG, Chan-Yuan: Patenting Activities by Developing Countries: The Case of Malaysia (Patentové aktivity rozvojových krajín: prípad Malajzie)

Koordináciu činností týkajúcich sa duševného vlastníctva zabezpečuje v Malajzii Spoločnosť duševného vlastníctva Malajzie (Intellectual Property Corporation of Malaysia). Poskytuje pora-

denské služby vláde a súkromnému sektoru a propaguje duševné vlastníctvo s cieľom zvýšiť o ňom povedomie verejnosti.

Údaje získané z databáz spoločnosti jednoznačne potvrdili dominantné postavenie zahraničných firiem v patentových aktivitách Malajzie. Počas rokov 1988 až 2004 zahraničné firmy podali až 95 percent z celkového počtu patentových prihlášok. Americkým firmám bolo v uvedenom období udelených 6 958 patentov, japonským 4 482, anglickým 1 423 a nemeckým 984. Najviac patentov bolo udelených z oblasti chémie, metalurgie a elektrotechniky.

Rozvoj inovačných aktivít v Malajzii brzdia hlavne nedostatočné investície do výskumu a vývoja, úroveň vzdelania obyvateľstva a nedostatočné znalosti domácich firiem o dôležitosti ochrany duševného vlastníctva. V apríli 2007 bola preto v Malajzii prijatá národná politika pre duševné vlastníctvo, ktorej hlavnou úlohou je využiť duševné vlastníctvo ako nový zdroj ekonomického rastu.

KIREEVA, Irina: How to Register Geographical Indications in the European Community (Ako registrovať zemepisné označenia v Európskej únii)

Jednou z kategórií priemyselných práv je zemepisné označenie. Legislatíva Európskej únie definuje zemepisné označenie ako názov oblasti (napr. Parma, Champagne, Orkney beef and lamb, Cognac), určitého miesta (napr. Roquefort, Morbier, Lucena) alebo, vo výnimočných prípadoch, krajiny (napr. Café de Colombia) používaný na opis poľnohospodárskeho výrobku alebo potraviny, ktorá pochádza z tejto oblasti, miesta alebo krajiny, má špecifickú kvalitu, povesť či inú charakteristickú vlastnosť, ktorú možno pripísať jej zemepisnému pôvodu.

Chránené označenia sa rozdeľujú na dve skupiny – zemepisné označenia a označenia pôvodu.

Ochranu označení v rámci Európskej únie pôvodne upravovalo nariadenie č. 2081 z roku 1992, ktoré bolo neskôr nahradené nariadením Rady (ES) č. 510/2006. Toto nariadenie stanovuje pravidlá ochrany označení pôvodu a zemepisných označení potravín

a poľnohospodárskych výrobkov určených na ľudskú spotrebu a nevzťahuje sa na nepoľnohospodárske a priemyselné výrobky, napríklad textil alebo sklo.

Podľa uvedeného nariadenia konanie o zápise označení prebieha v dvoch etapách, prvá na národnej úrovni a druhá na európskej. Jednotlivé členské štáty EÚ musia zároveň určiť zodpovedný orgán, ktorého úlohou je zabezpečiť dodržiavanie špecifikácie pri chránených výrobkoch.

V súčasnosti je na európskej úrovni zaregistrovaných okolo 5 200 zemepisných označení pre vína, 325 pre liehové nápoje a vyše 870 pre ďalšie potravinárske výrobky. Európski zákazníci poznajú tieto výrobky a sú ochotní za ne zaplatiť vysoké sumy.

SPEAR, Brian: Captain Cowper Coles – A Disastrous Innovator
(Kapitán Cowper Coles – nešťastný vynálezca)

Začiatkom 19. storočia došlo v Anglicku k mimoriadnemu technickému rozvoju kráľovského loďstva. Drevené vojnové lode boli postupne nahradené loďami so železnými prvkami, poháňanými parou. Jedným z vynálezcov a konštruktérov lodí v tom období bol anglický kapitán Cowper Phipps Coles (1819 – 1870). Coles, ktorý bol majiteľom 11 anglických patentov, dostal zákazku aj na stavbu vojnovej lode HMS Captain (HMS Kapitán). Stavbu lode začali

v januári 1867 a dokončili ju v roku 1870. Loď však bola taká ťažká a nestabilná, že sa v septembri 1870 potopila a zahynulo pri tom takmer 500 ľudí vrátane Colesa.

WEN YI – FANG SHU – ZHANG DENGSHUO: The Structure and Construction of the Intellectual Property Network of the Chinese Academy of Sciences (CAS) (Štruktúra a budovanie siete duševného vlastníctva Čínskej akadémie vied)

Rýchly rozvoj vedy a techniky a zrýchlený proces ekonomickej globalizácie v súčasnom svete spôsobujú nárast významu duševného vlastníctva. Čínska akadémia vied sa preto v roku 2008 rozhodla vytvoriť komplexný informačný systém IPNCAS (the Intellectual Property Network of the Chinese Academy of Sciences), a zvýšiť tak kvalitu informácií o duševnom vlastníctve.

IPNCAS poskytuje štyri druhy služieb – informačné služby zamerané na transfer znalostí a technológií, tvorbu, manažment a zdroje duševného vlastníctva. Takmer celý obsah portálu IPNCAS je sprístupnený verejnosti zadarmo.

Spracovala Mgr. Gabriela Pířová

Oznamy

Kurz duševné vlastníctvo

Úrad priemyselného vlastníctva SR otvorí 22. septembra 2011 vo svojom Inštitúte duševného vlastníctva ďalší ročník špecializovaného postgraduálneho štúdia v 4-modulovom kurze duševné vlastníctvo akreditovaného Ministerstvom školstva SR.

V školskom roku 2011/12 bude v kurze prebiehať vzdelávanie v module D – **právo priemyselného vlastníctva**. Jeho obsah tvoria tri predmety: priemyselné práva, práva príbuzné a súvisiace; patentové právo; práva na označenie.

Blížšie informácie spolu s prihláškou na kurz **nájdete na webovej adrese úradu** – www.upv.sk/?kurz-dusevne-vlastnictvo.

Prihlášky do kurzu je možné zasielať do 31. augusta 2011 na adresu:

Úrad priemyselného vlastníctva SR
Jána Švermu 43
974 04 Banská Bystrica

Časopis Duševné vlastníctvo vydáva:

Úrad priemyselného vlastníctva SR, Jána Švermu 43,
974 04 Banská Bystrica, Slovenská republika
www.upv.sk

Riadi redakčná rada:

Predseda: prof. JUDr. Peter Vojčík, CSc.
Členovia: JUDr. Zuzana Adamová, PhD., Ing. Štefan Holakovský,
Ing. Darina Kyliánová, Ing. Ľubomír Poliak, prof. JUDr. Ján Švidroň, CSc.,
prof. PhDr. Ing. Miroslav Tuma, DrSc.

Publikované názory autorov príspevkov sa nemusia stotožňovať s názor-
mi vydavateľa časopisu. Odborné príspevky boli recenzované.

Adresa redakcie:

Úrad priemyselného vlastníctva SR, „Duševné vlastníctvo“,
Jána Švermu 43, 974 04 Banská Bystrica, Slovenská republika
tel.: 048/43 00 270, fax: 048/43 00 402,
e-mail: casopisDV@indprop.gov.sk

Výkonný redaktor: PhDr. Július Šípoš

Jazyková korektúra: Mgr. Janka Krajčiová

Grafická úprava: Bc. Jana Zimová

Registrované MK SR – EV 3081/09

ISSN 1335-2881

Vychádza 4x ročne

Tlač: KOPRINT

Cena jedného výtlačku je **3 €** + poštovné, ročné predplatné je **12 €** + poš-
tovné. Odberteľovi časopisu sa účtuje poštovné podľa platného cenníka.

Rozširuje a objednávky prijíma (aj do zahraničia):

Úrad priemyselného vlastníctva SR, Jána Švermu 43,
974 04 Banská Bystrica, Slovenská republika
Informácie o obsahu jednotlivých čísel si môžete vyhľadať aj na URL
adrese <http://www.upv.sk/?dusevne-vlastnictvo-archiv>

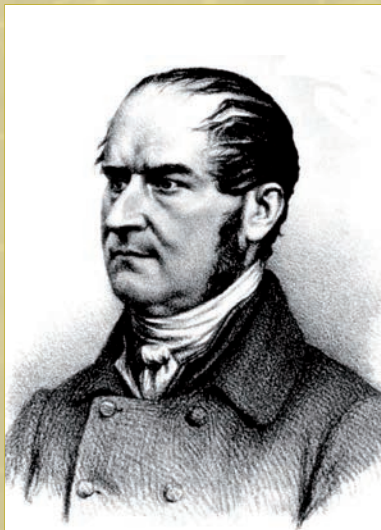
Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tohto časopisu sa nesmie reprodukovat', uložit' do vyhľadávacieho systému alebo použit' v akejkoľvek forme pomocou elektronických, mechanických, fotokopírovacích a záznamových prostriedkov alebo akýmkoľvek iným spôsobom bez predchádzajúceho písomného povolenia vydavateľa.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system or utilized in any form by electronic, mechanical, photocopying, recording means or otherwise without prior written permission of the Publisher.

Ján Barica

MALÝ SLOVENSKÝ PANTEÓN VEDY A TECHNIKY

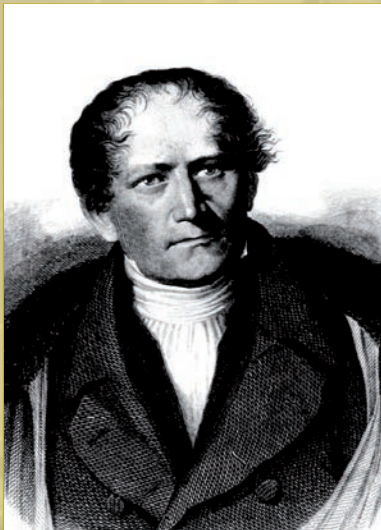
Vydal: Úrad priemyselného vlastníctva SR, 2004

GABRIEL PAVOL KOVÁČ-MARTINI

(1782 - 1845)

Člen Mineralogickej spoločnosti v Jene

JÁN KOLLÁR

(1793 - 1852)

Významný hlásateľ slovanskej vzájomnosti

PAVOL JOZEF ŠAFÁRIK

(1795 - 1861)

Hviezda prvej veľkosti slovanskej vedy

ISSN 1335-2881

